

Školní vzdělávací program
Jazykové gymnázium šestileté

Jazykové gymnázium Pavla Tigrida, Ostrava-Poruba,
příspěvková organizace

Školní vzdělávací program je zpracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia.

Platnost dokumentu od. 1. 9. 2009

.....
Mgr. Zdeňka Průšová
ředitelka

Obsah:

1.	Identifikační údaje	3
2.	Charakteristika školy	4
2. 1	Charakteristika školy	4
2. 2	Velikost školy a její vybavení	4
2. 3	Charakteristika pedagogického sboru	5
2. 4	Mezinárodní spolupráce, projekty, mimoškolní činnost a další aktivity	6
3.	Charakteristika ŠVP	7
3. 1	Zaměření školy	7
3. 2	Profil absolventa	8
3. 3	Organizace přijímacího řízení	9
3. 4	Organizace maturitní zkoušky	9
3. 5	Výchovné a vzdělávací strategie ŠVP	10
3. 6	Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	12
3. 7	Vzdělávání mimořádně nadaných žáků	12
3. 8	Začlenění průřezových témat	12
4.	Učební plán	16
4. 1	Integrované (částečně integrované) vzdělávací obory (oblasti)	21
4. 1. 1	Informatika a informační a komunikační technologie	21
4. 1. 2	Výchova ke zdraví	22
4. 1. 3	Geologie	25
4. 1. 4	Člověk a svět práce	26
5.	Učební osnovy	28
5. 1	Český jazyk a literatura	28
5. 2	Cizí jazyky	50
5. 2. 1	Francouzský jazyk	51
5. 2. 2	Anglický jazyk	61
5. 3	Matematika	68
5. 4	Informatika	79
5. 5	Dějepis	84
5. 6	Občanská nauka	99
5. 7	Základy společenských věd	102
5. 8	Fyzika	112
5. 9	Chemie	124
5. 10	Biologie	134
5. 11	Zeměpis	143
5. 12	Hudební výchova	154
5. 13	Výtvarná výchova	167
5. 14	Tělesná výchova	177
5. 15	Člověk a svět práce	188
6.	Hodnocení žáků a autoevaluace školy	192
6. 1	Hodnocení žáků	192
6. 2	Hodnocení pedagogických pracovníků a vedení školy	192
6. 3	Autoevaluace školy	192

1. Identifikační údaje

Školní vzdělávací program:

název
vzdělávací program
forma vzdělávání

Jazykové gymnázium šestileté
šestiletý
denní

Předkladatel:

název školy

REDIZO
IČ
adresa školy
ředitelka

kontakty:

telefon
e-mail
www

**Jazykové gymnázium Pavla Tigrida,
Ostrava-Poruba, příspěvková organizace**
600017443
61989011
G. Klimenta 493/3, 708 00 Ostrava-Poruba
Mgr. Zdeňka Průšová

596 912 198
profesor@jazgym-ostrava.cz
jazgym-ostrava.cz

Zřizovatel:

zřizovatel
adresa

kontakty:

telefon
e-mail
www

Moravskoslezský kraj
28. října 117, 702 18 Ostrava

595 622 222
posta@kr-moravskoslezsky.cz
kr-moravskoslezsky.cz

Koordinátoři ŠVP:

Mgr. Zdeňka Průšová
ředitelka
ŠVP

Jazyk a jazyková komunikace (cizí jazyky)

PhDr. Ludmila Kupková
zástupce ředitele
ŠVP

Jazyk a jazyková komunikace (český jazyk a literatura)
Člověk a společnost
Člověk a svět práce
Umění a kultura
Člověk a zdraví

PaedDr. Karel Mohelník
zástupce ředitele
ŠVP

Matematika a její aplikace
Člověk a příroda
Informatika a informační a komunikační technologie

2. Charakteristika školy

2.1 Charakteristika školy

Jazykové gymnázium Pavla Tigrida v Ostravě-Porubě má dlouholetou tradici. Založeno bylo 1. září roku 1991 jako jediné gymnázium v kraji se zaměřením na živé jazyky – původní název zněl Gymnázium s rozšířenou výukou cizích jazyků. Do 1. ročníku čtyřletého vzdělávání bylo tenkrát přijato prvních 120 žáků. Vyučovat se začalo v pronajatých prostorách Základní školy Porubská 831, ale už v roce 1992 došlo k přemístění gymnázia do budovy na ul. Čs. exilu 491 v Ostravě-Porubě.

Zásadní změny, které velmi pozitivně ovlivnily celkový rozvoj našeho gymnázia a současně posílily jeho význam a postavení v síti škol zřizovaných Moravskoslezským krajem, přinesl školní rok 2004/2005. Na základě rozhodnutí zřizovatele došlo k rozšíření kapacity školy z původních 240 na 600 žáků a současně k rozšíření vzdělávací nabídky o šestiletý vzdělávací cyklus oboru 79-41-K/608 Gymnázium-živé jazyky. Realizace tohoto záměru byla podmíněna zajištěním dostatečných prostorových kapacit. V návaznosti na úbytek žáků základních škol v obvodu Ostrava-Poruba se podařilo pro další působení gymnázia získat památkově chráněnou budovu na ul. G. Klimenta 493/3.

Jedná se o budovu postavenou v roce 1954, situovanou v atraktivní části Městské památkové zóny Ostrava-Poruba. Svým urbanistickým umístěním a architektonickým řešením je budova cenným dokladem tzv. socialistického realismu (SORELA), jež byl v daném období uplatňován v celé tehdejší Československé republice, ale v rozsahu, v jakém byl v městské části Ostrava-Poruba realizován, jde o unikátní a ojedinělý doklad urbanistického uskupení domů i provedení jednotlivých satelitů v duchu již zmíněného socialistického realismu.

Budova, ve které se od 1. září 2004 naše gymnázium nachází, si vyžádala celou řadu finančně nákladných investičních akcí (rekonstrukcí a oprav), které společně s finančními prostředky vloženými do vnitřního vybavení učeben a kabinetů včetně informační a výpočetní techniky přispěly k vybudování důstojné, účelné a moderní vzdělávací instituce.

Čestný název Jazykové gymnázium Pavla Tigrida nese naše škola od 1. 9. 2005. U příležitosti propůjčení čestného názvu navštívila naše gymnázium dne 15. 11. 2005 manželka této významné osobnosti paní Ivana Tigridová.

Žáci naší školy docházejí nebo dojíždějí ze všech obvodů města Ostravy, okolních okresů i regionů. Naše gymnázium má velmi dobré spojení MHD se všemi obvody města Ostravy, včetně vlakového nádraží Ostrava-Svinov a autobusového nádraží. Škola nedisponuje vlastním ubytovacím zařízením; někteří naši žáci využívají možnosti ubytování v domovech mládeže středních škol, které se nacházejí v blízkosti našeho gymnázia.

2.2 Velikost školy a její vybavení

Kapacita školy: 600 žáků

Šestileté vzdělávání: 6 tříd

Čtyřleté vzdělávání: 12 tříd

Budova gymnázia je prostorná, čtyřpodlažní s 28 učebnami včetně odborné, moderně a účelně vybavené učebny pro výuku chemie a fyziky, učebny pro výuku informačních a komunikačních technologií se 17 žákovskými pracovními stanicemi a jednou stanicí

pro učitele výpočetní techniky. Učebny jsou systematicky dovybavovány a doplňovány nezbytnými učebními pomůckami, odbornou literaturou v knižní i elektronické podobě a vhodnými softwarovými výukovými programy. Některé z učeben jsou vybaveny nadstandardní projekční a výpočetní technikou včetně dataprojektorů – ty jsou využívány ve výuce téměř všech oborů.

Rovněž pedagogičtí pracovníci mají ve svých pracovnách k dispozici počítač s potřebným programovým vybavením tak, aby mohl být všemi učiteli využíván program Bakalář společně s elektronickou třídní knihou a zápisem známek prostřednictvím informačního systému. Do tohoto informačního systému mají přístup prostřednictvím webových stránek školy po zadání vlastního přístupového hesla i rodiče (zákonní zástupci nezletilých žáků). Všechny počítače, kterými škola disponuje, jsou připojeny k internetu. Žáci mají rovněž na každém podlaží hlavní budovy školy k dispozici kopírku.

Škola je vybavena novým školním nábytkem v návaznosti na platné požadavky stanovené vyhláškou. Technický stav, velikost i vybavenost výukových prostor i pracoven pedagogických pracovníků odpovídá příslušným normám.

Ve vedlejší budově „B“ nacházející se rovněž v areálu gymnázia byly po rozsáhlé rekonstrukci zřízeny tři odborné učebny (pro výuku výtvarné výchovy, hudební výchovy a učebna mediálních studií s nadstandardním technickým vybavením), jedna učebna pro jazykovou výuku a žákovská knihovna.

Součástí školy jsou dvě tělocvičny (240 m² a 108 m²) nabízející širokou škálu pohybových aktivit. Vybavení tělocvičen je každoročně obnovováno a v rámci možností modernizováno. Součástí školy je rovněž jídelna s výdejnou stravy, školní bufet určený k rychlému občerstvení, nápojové automaty a rovněž automat s rychlým občerstvením.

V areálu školy se nachází i školní hřiště. V rámci jeho plánované rekonstrukce se v první fázi podařilo vybudovat tři běžecké dráhy na 100 m, sportoviště pro některé atletické disciplíny a kurt pro beachvolejbal. V rámci projektu tzv. „Malých grantů“ získala škola dva zahradní altány a nábytek, které jsou za příznivého počasí využívány jak pro výuku, tak pro odpočinek.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Vedení školy se daří zajišťovat stabilitu pedagogického sboru, a to jak správným výběrem aprobačních oborů s cílem minimalizovat tzv. přespočetné hodiny, tak i plně kvalifikovanými pedagogy, jejichž stupeň vzdělání odpovídá požadavkům na vzdělání učitelů středních škol. Škola se bude nadále zaměřovat na stabilizaci lektorů z řad rodilých mluvčích pro výuku konverzací a odborných jazykových seminářů z anglického, francouzského a německého jazyka.

Pedagogický sbor je věkově vyvážený a je v něm dlouhodobě zastoupena jedna třetina mužů. Snahou vedení školy je zaměstnávat také pedagogické pracovníky z řad absolventů vysokých škol.

Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, kterým si doplňují, rozšiřují, případně zvyšují kvalifikaci, a to jak dalším studiem na vysoké škole nebo v krajském centru vzdělávání, popř. v seminářích organizovaných zahraničními institucemi.

Na škole působí výchovná poradkyně s potřebným odborným vzděláním, metodik prevence sociálně patologických jevů; velká pozornost je věnována rovněž otázce dalšího vzdělávání učitele-metodika ICT.

2. 4 Mezinárodní spolupráce, projekty, mimoškolní činnost a další aktivity

K nedílné součásti vzdělávacího programu našeho gymnázia patří tradiční výměnné studijní pobyty, zapojení do mezinárodních projektů, zahraniční jazykové a poznávací exkurze, účast našich žáků v jazykových, odborných i sportovních soutěžích na nejrůznějších úrovních a další mimoškolní aktivity.

V oblasti mezinárodní spolupráce jde především o tradiční reciproční studijní pobyty a stáže našich žáků s profilovým jazykem francouzským na partnerské škole Jeanne d' Arc v Limoges a francouzských studentů na našem gymnáziu. Spolupráce obou škol má dlouholetou tradici. Od roku 1994 se uskutečnilo již 14 týdenních výměnných pobytů. V roce 2002 byly projekty a kontakty našeho gymnázia s partnerskou školou v Limoges ohodnoceny Evropskou jazykovou cenou Label udělenou MŠMT. Pro vybrané žáky šestiletého gymnázia je určen reciproční pobyt na Lycée V. Hugo v Poitiers.

Významné aktivity v oblasti mezinárodních jazykových projektů vyvíjí předmětová sekce německého jazyka v rámci programu Sokrates-Comenius. K nejúspěšnějším projektům patří např. „Chameleon – International“ (společná práce s partnery z Francie, Německa a Polska na vydání literárního časopisu na téma „Vyrovnání se se společnou minulostí“), „Weiße Flecken“ (společná práce studentů naší školy a studentů z Německa a Polska vydaná v Hamburku, která mapuje dosud neobjasněné historické události z období nacistické okupace) nebo projekt „Komm in meine Welt“ (výstavy společných výtvarných prací studentů naší školy a studentů z německého Gymnázia Marie Terezie v Augsburgu).

Studenti naší školy realizují rovněž své vlastní projekty např. v rámci tzv. Malých grantů, v nichž využívají své nápady, aktivity a organizační schopnosti. Dosud realizované projekty, jako např. „Pastelky pro Afriku“ (informační kampaň pro porubskou veřejnost spojená se sbírkou na zakoupení pastelky pro školu v Keni), „Funny Help Show aneb Nemyslíš zaplatíš“ (velká propagační akce na dodržování pravidel silničního provozu ve spolupráci se složkami IZS), „Den bez hranic“ (sportovní a zábavní klání smíšených družstev našich studentů a handicapovaných dětí a dospělých), se setkaly se zájmem spolužáků, široké veřejnosti i médií.

Součástí vzdělávacího programu našeho gymnázia jsou také každoročně pořádané výchovně vzdělávací a poznávací výjezdy do Velké Británie, Rakouska, Spolkové republiky Německo a celá řada tematicky zaměřených exkurzí. V rámci výchovy k empatii, porozumění a toleranci se naše škola zapojuje do řady humanitárních akcí, jako např. veřejná sbírka „Červenobílé dny“ v rámci spolupráce se Společností pro hluchoslepé LORM, pomoc při organizaci celostátních plaveckých závodů mentálně postižených dětí v Ostravě apod.

Studenti našeho gymnázia se každoročně zúčastňují jazykových, odborných i sportovních soutěží a olympiád, přehlídek a festivalů. Patří k nim např. úspěšná prezentace na mezinárodním festivalu knihy a četby mladých v rámci projektu European Humanism in the World v jihoitalském městě Altamura, národní vítězství v soutěži členských států Evropské unie „50 let společně v rozmanitosti“ vyhlášené Muzeem Evropy a ocenění vítězného družstva formou návštěvy Evropského parlamentu v Bruselu, postup do celostátního kola soutěže v německém jazyce „Jugend debattiert international“ atd. Naši

studenti jsou rovněž úspěšní ve středoškolské odborné činnosti, především ve společenskovedních oborech.

Naše škola od svého založení spolupracuje se Sdružením rodičů a přátel gymnázia, jehož hlavní činností je poskytovat aktivní pomoc při realizaci školního vzdělávacího programu. Tato pomoc je zaměřena zejména na poskytnutí finančních příspěvků na zájmové, kulturní a odborné činnosti ve škole. Mezi ty nejdůležitější akce patří např. technické dovybavení školy, školní knihovna, zahraniční cesty studentů, účast studentů v soutěžích a projektech, maturitní ples, odměny nejúspěšnějším studentům apod. Sdružení získává finanční prostředky z ročních členských příspěvků od rodičů a zákonných zástupců nezletilých žáků, z darů a výnosů svých nevýdělečných činností.

Od října 2005 spolupracuje vedení gymnázia rovněž s radou školy, která byla zřízena v souladu s ustanovením zák. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění dalších předpisů, a která umožňuje zákonným zástupcům nezletilých žáků, studentům, pedagogickým pracovníkům školy, zřizovateli a dalším osobám podílet se na správě školy.

Při realizaci výchovně vzdělávacího procesu a jeho dalšího zkvalitnění spolupracuje škola s řadou výchovně vzdělávacích a kulturních institucí a organizací na území města Ostrava, jako je např. CKV Ostrava-Poruba, Kino Art, Divadlo Aréna, Minikino kavárna, Britské centrum, Francouzská aliance, Pedagogicko-psychologická poradna, sdružení Renarkon apod.

3. Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

Vytváření pozitivního vztahu ke vzdělávání by se mělo stát základní podmínkou pro celoživotní učení a vzdělávání. Naše škola připravuje žáky ve čtyřletém i šestiletém vzdělávacím programu především k dalšímu vzdělávání na vysokých školách jak českých, tak i zahraničních. Zaměření je patrné již z jejího názvu – jazykové gymnázium. Vzdělávací program se zaměřuje především na výuku živých cizích jazyků. S jazykovým zaměřením gymnázia souvisí rovněž široké spektrum zahraničních aktivit, účast v mezinárodních projektech a soutěžích a především spolupráce se zahraničními školami a institucemi. Znalost jazyků by měla být základním prvkem všeobecného kulturního rozvoje osobnosti, motivací k dalšímu vzdělávání nejenom na filologických, ale i přírodovědných a technických univerzitách a fakultách.

Výuce cizích jazyků je věnována téměř třetina veškerého vyučovacího času, a to jak ve čtyřletém, tak šestiletém vzdělávacím programu. V průběhu jazykového vzdělávání jsou žáci systematicky připravováni k mezinárodně uznávaným jazykovým zkouškám z jazyka anglického (Cambridge FCE), francouzského (DALF i DELF), španělského (DELE) a německého (Goethe – Zertifikat). Škola rovněž splnila podmínky pro přidělení statutu školy s právem vykonávat mezinárodně uznávanou zkoušku z německého jazyka – Deutsches Sprachdiplom, dokládající jazykové znalosti na úrovni C1 Společného evropského referenčního rámce jazyků, a to s účinností od 1. 9. 2009.

Jazykové vzdělávání se realizuje ve skupinách podle úrovně jazykových znalostí. Konverzace v cizím jazyce a jazykové semináře jsou vedeny převážně učiteli z řad rodilých mluvčích. O kvalitě jazykové přípravy na našem gymnáziu svědčí i úspěchy několika našich studentů,

kteří na základě výběrového řízení pokračují ve středoškolském studiu na Lycee A. Daudet v Nimes nebo pokračují ve studiu na zahraničních univerzitách.

Žáci čtyřletého vzdělávání studují dva cizí jazyky již od prvního ročníku. První cizí jazyk (tzv. profilový jazyk) - angličtinu, němčinu nebo francouzštinu si žáci volí v přihlášce ke vzdělávání. V souladu s požadavky stanovenými v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia (RVP G), aby jedním z vyučovaných cizích jazyků byla angličtina, je výběr dalšího cizího jazyka pro žáky nastupující do 1. ročníku následující:

- žáci s profilovým jazykem anglickým si vybírají další cizí jazyk z nabídky němčina, francouzština, španělština nebo ruština,
- žáci s profilovým jazykem německým nebo francouzským mají další cizí jazyk angličtinu.

Šestileté gymnázium je zaměřeno na francouzský jazyk. Profilovým jazykem je proto jazyk francouzský, dalším cizím jazykem angličtina. Na základě rozhodnutí MŠMT č. j. 803/2008-23 ze dne 16. 1. 2008 a č. j. 6257/2009-23 ze dne 23. 3. 2009 jsou některé předměty (zeměpisný a dějepisný seminář) nebo jejich části (dějepis a zeměpis) ve vyšších ročnících vyučovány ve francouzském jazyce.

Přehled týdenní hodinové dotace čtyřletého i šestiletého gymnázia v jednotlivých povinných předmětech podle ročníků obsahuje učební plán. Tento plán obsahuje rovněž nabídku tzv. volitelných předmětů – seminářů, které si žáci volí ve 3. a 4. ročníku čtyřletého vzdělávání a v 5. a 6. ročníku šestiletého vzdělávání podle individuální profilace.

Přestože je naše gymnázium zaměřeno na výuku cizích jazyků, věnuje rovněž velkou pozornost výuce předmětů společenskovedního a přírodovědného základu. Podpora je směřována zejména materiálnímu vybavení odborných učeben, vybavení ICT, tematicky zaměřeným exkurzím a dalšímu odbornému vzdělávání pedagogů. O úrovni výuky v těchto předmětech svědčí i úspěchy našich žáků v olympiádách a soutěžích i rostoucí procento našich absolventů přijatých na lékařské, právnické a přírodovědné fakulty a na vysoké školy ekonomického zaměření. Úspěšnost žáků při přijímacím řízení na vysoké školy různého zaměření se pohybuje kolem 95% přijatých absolventů našeho gymnázia.

3.2 Profil absolventa

- Absolvent Jazykového gymnázia Pavla Tigrida (dále jen JGPT) by měl být vybaven širokým vzdělanostním základem a pozitivním vztahem ke vzdělávání, klíčovými kompetencemi, měl by být připraven k celoživotnímu učení, k profesnímu, občanskému i osobnímu uplatnění.
- Absolvent JGPT je vybaven dobrými komunikativními dovednostmi, především v oblasti jazykové, je schopen obhájit svůj názor, ale současně dokáže naslouchat názorům ostatních. Je schopen sebekriticky hodnotit svou práci, samostatně řešit zadané úkoly. Je kritický i k názorům druhých.
- Je cílevědomý, dokáže si stanovit životní cíle s ohledem na své schopnosti a možnosti; chápe důležitost a význam svého dalšího vzdělávání.
- Nabyté vědomosti a dovednosti dokáže uplatnit v praktickém životě, orientuje se v oblasti informačních a komunikačních technologií, které využívá především k získávání informací potřebných pro všechny studované obory.
- V oblasti sociálních a personálních kompetencí jde hlavně o rozvoj vlastních psychických i fyzických předpokladů, o vytváření vlastního názoru a životního stylu.
- Nedílnou součástí absolventa našeho gymnázia je schopnost a ochota spolupracovat a pomáhat, dále pak ohleduplnost, slušnost a zodpovědnost.

- Absolvent JGPT se aktivně podílí na ochraně životního prostředí, kulturních a společenských hodnot.

3.3 Organizace přijímacího řízení

Přijímací řízení na JGPT je organizováno v souladu s platnou legislativou (školský zákon a příslušné prováděcí vyhlášky, správní řád apod.) a metodickými pokyny MŠMT. Do 1. ročníku šestiletého gymnázia jsou přijímáni žáci ze 7. tříd ZŠ nebo odpovídajícího ročníku osmiletého gymnázia; do 1. ročníku čtyřletého gymnázia jsou přijímáni žáci z 9. tříd ZŠ nebo odpovídajícího ročníku víceletého gymnázia.

Ředitel gymnázia nejpozději do konce ledna zveřejní na veřejně přístupném místě v budově školy i na webových stránkách gymnázia předpokládaný počet přijímaných uchazečů pro přijímací řízení do příslušného oboru vzdělávání a stanoví jednotná kritéria pro všechny uchazeče v jednotlivých kolech přijímacího řízení do příslušného oboru pro daný školní rok.

Pro dobrou informovanost veřejnosti pořádáme tradičně v lednu Den otevřených dveří a rovněž spolupracujeme s Odborem školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Moravskoslezského kraje a Úřadem práce Ostrava.

V rámci přijímacího řízení vykonávají uchazeči o vzdělávání na JGPT pouze písemnou přijímací zkoušku formou testů, a to z českého jazyka a literatury, matematiky a obecných studijních předpokladů. Zjišťované vědomosti a dovednosti nepřesahují vzdělávací obsah Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Zohledňovány jsou také studijní výsledky z předchozího vzdělávání a úspěchy v mimoškolních činnostech, jako jsou regionální a národní kola soutěží jednotlivců (olympiády, soutěže v cizích jazycích, uměleckých a sportovních disciplínách, vědomostní soutěže apod.). O přijetí ke studiu rozhoduje výsledné pořadí uchazečů o studium, které je dáno součtem všech bodů získaných v přijímacím řízení (body za písemné testy, za hodnocení prospěchu a za úspěchy v mimoškolních činnostech). Konkrétní informace o hodnocení jednotlivých částí přijímací zkoušky jsou obsahem již zmiňovaných kritérií.

3.4 Organizace maturitní zkoušky

Maturitní zkouška na JGPT je organizována v souladu s platnou legislativou (školský zákon a příslušné prováděcí vyhlášky) a metodickými pokyny MŠMT. Maturitní zkouška se skládá ze společné a profilové části.

Společná (státní) část maturitní zkoušky se skládá ze 3 povinných zkoušek a nejvýše ze 3 nepovinných zkoušek.

Povinnými zkouškami jsou:

- český jazyk a literatura,
- cizí jazyk,
- matematika nebo občanský a společenskovední základ.

Nepovinné zkoušky žák volí z nabídky: další cizí jazyk, matematika, informatika, občanský a společenskovední základ, biologie, fyzika, chemie, dějepis, zeměpis, dějiny umění. Cizí jazyk u povinných i nepovinných zkoušek nabízí tyto jazyky: anglický, německý, španělský, francouzský a ruský. Žáci si sami volí ze dvou úrovní obtížnosti – základní a vyšší.

Profilová (školní) část maturitní zkoušky se skládá ze 3 povinných zkoušek a nejvýše ze 2 nepovinných zkoušek.

Povinnými zkouškami jsou:

- cizí jazyk (tzv. první cizí jazyk neboli profilový jazyk),
- zbývající dvě zkoušky si žák volí z nabídky: český jazyk a literatura, další cizí jazyk (tzv. druhý cizí jazyk), základy společenských věd, dějepis, zeměpis, matematika, fyzika, chemie, biologie.

Nepovinné zkoušky žák volí z nabídky: český jazyk a literatura, další cizí jazyk (tzv. druhý cizí jazyk), latina, základy společenských věd, dějepis, zeměpis, matematika, fyzika, chemie, biologie, informatika, hudební výchova, výtvarná výchova, tělesná výchova.

Povinné i nepovinné zkoušky profilové části maturitní zkoušky mají formu ústní zkoušky před maturitní komisí.

3.5 Výchovné a vzdělávací strategie ŠVP

Škola soustředěně rozvíjí všechny klíčové kompetence žáků, které představují soubor vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot a jsou důležité a nezbytné pro osobní a vzdělanostní rozvoj jedince (žáka), pro jeho zapojení do společnosti a uplatnění v budoucím životě. Využívá k tomu postupy, metody a formy práce, které jsou v rámci výchovně vzdělávacího procesu uplatňovány všemi pedagogy.

Ve výchovně vzdělávacím procesu jsou ve vhodném poměru zastoupeny jak klasické metody výuky, tak metody moderní s podporou didaktických pomůcek a informační a výpočetní techniky. Jedná se např. o semináře, řízenou diskusi, individuální a týmovou práci (referáty, seminární práce, projekty), prezentaci a obhajobu výsledků (i v cizím jazyce), praktickou výuku (laboratorní a praktická cvičení, výtvarné práce – výzdoba školy, organizace akcí např. školní volejbalový turnaj, burza učebnic nebo aktivity v rámci projektu Malé granty).

Učební plán a osnovy předmětů jsou sestaveny s důrazem na mezipředmětové vztahy. Široká nabídka volitelných předmětů umožňuje profilaci žáků podle vlastního profesního zájmu.

Při dělení na skupiny pro jazykové vzdělávání je brán ohled na vstupní úroveň jazykových znalostí jednotlivých žáků.

Škola nabízí další mimoškolní vzdělávací aktivity (účast v olympiádách, soutěžích a SOČ, zapojení do projektové činnosti, zahraniční výměnné pobyty studentů, tematicky zaměřené exkurze, zimní a letní výcvikový kurz, besedy s významnými osobnostmi, spolupráce při humanitárních akcích, filmová a divadelní představení apod.

Žáci mají možnost podílet se na organizaci školního života prostřednictvím svého zástupce ve školské radě.

Ve výchovně vzdělávacím procesu jsou žáci vedeni k dosažení následujících kompetencí:

Kompetence k učení

- Důraz je v učení kladen na čtení s porozuměním, práci s textem (odborné časopisy, literatura – i cizojazyčná), vyhledávání informací a jejich aplikace v příbuzných oborech,
- žáci jsou vedeni k sebehodnocení,
- žákům je umožněna realizace vlastních nápadů i práce na vlastních projektech, učitel podporuje jejich samostatnost a tvořivost (seminární práce, prezentace apod.),
- žák se účastní soutěží a olympiád,
- žák využívá školní knihovny a je mu umožněn přístup k internetu.

Kompetence k řešení problému

- Žák umí pojmenovat problém, vystihnout jeho podstatu,
- umí najít různá řešení problému, své řešení umí obhájit (pro své tvrzení nachází důkazy a správně argumentuje),
- při řešení problému využívá svých již osvojených, získaných vědomostí a dovedností, je schopen využít intuice a litického myšlení,
- je přístupný k jiným návrhům při řešení problému, diskutuje o nich, zvažuje klady i zápory jednotlivých postupů při řešení problému.

Kompetence komunikativní

- Učitel klade důraz na adekvátní verbální a neverbální komunikaci (symbolické a grafické vyjádření),
- žák získá vysokou úroveň komunikačních schopností v cizích jazycích,
- žák je schopen určit v textu klíčové téma, hlavní myšlenku, umí ji objasnit a parafrázovat, je schopen interpretovat sdělení,
- na odpovídající úrovni umí žák používat odborný jazyk,
- v ústním projevu se vyjadřuje jasně, srozumitelně s ohledem na situaci,
- účelně využívá moderní informační technologie, umí rozlišit zdroje důvěryhodné od zdrojů zavádějících, s informacemi nakládá eticky (nezneužívá získané informace a nevydává je za vlastní).

Kompetence sociální a personální

- Žák je za své chování a jednání zodpovědný; své jednání a chování koriguje, je schopen odhadnout a posoudit důsledky svého chování,
- je schopen reálně posoudit své fyzické i psychické možnosti,
- uvědomuje si své postavení a svou roli v kolektivu žáků,
- je schopen střídat role ve skupině,
- je veden k respektování společně dohodnutých pravidel chování
- ke svému zdraví i ke zdraví druhých se staví odpovědně.

Kompetence občanské

- Učitel i žák se navzájem respektují; respektují práva a dodržují povinnosti stanovené školním řádem,
- učitel i žák respektují individuální rozdíly, kulturní a náboženské odlišnosti žáků a spolužáků,
- žák si uvědomuje vztahy mezi zájmy osobními, zájmy skupiny, do které patří, a zájmy veřejnými, společenskými,
- žák přistupuje zodpovědně k plnění povinností, hájí svá práva i práva svých spolužáků (vždy však s ohledem na právní, zákonnou normu),
- zajímá se o dění ve společnosti, o vývoj a události veřejného života (především v jeho nejbližším okolí – bydliště, škola apod.).

Kompetence k podnikavosti

- Žák je veden k pozitivnímu vztahu k práci,
- usiluje o dosažení stanoveného cíle,
- s rozvahou a s ohledem na své schopnosti a předpoklady se rozhoduje o dalším vzdělávání na VŠ, o svém profesním zaměření,
- je schopen liticky hodnotit výsledky své práce a sám se motivuje k dosažení cíle,
- pracuje na vlastním projektu (v rámci vzdělávání na gymnáziu),
- je např. schopen posoudit své možnosti při realizaci podnikatelského záměru apod.

3. 6 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je na naší škole realizováno v souladu s příslušnými ustanoveními školského zákona a prováděcími předpisy. Žáci se zdravotním a sociálním znevýhodněním a zdravotním postižením jsou integrováni do běžných tříd. Vzhledem k prostorovému řešení budovy nejsme školou s bezbariérovým přístupem.

Na škole působí výchovná poradkyně s potřebným odborným vzděláním. K žákům se speciálními vzdělávacími potřebami přistupujeme individuálně po konzultacích s pracovníky Pedagogicko-psychologické poradny v Ostravě, popřípadě se speciálními pedagogickými centry. Na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení může být žák se speciálními vzdělávacími potřebami vzděláván podle individuálního vzdělávacího plánu .

Žáci se zdravotním postižením mohou na základě doporučení příslušného lékaře navštěvovat zdravotní tělesnou výchovu, kterou vede plně kvalifikovaný pedagog.

Žákům se sociálním znevýhodněním a žákům sociálně potřebným jsou na základě požadavku bezplatně zapůjčovány učebnice z fondu učebnic a učebních textů, který je na naší škole zřízen v souladu s příslušným ustanovením školského zákona.

3. 7 Vzdělávání mimořádně nadaných žáků

Přístup k nadaným a mimořádně nadaným žákům se uskutečňuje v souladu s příslušnými ustanoveními školského zákona a prováděcími předpisy. Vzdělávání těchto žáků vyžaduje schopnost pedagogů identifikovat takového žáka a vytvořit pro něj optimální vzdělávací prostředí podporující jeho nadání. Na škole působí výchovná poradkyně s potřebným odborným vzděláním.

K individuální péči o žáky nadané a mimořádně nadané patří zejména zapojení do olympiád, soutěží, studentské odborné činnosti, mezinárodních projektů a grantů apod., případně doporučení vhodných a dostupných aktivit dosažitelných mimo školu.

Na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení může být žák s mimořádným nadáním vzděláván podle individuálního vzdělávacího plánu.

3. 8 Začlenění průřezových témat

Součástí vzdělávacího obsahu základního i gymnaziálního vzdělávání jsou průřezová témata, která napomáhají formování postojů a hodnot žáků.

Začlenění průřezových témat na nižším stupni víceletého gymnázia

V souladu s RVP ZV je celé průřezové téma Výchova demokratického občana integrováno do předmětu občanská nauka ve 2. ročníku šestiletého vzdělávání (viz učební osnovy předmětu občanská nauka). Ostatní vzdělávací předměty na nižším stupni gymnázia integrují do svého obsahu některé tematické okruhy průřezových témat z RVP ZV (viz učební osnovy jednotlivých předmětů).

Začlenění průřezových témat na vyšším stupni víceletého gymnázia

Jednotlivé tematické okruhy všech průřezových témat obsažených v RVP G jsou v našem učebním plánu realizovány různými metodami a formami (jako např. zpracování projektu, integrace do předmětu) napříč všemi vyučovacími předměty.

Přehled začlenění tematických okruhů průřezových témat podle ročníků a předmětů

Osobnostní a sociální výchova

tematický okruh	předmět			
	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník
POZNÁVÁNÍ A ROZVOJ VLASTNÍ OSOBNOSTI	AJ, FJ, M, Bi, ZSV, HV, VV, TV	AJ, CH, HV, VV, TV, Bi	ČJL, AJ, FJ, TV, Bi	ČJL, AJ
SEBEREGULACE, ORGANIZAČNÍ DOVEDNOSTI A EFEKTIVNÍ ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	M, CH, ZSV, TV		ČJL, CH, TV	ČJL
SOCIÁLNÍ KOMUNIKACE	ČJL, FJ, ZSV, HV, VV	M, HV, VV, TV	FJ, M, TV, ČJL	ČJL
MORÁLKA VŠEDNÍHO DNE	ZSV	FJ, Fy, TV	ČJL, CH, Fy, TV, FJ	ČJL, D
SPOLUPRÁCE A SOUTĚŽ	Fy, HV, VV	Fy, HV, TV	Fy, TV	

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

tematický okruh	předmět			
	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník
GLOBALIZAČNÍ A ROZVOJOVÉ PROCESY	Z	ZSV		ČJL, D, Čp

GLOBALNÍ PROBLÉMY, JEJICH PŘÍČINY A DŮSLEDKY	CH, Bi, Z	CH, ZSV, TV	FJ	D
HUMANITÁRNÍ POMOC A MEZINÁRODNÍ ROZVOJOVÁ SPOLUPRÁCE	Z	ZSV, FJ	FJ	ČJL, FJ, D, Čp
ŽIJEME V EVROPĚ	ČJL, Fy, CH, D, HV, VV	ČJL, ZSV, D, HV, FJ, Z	ČJL, Fy	ČJL, FJ
VZDĚLÁVÁNÍ V EVROPĚ A VE SVĚTĚ	AJ, Z	AJ	AJ	AJ

Multikulturní výchova

tematický okruh	předmět			
	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník
ZÁKLADNÍ PROBLÉMY SOCIOKULTURNÍCH ROZDÍLŮ	D	FJ	ČJL	ČJL, FJ, D
PSYCHOSOCIÁLNÍ ASPEKTY INTERKULTURALITY	ZSV	VV, FJ		D
VZTAH K MULTILINGVNÍ SITUACI A KE SPOLUPRÁCI MEZI LIDMI Z RŮZNÉHO KULTURNÍHO PROSTŘEDÍ		VV, FJ		FJ

Environmentální výchova

tematický okruh	předmět			
	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník
PROBLEMATIKA VZTAHŮ ORGANISMŮ A PROSTŘEDÍ	Bi, Z	Fy, Bi	Bi	

ČLOVĚK A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	Fy, CH, Bi, HV, VV, Z	Fy, HV, VV	Fy, CH, Bi	
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ REGIONU A ČESKÉ REPUBLIKY	Bi	CH, Z		

Mediální výchova

tematický okruh	předmět			
	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník
MÉDIA A MEDIÁLNÍ PRODUKCE	ZSV, HV, I	ČJL, D, HV, FJ	ČJL, Fy	ČJL, M
MEDIÁLNÍ PRODUKTY A JEJICH VÝZNAMY	VV, FJ, I	ČJL, VV	ČJL	ČJL, FJ, M
UŽIVATELE	HV, VV, I	ČJL, HV, VV	ČJL, M	ČJL, FJ, M
ÚČINKY MEDIÁLNÍ PRODUKCE A VLIV MÉDIÍ	VV	VV	ČJL	ČJL
ROLE MÉDIÍ V MODERNÍCH DĚJINÁCH	ČJL	ČJL		ČJL, FJ

Přehled použitých zkratk:

OV – občanská výchova, ČJL – český jazyk a literatura, AJ – jazyk anglický, NJ – jazyk německý, FJ – jazyk francouzský, ŠJ – jazyk španělský, M – matematika, Fy – fyzika, Ch – chemie, Bi – biologie, Z – zeměpis, ZSV – základy společenských věd, D – dějepis, Čp – člověk a svět práce, HV – hudební výchova, VV – výtvarná výchova, TV – tělesná výchova, I – informatika.

4. Učební plán

Učební plán školního vzdělávacího programu Jazykové gymnázium šestileté

Obor 79-41-K/61 Gymnázium, denní forma vzdělávání

Předmět	I.	II.	nižší stupeň celkem	III.	IV.	V.	VI.	vyšší stupeň celkem
Český jazyk a literatura	4	4	8	4	4	4	4	16
Francouzský jazyk (cizí jazyk)	6	4	10	4	3	4	4	15
Konverzace ve francouzském jazyce	0	1	1	1	1	2	1	5
Anglický jazyk (další cizí jazyk)	2	3	5	3	3	3	3	12
Konverzace v anglickém jazyce	0	1	1	1	1	2	2	6
Matematika	4	4	8	3	3	3	2	11
Informatika	1	0	1	1	1	0	0	2
Dějepis	2	2	4	2	2	2	2	8
Dějepisný seminář ve francouzštině	-	-	-	0	0	0	2	2
Občanská nauka	1	1	2	-	-	-	-	-
Základy společenských věd	-	-	-	2	2	1	2	7
Fyzika	2	2	4	2	2	2	0	6
Chemie	2	2	4	2	2	2	0	6
Biologie	2	2	4	2	2	2	0	6
Zeměpis	2	2	4	2	3	0	0	5
Zeměpisný seminář ve francouzštině	-	-	-	0	0	2	2	4
Hudební výchova	1	1	2	-	-	-	-	-
Výtvarná výchova	1	1	2	-	-	-	-	-
Hudební výchova/Výtvarná výchova	-	-	-	2	2	0	0	4
Tělesná výchova	2	2	4	2	2	2	2	8
Člověk a svět práce	-	-	-	0	0	0	1	1
Volitelný předmět 1	-	-	-	0	0	2	2	4
Volitelný předmět 2	-	-	-	0	0	0	2	2
Volitelný předmět 3	-	-	-	0	0	0	2	2
Celkem	32	32	64	33	33	33	33	132

Poznámky k učebnímu plánu:

Šestileté vzdělávání na našem gymnáziu je zaměřeno na francouzský jazyk. Proto je tento jazyk v učebním plánu zařazen na pozici cizího jazyka (tzv. profilového jazyka). Dalším cizím jazykem je jazyk anglický. V rámci orientace oboru na francouzský jazyk jsou na základě rozhodnutí MŠMT č. j. 6257/2009-23 ze dne 23. 3. 2009 některé předměty (zeměpisný a dějepisný seminář) nebo jejich části (dějepis a zeměpis) na vyšším stupni víceletého gymnázia vyučovány ve francouzském jazyce, a to následovně:

4. ročník

Dějepis - týdenní dotace 2 hodiny, jedna hodina vyučována ve francouzském jazyce, jedna v českém jazyce.

Zeměpis – týdenní dotace 3 hodiny, jedna hodina vyučována ve francouzském jazyce, dvě v českém jazyce.

5. ročník

Dějepis - týdenní dotace 2 hodiny, jedna hodina vyučována ve francouzském jazyce, jedna v českém jazyce.

Zeměpisný seminář ve francouzštině – týdenní dotace 2 hodiny, obě vyučovány ve francouzském jazyce (dvouletý seminář - pokračuje v 6. ročníku).

6. ročník

Zeměpisný seminář ve francouzštině – týdenní dotace 2 hodiny, obě vyučovány ve francouzském jazyce.

Dějepisný seminář ve francouzštině – týdenní dotace 2 hodiny, obě vyučovány ve francouzském jazyce (jednoletý seminář).

Výuka reálií v předmětech dějepis a zeměpis, jež se vztahují k České republice a k českým/československým dějinám, je zajištěna v českém jazyce. V rámci výuky ve francouzském jazyce jsou rovněž vytvořeny podmínky pro osvojení odborné terminologie i v českém jazyce.

Nižší stupeň gymnázia

Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů je stanoven v souladu s obsahem vzdělávacích oborů obsažených v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání (dále jen RVP ZV). Disponibilní časová dotace je využita pro posílení výuky cizích jazyků. Ta je realizována ve skupinách podle úrovně znalostí cizího jazyka. Konverzace v cizím jazyce je realizována rovněž ve skupinách a většinou je vedena učiteli z řad rodilých mluvčích. Vyučovací předmět Občanská nauka je předmět vzdělávacího oboru Výchova k občanství; integruje vzdělávací obsah tematického okruhu Svět práce ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce a všechny tematické okruhy průřezového tématu Výchova demokratického občana. Vyučovací předmět Biologie je předmět vzdělávacího oboru Přírodopis a integruje část vzdělávacího obsahu oboru Výchova ke zdraví. Do vzdělávacího obsahu vyučovacích předmětů na nižším stupni gymnázia jsou začleněny i některé tematické okruhy průřezových témat z RVP ZV (viz učební osnovy jednotlivých vzdělávacích předmětů).

Vyšší stupeň gymnázia

Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů je stanoven v souladu s obsahem vzdělávacích oborů a oblastí obsažených v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia (dále jen RVP G). Disponibilní časová dotace je využita zejména pro posílení výuky cizích jazyků a pro volitelné předměty. Do vzdělávacího obsahu vyučovacích předmětů jsou začleněny i tematické okruhy všech průřezových témat z RVP G (viz učební osnovy jednotlivých vzdělávacích předmětů).

Český jazyk a literatura

Vyučovací předmět zahrnuje příslušnou část vzdělávacího obsahu oboru Český jazyk a literatura z RVP ZV, na vyšším stupni gymnázia vzdělávací obsah oboru Český jazyk a literatura z RVP G a část vzdělávacího obsahu oboru Informační a komunikační technologie

z RVP G. Na vyšším stupni gymnázia je jedna hodina ze čtyřhodinové týdenní dotace dělená pro výuku jazyka a jazykové komunikace.

Francouzský jazyk

Vyučovací předmět zahrnuje příslušnou část vzdělávacího obsahu oboru Cizí jazyk z RVP ZV a vzdělávací obsah oboru Cizí jazyk z RVP G. Výuka je realizována ve skupinách podle úrovně znalostí cizího jazyka. Francouzský jazyk (tzv. profilový jazyk) je současně povinnou zkouškou v rámci profilové (tzv. školní) části maturitní zkoušky.

Anglický jazyk

Vyučovací předmět zahrnuje příslušnou část vzdělávacího obsahu oboru Další cizí jazyk z RVP ZV a vzdělávací obsah oboru Další cizí jazyk RVP G. Výuka je realizována ve skupinách podle úrovně znalostí cizího jazyka.

Konverzace ve francouzském (anglickém) jazyce

Konverzace v cizích jazycích je realizována ve skupinách a většinou vedena učiteli z řad rodilých mluvčích. Cílem tohoto předmětu je rozšíření vzdělávacího obsahu oboru Cizí jazyk a Další cizí jazyk z RVP ZV a RVP G, zejména v oblasti produktivních a interaktivních řečových dovedností.

Matematika

Vyučovací předmět zahrnuje příslušnou část vzdělávacího obsahu oboru Matematika a její aplikace z RVP ZV a vzdělávací obsah oboru Matematika a její aplikace z RVP G. Na vyšším stupni gymnázia je integrována i část vzdělávacího obsahu oboru Informační a komunikační technologie z RVP G.

Informatika

Vyučovací předmět zahrnuje příslušnou část vzdělávacího obsahu oboru Informační a komunikační technologie z RVP ZV a část vzdělávacího obsahu oboru Informační a komunikační technologie z RVP G. Zbývající část vzdělávacího obsahu tohoto oboru je integrována do předmětů základy společenských věd, matematika a český jazyk a literatura. Předmět je vyučován ve skupinách v odborné učebně IVT.

Dějepis

Vyučovací předmět zahrnuje příslušnou část vzdělávacího obsahu oboru Dějepis z RVP ZV a vzdělávací obsah oboru Dějepis z RVP G. Na vyšším stupni gymnázia je část obsahu vzdělávacího předmětu vyučována ve francouzském jazyce.

Dějepisný seminář ve francouzštině

Seminář se obsahově zaměřuje zejména na Francii, frankofonní země, evropské a světové velmoci. Jeho cílem je jednak rozšířit vzdělávací obsah oborů Dějepis a Cizí jazyk (tematické okruhy a reálie zemí studovaného jazyka) z RVP G, jednak zdokonalit produktivní a interaktivní řečové dovednosti ve francouzském jazyce.

Občanská nauka

Vyučovací předmět zahrnuje příslušnou část vzdělávacího obsahu oboru Výchova k občanství z RVP ZV a integruje vzdělávací obsah tematického okruhu Svět práce ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce a všechny tematické okruhy průřezového tématu Výchova demokratického občana z RVP ZV.

Základy společenských věd

Vyučovací předmět zahrnuje vzdělávací obsah oboru Občanský a společenskovědní základ a část vzdělávacího obsahu oborů Informační a komunikační technologie, Výchova ke zdraví a Člověk a svět práce z RVP G.

Fyzika

Vyučovací předmět zahrnuje příslušnou část vzdělávacího obsahu oboru Fyzika z RVP ZV a na vyšším stupni gymnázia vzdělávací obsah oboru Fyzika z RVP G. Součástí výuky jsou průběžně zařazovaná praktická cvičení.

Chemie

Vyučovací předmět zahrnuje příslušnou část vzdělávacího obsahu oboru Chemie z RVP ZV a na vyšším stupni gymnázia vzdělávací obsah oboru Chemie a část vzdělávacího obsahu oborů Geologie a Výchova ke zdraví z RVP G. Výuka se realizuje v odborné učebně, její součástí jsou průběžně zařazovaná praktická cvičení.

Biologie

Vyučovací předmět zahrnuje příslušnou část vzdělávacího obsahu oboru Přírodopis z RVP ZV a vzdělávací obsah oboru Biologie z RVP G. Na nižším stupni gymnázia předmět integruje část vzdělávacího obsahu oboru Výchova ke zdraví z RVP ZV, na vyšším stupni gymnázia část vzdělávacího obsahu oborů Geologie a Výchova ke zdraví z RVP G. Součástí výuky jsou průběžně zařazovaná praktická cvičení.

Zeměpis

Vyučovací předmět zahrnuje příslušnou část vzdělávacího obsahu oboru Zeměpis z RVP ZV a vzdělávací obsah oboru Geografie z RVP G.. Na vyšším stupni gymnázia předmět integruje část vzdělávacího obsahu oboru Geologie z RVP G. Na vyšším stupni gymnázia je část obsahu vzdělávacího předmětu vyučována ve francouzském jazyce.

Zeměpisný seminář ve francouzštině

Seminář se obsahově zaměřuje zejména na Francii, frankofonní země, evropské a světové velmoci. Jeho cílem je jednak rozšířit vzdělávací obsah oborů Geografie a Cizí jazyk (tematické okruhy a realie zemí studovaného jazyka) z RVP G, jednak zdokonalit produktivní a interaktivní řečové dovednosti ve francouzském jazyce.

Hudební výchova/Výtvarná výchova

V průběhu vzdělávání na nižším stupni gymnázia jsou žáci vzdělávání jak v předmětu hudební výchova, tak v předmětu výtvarná výchova, které obsahují příslušnou část vzdělávacího obsahu předmětných oborů z RVP ZV. Na vyšším stupni gymnázia si žáci volí jeden z uvedených předmětů. Výuka je realizována ve 3. a 4. ročníku a probíhá ve skupinách

v odborných učebnách. Hudební výchova zahrnuje vzdělávací obsah Hudebního oboru z RVP G a Výtvarná výchova vzdělávací obsah Výtvarného oboru z RVP G. Oba předměty zahrnují společný vzdělávací obsah integrujícího tématu Umělecká tvorba a komunikace.

Tělesná výchova

Vyučovací předmět zahrnuje příslušnou část vzdělávacího obsahu oboru Tělesná výchova z RVP ZV a vzdělávací obsah oboru Tělesná výchova z RVP G. Výuka se realizuje ve skupinách.

Člověk a svět práce

Na nižším stupni gymnázia je příslušná část vzdělávací obsahu předmětu Člověk a svět práce z RVP ZV (tematický okruh Svět práce) integrována do předmětu Občanská nauka. Na vyšším stupni gymnázia je výuka realizována v 6. ročníku. Vyučovací předmět zahrnuje část vzdělávacího obsahu oboru Člověk a svět práce z RVP G. Zbývající část vzdělávacího obsahu tohoto oboru je integrována do předmětu základy společenských věd a kurzu, který je zařazen do 6. ročníku.

Volitelné předměty

Volitelné předměty jsou realizovány jako povinně volitelné předměty v 5. a 6. ročníku. Rozšiřují a prohlubují vzdělávací obsah oborů RVP G, navazují na učební osnovy příslušných vyučovacích předmětů a umožňují profilaci žáka pro další vzdělávání. Žáci příslušných ročníků vybírají z každoroční aktuální nabídky, která vychází ze zájmu studentů a z možností školy:

První volitelný předmět je dvouletý a žáci si ho volí pro 5. a 6. ročník vzdělávání z nabídky volitelných předmětů (seminářů):

německý jazyk, španělský jazyk, ruský jazyk, matematický seminář, společenskovědní seminář, britské a americké reálie.

Druhý a třetí volitelný předmět je jednoletý a žáci si ho volí pro 6. ročník vzdělávání z nabídky volitelných předmětů (seminářů): ruský jazyk, biologický seminář, chemický seminář, fyzikální seminář, dějepisný seminář, společenskovědní seminář, zeměpisný seminář, matematický seminář, mediální seminář, aplikace počítačů (programování), literární seminář, estetický seminář, americké reálie, úvod do evropských studií.

Kurzy

Součástí učebního plánu jsou kurzy, které jsou zařazeny do 3., 4. a 6. ročníku. Náplní kurzů jsou ty části vzdělávacího obsahu oborů Výchova ke zdraví, Geologie a Člověk a svět práce z RVP G, které nejsou zařazeny do učebních osnov jednotlivých předmětů.

Každý kurz má stanovený jednoznačný výstup. Pro stanovení výstupu mohou být použity následující formy nebo jejich kombinace: zpracovaný projekt, závěrečná zpráva žáka, literární zpracování, protokol, test. Kurzy jsou součástí ŠVP, a proto jsou závazné pro všechny žáky školy. Neúčast žáka na kurzu bude proto omluvena jen z velmi závažných důvodů. Pro žáky, kteří se kurzu nezúčastní, budou jasně formulovány požadavky na náhradní výstup. Zájmem školy je, aby se kurzů zúčastnily co nejúplnější třídní či ročníkové kolektivy, což přispěje k naplnění sociální role kurzu.

4. 1 Integrované (částečně integrované) vzdělávací obory (oblasti)

Nižší stupeň gymnázia

Vyučovací předmět občanská nauka integruje v 1. ročníku vzdělávací obsah tematického okruhu Svět práce (trh práce, volba profesní orientace, možnosti vzdělávání, zaměstnání a podnikání) ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce z RVP ZV.

Vyučovací předmět biologie integruje v 1. ročníku příslušnou část vzdělávacího obsahu oboru Výchova ke zdraví (Zdravý způsob života a péče o zdraví, Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, Hodnota a podpora zdraví) z RVP ZV.

Vyšší stupeň gymnázia

4. 1. 1 Informatika a informační a komunikační technologie

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

<i>učivo</i>	<i>integrace do předmětu</i>
Informatika – vymezení teoretické a aplikované informatiky. Hardware – funkce prostředků ICT, jejich částí a periférií, technologické inovace, digitalizace a reprezentace dat. Software – funkce operačních systémů a programových aplikací, uživatelské prostředí. Informační sítě – typologie sítí, internet, síťové služby a protokoly, přenos dat. Digitální svět – digitální technologie a možnosti jejich využití v praxi. Údržba a ochrana dat – správa souborů a složek, komprese, antivirová ochrana, firewall, zálohování dat. Ergonomie, hygiena a bezpečnost práce s ICT – ochrana zdraví, možnosti využití prostředků ICT handicapovanými osobami.	informatika 3. roč.

ZDROJE A VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ, KOMUNIKACE

<i>učivo</i>	<i>integrace do předmětu</i>
Internet – globální charakter internetu, multikulturní a jazykové aspekty, služby na internetu.	napříč vyučovacími předměty
Informace – data a informace, relevance, věrohodnost informace, odborná terminologie, informační zdroje, informační procesy, informační systémy.	informatika 3. roč.

Sdílení odborných informací – diskusní skupiny, elektronické konference, e-learning.	informatika 3. a 4. roč.
Informační etika, legislativa – ochrana autorských práv a osobních údajů.	základy spol. věd 5. roč.

ZPRACOVÁNÍ A PREZENTACE INFORMACÍ

<i>učivo</i>	<i>integrace do předmětu</i>
Publikování – formy dokumentů a jejich struktura, zásady grafické a typografické úpravy dokumentu, estetické zásady publikování.	český jazyk a literatura 3. roč.
Aplikační software pro práci s informacemi – textové editory, tabulkové kalkulátory, grafické editory, databáze, prezentační software, multimedia, modelování a simulace, export a import dat.	informatika 3. a 4. roč. matematika 3. roč.
Algoritmizace úloh – algoritmus, zápis algoritmu, úvod do programování.	informatika 4. roč.

4. 1. 2 Výchova ke zdraví

ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ

<i>učivo</i>	<i>integrace do předmětu</i>
Vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví v rodině, škole, obci.	kurz 3. ročník
Zdravá výživa – specifické potřeby výživy podle věku, zdravotního stavu a profese.	biologie 5. roč.
Hygiena pohlavního styku, hygiena v těhotenství.	biologie 5. roč.
První pomoc při úrazech a náhlých zdravotních příhodách.	kurz 3. ročník
Psychohygiena – předcházení stresům v mezilidských vztazích, zvládání stresových situací, efektivní komunikace, hledání pomoci.	kurz 3. ročník základy spol. věd 3. roč.

ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE

<i>učivo</i>	<i>integrace do předmětu</i>
Změny v období adolescence - tělesné, duševní a společenské; hledání osobní identity, orientace na budoucnost, hledání partnera, prožívání emočních stavů a hlubších citových vztahů.	kurz 3. ročník biologie 5. roč. základy spol. věd 3. roč.
Způsoby sebereflexe a kontroly emocí.	kurz 3. ročník základy spol. věd 3. roč.
Péče o reprodukční zdraví – faktory ovlivňující plodnost; preventivní prohlídky; osvěta spojená s abúzem nikotinu, alkoholu, drog a sexuálně přenosnými chorobami.	kurz 3. ročník biologie 5. roč.
Metody asistované reprodukce, její biologické, etické, psychosociální a právní aspekty.	biologie 5. roč.
Modely vzájemného chování související s etickými a psychosociálními aspekty partnerského a sexuálního života – odpovědnost, sebeúcta, respekt, rozhodování.	kurz 3. ročník základy spol. věd 3. roč.

VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ

<i>učivo</i>	<i>integrace do předmětu</i>
Vztahy v rodině, mezigenerační soužití, pomoc nemocným a handicapovaným lidem.	kurz 3. ročník
Partnerské vztahy, manželství, rodičovství, neúplná rodina; náhradní rodinná péče a její formy, ústavní péče.	kurz 3. ročník
Rizika spojená s volbou životního partnera, krizové situace v rodině.	kurz 3. ročník
Rozvoj sociálních dovedností pro život s druhými lidmi – otevřenost vůči druhým, vyjednávání, obhajování a prosazování vlastních názorů, odmítání nehumánních postojů.	kurz 3. ročník
Modely sociálního chování v intimních vztazích – otevřenost, tolerance, respektování druhého, empatie, trpělivost, odpovědnost; sebezpoznání, sebeúcta.	kurz 3. ročník

RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE

<i>učivo</i>	<i>integrace do předmětu</i>
Civilizační choroby, poruchy příjmu potravy, choroby přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy.	kurz 3. ročník biologie 5. roč.
Zátěžové situace, stres a způsoby jeho zvládnání; důsledky stresu v oblasti fyzického, duševního a sociálního zdraví rizika v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví – promiskuita, předčasné ukončení těhotenství.	kurz 3. ročník
Sexuálně motivovaná kriminalita – pornografie, pedofilie, dětská prostituce, obchod se ženami.	základy spol. věd 3. roč.
Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání – šikana, brutalita, zanedbávané a týrané děti (CAN). Autodestruktivní závislosti a kriminalita související s těmito jevy – zdravotní a psychosociální rizika. Výroba, držení a zprostředkování nelegálních návykových látek; návykové látky a bezpečnost v dopravě. Sociální dovednosti potřebné při řešení problémů v nečekaných, složitých a krizových situacích – duševní hygiena v dlouhodobých zátěžových a stresových situacích, rozhodování se v eticky problematických situacích.	kurz 3. ročník

OCHRANA ČLOVĚKA ZA MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

<i>učivo</i>	<i>integrace do předmětu</i>
Vyhlášení hrozby a vzniku mimořádné události, živelní pohromy, jiné mimořádné události. První pomoc – klasifikace poranění při hromadném zasažení obyvatel.	kurz 4. ročník
Únik nebezpečných látek do životního prostředí.	chemie 3. a 4. roč.
Sociální dovednosti potřebné při řešení mimořádných událostí – rozhodnost, pohotovost, obětavost, efektivní komunikace.	základy spol. věd 3. roč.

4. 1. 3 Geologie

SLOŽENÍ, STRUKTURA A VÝVOJ ZEMĚ

<i>učivo</i>	<i>integrace do předmětu</i>
Země jako geologické těleso – základní geobiocykly.	zeměpis 3. roč.
Zemské sféry – chemické, mineralogické a petrologické složení Země, minerály – jejich vznik a ložiska; krystaly a jejich vnitřní stavba; fyzikální a chemické vlastnosti minerálů.	zeměpis 3. roč. chemie 3. a 4. roč.
Geologická historie Země – geologická období vývoje Země; změny polohy kontinentů; evoluce bioty a prostředí.	zeměpis 3. roč biologie 3. a 4. roč.

VODA

<i>učivo</i>	<i>integrace do předmětu</i>
Povrchové vody – jejich rozložení na Zemi; chemické složení, pH; hydrogeologický cyklus, geologické působení vody.	zeměpis 3. roč. chemie 3. a 4. roč.
Podzemní vody – propustnost hornin; hydrogeologické systémy; chemické složení podzemních vod; ochrana podzemních vod.	zeměpis 3. roč. chemie 3. a 4. roč.

GEOLOGICKÉ PROCESY V LITOSFÉŘE

<i>učivo</i>	<i>integrace do předmětu</i>
Magmatický proces – vznik magmatu a jeho tuhnutí; krystalizace minerálů z magmatu. Zvětrávání a sedimentační proces – mechanické a chemické zvětrávání, srážení, sedimentace. Metamorfní procesy – jejich typy; kontaktní a regionální metamorfóza. Deformace litosféry – křehká a plastická deformace geologických objektů, vývoj stavby pevnin a oceánů; mechanismus deskové tektoniky; zemětřesení a vulkanismus, tvary zemského povrchu.	zeměpis 3. roč.

ČLOVĚK A ANORGANICKÁ PŘÍRODA

<i>učivo</i>	<i>integrace do předmětu</i>
Vznik a vývoj půd.	zeměpis 3. roč.
Interakce mezi přírodou a společností – přístupy environmentální geologie, rekultivace a revitalizace krajiny.	biologie 3. roč.
Práce v terénu a geologická exkurze.	kurz 4. ročník

4. 1. 4 Člověk a svět práce

TRH PRÁCE A PROFESNÍ VOLBA

<i>učivo</i>	<i>integrace do předmětu</i>
Profesní volba – práce jako seberealizace, hodnocení vlastních schopností, vzdělávání a příprava na volbu profese (profesní a vzdělávací nabídka), přijímací pohovor a výběrové řízení, (společenské jednání, komunikační dovednosti, asertivní jednání, empatie), pracovní úspěšnost a kariérní růst; dobrovolnictví jako příležitost k rozvíjení pracovních zkušeností.	základy spol. věd - psychologie (3. roč.)
Mezinárodní trh práce – nabídka a poptávka po pracovních místech, informační, poradenské a zprostředkovatelské služby, pracovní trh v EU, globalizace pracovního trhu, profesní mobilita, rekvalifikace, celoživotní vzdělávání.	člověk a svět práce 6. roč.
Osobní management – plánování osobní práce, time management, zaměstnání a mezilidské vztahy, zaměstnání a rodina, workholismus.	základy spol. věd - sociologie (3. roč.)

PRACOVNĚPRÁVNÍ VZTAHY

<i>učivo</i>	<i>integrace do předmětu</i>
Pracovní právo – právní podmínky vzniku, změny a zániku pracovního poměru (pracovní smlouva, zkušební doba, výpověď, odstupné); práva a povinnosti účastníků pracovněprávních vztahů (pracovní doba, pracovní neschopnost, mzda, minimální mzda, odměny), odbory. Bezpečnost práce – zásady bezpečnosti práce, ekologická hlediska práce, pracovní úraz a odškodnění.	základy spol. věd - právo (5. roč.)

TRŽNÍ EKONOMIKA

<i>učivo</i>	<i>integrace do předmětu</i>
Základní ekonomické pojmy – typy ekonomik, ekonomický cyklus, tržní mechanismus, nabídka, poptávka, tvorba ceny, globální ekonomické otázky.	člověk a svět práce 6. roč.
Ekonomické subjekty – právní formy podnikání (živnost, typy obchodních společností, družstvo), základní právní normy týkající se podnikání.	základy spol. věd - právo (5. roč.)
Marketing – marketing a public relations, reklama, reklamní agentury.	základy spol. věd - psychologie (psychologie reklamy) (3. roč.)

NÁRODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ A ÚLOHA STÁTU V EKONOMICE

<i>učivo</i>	<i>integrace do předmětu</i>
Fiskální politika – státní rozpočet, daňová soustava. Monetární politika ČNB – inflace, kurs měny, zahraniční platební bilance, HDP. Sociální politika – důchodový systém, systém sociálních dávek, životní minimum, nezaměstnanost, státní politika zaměstnanosti.	člověk a svět práce 6. roč.

FINANCE

<i>učivo</i>	<i>integrace do předmětu</i>
Peníze – funkce peněz, formy platebního styku v tuzemské i zahraniční měně, cenné papíry, akcie; burza.	člověk a svět práce 6. roč.
Hospodaření domácnosti – rozpočet domácnosti, typy rozpočtu a jejich rozdíly, tok peněz v domácnosti; spotřební výdaje, práva spotřebitele, předpisy na ochranu spotřebitele.	kurz 6. roč. člověk a svět práce 6. roč. základy spol. věd - právo (5. roč.)
Finanční produkty – způsoby využití přebytku finančních prostředků, spořicí a investiční produkty, další způsoby investování peněz; řešení nedostatku finančních prostředků, úvěrové produkty, leasing; úrokové sazby, RPSN; pojištění.	člověk a svět práce 6. roč.
Bankovní soustava – ČNB a komerční banky, specializované finanční instituce, moderní formy bankovníctví.	kurz 6. roč. člověk a svět práce 6. roč.

5. Učební osnovy

5.1 Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura vznikl rozpracováním vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Na nižším stupni gymnázia zahrnuje příslušnou část oboru Český jazyk a literatura z RVP ZV, na vyšším stupni gymnázia celý vzdělávací obsah oboru Český jazyk a literatura z RVP G a část vzdělávacího obsahu oboru Informační a komunikační technologie z RVP G (Zpracování a prezentace informací). Předmět využívá mezipředmětových vztahů, zejména z dějepisu, základů společenských věd, cizích jazyků, výtvarné a hudební výchovy. Na vyšším stupni gymnázia předmět integruje i některé tematické okruhy z průřezových témat z RVP G (konkrétně – viz učební osnovy). Na vzdělávací obsah předmětu navazují v 6. ročníku volitelné předměty literární seminář a mediální seminář, které rozšiřují a prohlubují vzdělávací obsah oboru a umožňují profilaci žáka pro další vzdělávání.

Časová dotace:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Český jazyk a literatura	4	4	4	4	4	4

Na nižším stupni gymnázia se předmět skládá ze tří tematických okruhů (komunikační a slohová výchova, jazyková výchova a literární výchova), na vyšším stupni z jazyka a jazykové komunikace a literární komunikace. Výuka předmětu je realizována ve všech ročnících s čtyřhodinovou dotací týdně; na vyšším stupni je jedna hodina z této dotace dělená pro výuku jazyka a jazykové komunikace.

V jazykové a komunikační výchově je žák veden k tomu, aby rozuměl různým typům textů a promluv. Hlavním cílem je zdokonalení ústního i písemného projevu, věcně správná, jazykově a slohově vytríbená komunikace. Žák se učí pracovat s uměleckými i odbornými texty, využívá různé jazykové slovníky a příručky.

Literární výchova je předmětem s výraznou funkcí esteticko-výchovnou. Žák získává základní přehled o vývoji české a světové literatury a je veden k objektivnímu hodnocení literárních děl. Interpretace vybraných literárních děl přispívá k utváření názorů, postojů, zájmů a mravního profilu žáka a celkově rozvíjí a kultivuje jeho duchovní život.

Výuka předmětu Český jazyk a literatura je založena především na výkladu, práci s textem, diskusi, psaných nebo mluvených žakovských příspěvcích k vybraným tématům, procvičování získaných vědomostí a dovedností písemně i ústně.

Vzdělávací obsah předmětu je od 3. ročníku rozšířen o školní projekt Úvod do studia filmové tvorby. V rámci tohoto projektu se žáci seznámí se základními pojmy z oblasti teorie a historie filmu a v každém ročníku zhlédnou vybrané filmové projekce z české i světové kinematografie. Na každou filmovou projekci navazuje hodina interpretace, v níž se žáci se svými učiteli literatury věnují rozboru zhlédnutého díla.

Vzdělávací obsah předmětu je dále rozšiřován dalšími mimoškolními aktivitami, jako jsou např. divadelní a filmová představení, tematicky zaměřené exkurze, besedy s umělci a pod. K dalším fakultativním aktivitám patří i účast v projektech a soutěžích (Olympiáda z českého jazyka, recitační soutěž Šavrdův pohár apod.).

Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel připravuje pro žáky vhodné umělecké i neumělecké texty, motivuje je k individuální a společné četbě a následné analýze (kompetence k učení , kompetence komunikativní).

Učitel zadává k samostudiu některá témata a žáci je samostatně zpracovávají formou prezentací, referátů, výpisků ap., ke své činnosti využívají slovníky, jazykové příručky, internet atd. (kompetence k učení, řešení problémů a komunikativní).

Žák je uváděn do různých jazykových situací, v nichž musí jasně formulovat své myšlenky a kultivovaně se vyjadřovat (kompetence občanská a komunikativní)

Učitel organizuje pro žáky návštěvy filmových a divadelních představení, výstav, besedy s umělci apod., rozvíjí tím jejich estetické cítění a vytváří prostor pro diskusi, analýzu a formulování závěrů (kompetence sociální a personální, komunikativní a občanská).

Prostřednictvím tematicky zaměřené exkurze do knihovny se žák názornou formou seznámí s vyhledáváním v knihovnických katalozích a nabízenými knihovnickými službami (kompetence k učení, k řešení problému, občanská).

Učitel zapojuje žáky do předmětových soutěží a olympiád a motivuje je k hlubšímu studiu českého jazyka a literatury (kompetence k učení, komunikativní, občanská).

Učitel motivuje žáky ke sledování aktuálního kulturního i společenského dění a vede je, aby vyslovili svůj názor, obhájili jej, podpořili logickými argumenty, aby spolupracovali s ostatními spolužáky a tolerovali vzájemně své názory (kompetence komunikativní, sociální, personální, občanská).

Učitel organizuje práci žáků ve skupinách (kompetence sociální, personální, občanská).

Český jazyk a literatura – učební osnovy

1. ROČNÍK

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo
Žák: - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru, - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci, - odlišuje spisovný a nespisovný projev	Líčení Úvaha I. – mluvený projev Úvaha II. – psaný projev

<p>a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru,</p> <ul style="list-style-type: none"> - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči, - využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát, - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování, - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů. 	<p>Mluvní cvičení; ústní referát</p> <p>Výtah (a vytvoření osnovy k výtahu, práce s osnovou)</p> <p>Výklad</p> <p>Charakteristika literárních postav</p>
<p>Komentář: Ve všech předmětech se uplatňuje práce s texty</p>	
<p>Pokrytí průřezových témat: Rozvoj schopností poznávání Komunikace</p>	

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazérech, - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí, 	<p>Obohacování slovní zásoby.</p> <p>Přejímání slov z cizích jazyků.</p> <p>Tvarosloví - skloňování jmen přejatých a cizích jmen vlastních</p> <p>Skladba - věta jednoduchá a souvětí</p> <p>Druhy vedlejších vět</p> <p>Významový poměr mezi souřadně spojenými větami hlavními</p> <p>Souvětí souřadné – poměry</p> <p>Významový poměr mezi jednotlivými členy</p>

	v několikanásobném větěm členu
	Souvětí souřadné a podřadné interpunkce v souvětí
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití,	Obecné výklady o českém jazyce - slovanské jazyky útvary českého jazyka a jazyková kultura slovanské jazyky
	Útvary českého jazyka a jazyková kultura
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	Pravopis: - i/y v koncokách - předpony s-, z-, v-, z- - předložky s/se, z/ze - skupiny bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk lit. díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla, - hodnotí svoji četbu, návštěvu divadelního nebo filmového představení a formuluje názory na umělecké dílo, - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele, - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře, - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování, 	<p>Způsoby interpretace literárních a jiných děl</p> <p>Základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš)</p> <p>Návštěva filmového a divadelního představení</p> <p>Literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé.</p> <p>Česká a světová literatura</p> <p>Návštěva filmového a divadelního představení</p> <p>Vlastní četba (čtenářský deník)</p> <p>Referáty z četby</p>

<ul style="list-style-type: none"> - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích. 	<p>Videoprojekce; poslech audio ukázek</p> <p>Knihovnické lekce</p> <p>Práce s internetem</p> <p>Práce s odbornou literaturou</p>
<p>Komentář: Využití mezipředmětových vztahů s výtvarnou a hudební výchovou. Vyhledávání a zpracování informací – mezipředmětové vztahy s informatikou.</p>	
<p>Pokrytí průřezových témat: Jsme Evropané Komunikace</p>	

2. ROČNÍK

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji, - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru, - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj, - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu, - využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát, - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic 	<p>Funkční styly</p> <p>Úvaha</p> <p>Popis</p> <p>Charakteristika</p> <p>Proslov</p> <p>Diskuse</p> <p>Výklad</p> <p>Fejeton</p> <p>Vypravování</p>

a osobních zájmů.	
Pokrytí průřezových témat: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Komunikace	

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova, - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazérech, - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci, - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace, - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí, - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí, - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití. 	<p>Zvuková stránka jazyka</p> <p>Obecné výklady o jazyce</p> <p>Nauka o tvoření slov</p> <p>Tvarosloví</p> <p>Pravopis</p> <p>Skladba</p> <p>Pravopis</p> <p>Skladba</p> <p>Obecné výklady o českém jazyce</p>

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie, - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora, - hodnotí svoji četbu, návštěvy divadelního nebo filmového představení a formuluje názory na umělecké dílo, 	<p>Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům.</p> <p>Literatura 20. a 21. století – výběr autorů</p> <p>Vlastní četba (čtenářský deník)</p> <p>Návštěva filmového a divadelního představení</p>

<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele, - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře, - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování, - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích, - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty. 	<p>Literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)</p> <p>Česká a světová literatura</p> <p>Filmové a divadelní představení</p> <p>Vlastní četba (čtenářský deník)</p> <p>Referáty z četby</p> <p>Videoprojekce, poslech audio ukázek</p> <p>Knihovnické lekce</p> <p>Práce s internetem</p> <p>Práce s odbornou literaturou</p> <p>Komparace literárních textů a neliterárních textů; filmové a televizní produkce vycházející z literární předlohy</p>
<p>Komentář: Využití mezipředmětových vztahů s výtvarnou a hudební výchovou. Vyhledávání a zpracování informací – mezipředmětové vztahy s informatikou.</p>	
<p>Pokrytí průřezových témat: Jsme Evropané</p>	

3. ROČNÍK

OBECNÁ CHARAKTERISTIKA LITERATURY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým, - orientuje se v systému poznatků o literatuře, - podle charakteristických rysů uměleckého textu určí literární druh a žánr, - na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu, - rozliší a specifikuje jednotky vyprávění 	<p>Základy literární vědy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - literární teorie, - literární historie, - literární kritika, - poetika. <p>Literatura a její funkce</p> <p>Struktura literárního díla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vrstva jazyková (figury, tropy), - vrstva kompoziční (kompoziční postupy),

<p>(časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře,</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu. 	<ul style="list-style-type: none"> - vrstva tematická (motiv, téma, děj, postava, časoprostor). <p>Literární druhy a žánry: žánry epické, lyrické, lyricko-epické, dramatické.</p> <p>Próza a poezie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyprávěcí způsoby (ich-forma, er-forma), - druhy řeči (monolog, dialog), - formy řeči (přímá a nepřímá řeč, nevlastní přímá a polopřímá řeč), - rytmus, rým, zvukové prostředky, poezie.
<p>Komentář: Učivo z obecné charakteristiky literatury se uplatňuje při interpretaci textu ve všech ročnících.</p>	

LITERÁRNÍ INTERPRETACE

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odhalí širší i různorodost otázek a problémů spojených s četbou a studiem literatury. 	Literární interpretace vybraných textů

ÚVOD DO STUDIA FILMOVÉ TVORBY (ŠKOLNÍ PROJEKT)

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základních pojmech z oblastí teorie a historie filmu, - při interpretaci a rozboru jednotlivých filmových projekcí srozumitelně formuluje vlastní názor. 	<p>Základní informace a fakta z teorie a historie filmu.</p> <p>Vybrané filmové projekce z české a světové kinematografie s následnou interpretací a rozbořem zhlédnutého díla.</p>
<p>Přesahy: Anglický jazyk (3. ročník) - Tematické okruhy</p>	

VÝVOJ LITERATURY V KONTEXTU DOBOVÉHO MYŠLENÍ, UMĚNÍ A KULTURY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na příkladech nejstarších památek starověkého písemnictví specifikuje jejich základní rysy; popíše některé způsoby fixace textu po objevu písma, - odhalí význam Bible jako součásti obecného kulturního povědomí a inspiraci pro další umění, - objasní pojem antika a specifikuje 	<p>Počátky psané literatury Mimoevropské literatury</p> <p>Bible</p> <p>Antická literatura</p>

<p>společenské a kulturní hodnoty starověkého Řecka a Říma, které se staly základem evropské vzdělanosti,</p> <ul style="list-style-type: none"> - na základě vybraných ukázek specifikuje typické žánry středověké literatury a určí nejčastější výrazové prostředky, - popíše specifika počátků písemnictví v českých zemích, - interpretuje přínos Konstantina a Metoděje pro staroslověnskou kulturu a vzdělanost, - na příkladech vybraných ukázek z nejstarších památek našeho písemnictví vystihne jejich společné a specifické znaky v rovině formální, obsahové i jazykové, - uvede specifika osobnosti Karla IV. a jeho význam pro rozvoj vzdělanosti a umění v našich zemích, - charakterizuje nejrozšířenější žánry a uvede k nim příklady děl (případně i autorů), - objasní pojem reformní hnutí, - interpretuje význam osobnosti Jana Husa, - pojmenuje zásadní změny husitské literatury v oblasti žánrové a funkční, - charakterizuje hodnoty renesanční kultury a humanismu; zdůvodní, proč je toto období označováno jako počátek novověku, - uvede nejvýznamnější představitele; charakterizuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení; vystihne konkrétné příklady vlivu na českou literaturu, - analyzuje příčiny a okolnosti nástupu baroka, - na příkladech barokní literatury specifikuje její znaky, - vysvětlí odlišnosti českého humanismu a baroka a jejich příčiny, - charakterizuje osobnost Jana Amose Komenského a interpretuje, které jeho myšlenky a reformy (zejména v oblasti výchovy a vzdělávání) se promítají do současnosti, - tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších 	<p>Literatura ve středověku</p> <p>Počátky písemnictví v českých zemích</p> <p>Česká literatura od nástupu Lucemburků do 70. let 15. století</p> <p>Renesance a humanismus v literatuře</p> <p>Barokní literatura</p> <p>Renesance a humanismus v Čechách Česká barokní literatura</p>
--	--

<p>zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje,</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní základní myšlenky osvícenské filozofie a vystihne její vliv na dění v západní Evropě v 18. stol., - pojmenuje rysy klasicismu v literatuře, - uvede příklady autorů a jejich děl, kteří ovlivnili rozvoj dramatu, - charakterizuje společenský proces označovaný v našich dějinách jako národní obrození, - uvede umělecké směry a myšlenková hnutí, které v tomto období ovlivnily naše písemnictví, - charakterizuje představitele období národního obrození a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení. 	<p>Klasicismus, osvícenství, sentimentalismus, raný romantismus</p> <p>Česká literatura v počátcích národního obrození</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Žijeme v Evropě Role médií v moderních dějinách</p>	
<p>Komentář: Dějepis - historický kontext; hudební výchova, výtvarná výchova - umělecké směry; základy společenských věd – filozofie. Tematicky zaměřená exkurze - Památník J. A. Komenského ve Fulneku (případně Muzeum J. A. Komenského v Přerově).</p>	

ÚVOD DO STUDIA JAZYKA A SLOHU

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy jazyk a řeč, - orientuje se v základních jazykovědných disciplínách, - charakterizuje pojem národní jazyk a základní etapy vývoje literárního jazyka, - objasní vztah češtiny a slovanských jazyků, - odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací, - pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty, - efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet), - zpracovává a prezentuje výsledky své 	<p>Obecné poučení o jazyku a řeči: jazyk a řeč, jazyková komunikace, národní jazyk a jeho útvary, čeština a slovanské jazyky, jazyková kultura, základní vývojové tendence českého jazyka.</p> <p>Získávání a zpracovávání informací</p> <p>Publikování – formy dokumentů a jejich</p>

práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu.	struktura, zásady grafické a typografické úpravy dokumentu, estetické zásady publikování.
Pokrytí průřezových témat: Sociální komunikace	
Komentář: Integrace z oboru Informatika a informační a komunikační technologie (Zpracování a prezentace informací)	
Přesahy: Anglický jazyk (3. ročník) - Komunikační funkce jazyka a typy textů	

NAUKA O ZVUKOVÉ STRÁNCE JAZYKA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní základní pojmy z fonetiky a fonologie, - v mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči; umístění přízvuků a pauz, správné frázování), - v mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních projevů řeči. 	<p>Zvuková stránka jazyka: zásady spisovné výslovnosti, zvukové prostředky souvislé řeči.</p>
Přesahy: Anglický jazyk (3. ročník) - Jazykové prostředky a funkce	

NAUKA O PÍSEMNE STRÁNCE JAZYKA (GRAFÉMIKA)

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy, - účinně využívá možností grafického členění textu. 	<p>Grafická stránka jazyka: písmo, jeho vznik a druhy, základní principy českého pravopisu a nejčastější odchylky od nich.</p>

STYLISTIKA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní základní pojmy stylistiky, - v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k sdělovanému záměru, k dané situaci, kontextu i k adresátovi, vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu, - v mluveném i psaném projevu využívá 	<p>Text a styl, slohotvorní činitele objektivní a subjektivní, slohová charakteristika výrazových prostředků, míra připravenosti, oficiálnosti, formálnosti, veřejnosti komunikace, mluvenost a psanost. Funkční styly a jejich realizace v textech (mluvené a psané útvary prostředků sdělovacího stylu).</p>

<p>slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny,</p> <ul style="list-style-type: none"> - v písemném a mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k sdělovanému záměru, k dané situaci, kontextu i k adresátovi, vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu, - v písemném a mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k sdělovanému záměru, k dané situaci, kontextu i k adresátovi, vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu, - používá základní útvary prostěsdělovacího stylu, - popíše komunikační situaci, volí adekvátní komunikační strategie, - zohledňuje partnera a publikum, rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit. 	<p>Text (komunikát) a komunikační situace – prostředí, účastníci komunikace, jejich role (v rámci prostěsdělovacího stylu).</p> <p>Funkce komunikátů – sebevyjádření, apel, přesvědčování, argumentace, kontakt aj. jako dominantní funkce komunikátu (v rámci prostěsdělovacího stylu).</p> <p>Komunikační strategie – adresnost, volba jazykového útvaru, prostředků verbálních a neverbálních s ohledem na partnera, vyjadřování přímé a nepřímé, jazyková etiketa (v rámci prostěsdělovacího stylu).</p>
<p>Presahy: Anglický jazyk (3. ročník) - Komunikační funkce jazyka a typy textů</p>	

4. ROČNÍK

ÚVOD DO STUDIA FILMOVÉ TVORBY (ŠKOLNÍ PROJEKT)

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základních pojmech z oblasti teorie a historie filmu, - získá přehled o vývoji českého a světového filmu, - při interpretaci a rozboru jednotlivých filmových projekcí srozumitelně formuluje vlastní názor. 	<p>Vybrané filmové projekce z české a světové kinematografie s následnou interpretací a rozbohem zhlédnutého díla</p>

VÝVOJ LITERATURY V KONTEXTU DOBOVÉHO MYŠLENÍ, UMĚNÍ A KULTURY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vystihne nejvýznamnější události a okolnosti, které ovlivnily podobu moderní společnosti 19. století, - vystihne podstatné rysy nového myšlenkového a uměleckého směru, vysvětlí zásadní odlišnosti 	<p>Společensko-historický kontext vývoje literatury 19. století</p> <p>Romantismus</p>

<p>od klasicismu a osvícenství,</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede nejvýznamnější představitele evropského romantismu a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení, - na vybraných ukázkách dokládá charakteristické znaky romantické literatury, - na vybraných příkladech odhalí mnohotvárnost světové literární tvorby v období 20. – 50. let 19. stol., specifikuje změny v literární tvorbě a myšlení, - pojmenuje specifika české literatury tohoto období, interpretuje přínos nejvýznamnějších představitelů. - objasní výjimečné postavení K. H. Máchy v kontextu české literatury tohoto období, - pojmenuje okolnosti, které ovlivnily převážení realismu nad romantismem, vysvětlí spojitost realismu a naturalismu s pozitivizmem a determinismem, vystihne základní rysy těchto směrů, - uvede představitele evropského realismu a naturalismu a charakterizuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení, - charakterizuje nové tendence a umělecké směry na přelomu 19. a 20. století, - vystihne podstatné rysy impresionismu, symbolismu, novoromantismu a dekadence, doloží je konkrétními příklady z děl nejvýznamnějších světových představitelů těchto směrů, - zařadí generaci májovců do literárněhistorického kontextu, objasní přínos jejich představitelů pro vývoj literatury a literárního myšlení, - vysvětlí odlišnosti tzv. směru národního a kosmopolitního, na vybraných ukázkách charakterizuje základní rysy tvorby představitelů obou škol, - vysvětlí odlišnosti vývoje realismu a naturalismu v české literatuře v kontextu literatury světové, - vyhledá první realistické tendence ve vývoji naší literatury, 	<p>Romantismus v evropských literaturách</p> <p>Evropská a americká literatura v období mezi romantismem a realismem</p> <p>Česká literatura 30. – 50. let 19. století</p> <p>Realismus a naturalismus</p> <p>Realismus a naturalismus v evropských literaturách</p> <p>Literární moderna v evropských literaturách</p> <p>Nové cesty poezie v americké literatuře</p> <p>Májovci</p> <p>Ruchovci a lumírovci</p> <p>Realismus a naturalismus v české literatuře</p>
---	--

<ul style="list-style-type: none"> - charakteristické rysy realismu a naturalismu doloží na vybraných textech z historickou a venkovskou tematikou, - pojmenuje vliv evropské literární moderny na českou literaturu, - na vybraných literárních textech z tvorby hlavních představitelů doloží charakteristické znaky impresionismu, symbolismu a dekadence. 	Česká literatura v 90. letech 19. století
--	---

Pokrytí průřezových témat: Žijeme v Evropě

Komentář:

Při interpretaci jednotlivých ukávek jsou procvičovány a rozšiřovány znalosti z učiva z Obecné charakteristiky literatury probíraného ve 3. ročníku.

Dějepis – historický kontext.

Základy společenských věd – filozofie.

SLOVNÍ ZÁSoba, SÉMANTIKA A TVOŘENÍ SLOV

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v písemném a mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k sdělovanému záměru, k dané situaci, kontextu i k adresátovi, - vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu, - ovládá rozvrstvení slovní zásoby, používá vhodné jazykové prostředky spisovné i nespisovné, - vysvětlí změny ve slovní zásobě, význam frazeologických spojení, vztahy mezi slovy, - pracuje s vhodnými příručkami a umí v nich najít poučení. 	<p>Slovní zásoba (lexikologie), sémantika a tvoření slov (derivologie), jednotky slovní zásoby (včetně frazeologických), významové vztahy mezi slovy, rozšiřování slovní zásoby, způsoby tvoření slov, slovtvorný a morfemtický rozbor slova, práce s různými typy slovníků.</p>
Komentář: Cizí jazyky - práce se slovníky	

GRAFICKÁ STRÁNKA JAZYKA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu. 	<p>Grafická stránka jazyka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravopis vyplývající ze stavby slova a z tvarosloví, - principy psaní velkých písmen, - čárka ve větě jednoduché,

	- hranice slov v písmu.
--	-------------------------

STYLISTIKA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí zvláštnost publicistických žánrů, - vysvětlí vztahy mezi psanou a mluvenou publicistikou, - umí vyhledat hlavní informace v textech psané publicistiky, rozezná společenskou a estetickou hodnotu publicistických textů, - volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum, rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit. 	<p>Publicistický styl: zpráva, úvodník, analytický článek, recenze, fejeton, reportáž.</p> <p>Funkce komunikátů – sebevyjádření, apel, přesvědčování, argumentace, kontakt aj. jako dominantní funkce komunikátu (v rámci publicistického stylu).</p> <p>Komunikační strategie – adresnost, volba jazykového útvaru, prostředků verbálních a neverbálních s ohledem na partnera; vyjadřování přímé a nepřímé, jazyková etiketa (v rámci publicistického stylu).</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Média a mediální produkce Mediální produkty a jejich významy Uživatelé Role médií v moderních dějinách</p>	

TVAROSLOVÍ

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví, - užívá českou normu skloňování jmen a časování sloves, - odliší spisovné a nespisovné tvary, - orientuje se v tvaroslovném systému, ovládá třídění slov na slovní druhy podle tří hlavních kategorií, objasní mluvnické kategorie a chápe možnosti využití této znalosti při studiu cizích jazyků, - umí najít ponaučení ve vhodných příručkách. 	<p>Tvarosloví (morfologie) - slovní druhy a jejich mluvnické kategorie a vztahy.</p>
<p>Komentář: Cizí jazyky - srovnání tvaroslovných odlišností</p>	

Z HISTORIE ČESKÉ JAZYKOVĚDY

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - při analýze vybraných textů vysvětlí zákonitosti vývoje češtiny. 	Česká jazykověda v 19. století a na počátku 20. století, Jan Gebauer

5. ROČNÍK

OBECNÁ CHARAKTERISTIKA LITERATURY

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu, - samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl, - rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu, - identifikuje využití jednoho textu v textu jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře. 	<p>Metody interpretace textu – interpretační postupy a konvence, význam a smysl, popis, analýza, výklad a vlastní interpretace textu; čtenářské kompetence; interpretace a přeinterpretování.</p> <p>Způsoby vyjadřování zážitků z literárních děl a soudů nad nimi (osobní záznamy, anotace, kritika a recenze, polemiky) – společná četba k interpretaci.</p> <p>Text a intertextovost – kontext, vliv a způsoby mezitextového navazování a mezitextové komunikace (motto, citát, aluze), žánry založené na mezitextovém navazování (parodie, travestie, plagiát), hraniční rysy textu (předmluva, doslov, ilustrace, obálka; autorský komentář, recenze).</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Média a mediální produkce Uživatelé Účinky mediální produkce a vliv médií</p>	

ÚVOD DO STUDIA FOLMOVÉ TVORBY (ŠKOLNÍ PROJEKT)

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - získá přehled o vývoji českého a světového filmu, - při interpretaci a rozboru jednotlivých filmových projekcí srozumitelně formuluje vlastní názor. 	<p>Vybrané filmové projekce z české a světové kinematografie s následnou interpretací a rozbohem zhlédnutého díla.</p>

VÝVOJ LITERATURY V KONTEXTU DOBOVÉHO MYŠLENÍ, UMĚNÍ A KULTURY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vystihne nejvýznamnější události a okolnosti, které ovlivnily podobu společnosti 1. poloviny 20. století, - specifikuje podstatné rysy vývoje světové literatury 1. poloviny 20. století, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení, - objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí, - na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu, rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře, - při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech, - specifikuje podstatné rysy vývoje české literatury 1. poloviny 20. století, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení, - vysvětlí specifčnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny). 	<p>Společensko-historický kontext vývoje literatury 1. polovině 20. století (vliv I. svět. války, vznik samostatné Československé republiky, nástup totalitních ideologií, změny v oblasti vědy a výzkumu, umění a kultura, hospodářská krize, 2. světová válka).</p> <p>Světová literatura 1. poloviny 20. století:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tematický a výrazový přínos velkých autorských osobností, - literární směry a hnutí (avantgarda a modernismus, antiutopie, reflexe I. svět. války v literatuře, nové tendence ve světovém dramatu, - vývoj literárních druhů a žánrů, - interpretace vybraných literárních děl - počátky kinematografie. <p>Česká literatura 1. poloviny 20. století:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tematický a výrazový přínos významných osobností, - literární směry a hnutí (avantgarda, poetismus, proletářská poezie, reflexe I. svět. války, téma odporu proti válce a nacistické okupaci), - meziválečná publicistika, - literární tvorba doby okupace, - česká dramatická tvorba, - interpretace vybraných literárních děl.
<p>Pokrytí průřezových témat: Morálka všedního dne Žijeme v Evropě Základní problémy sociokulturních rozdílů Média a mediální produkce Mediální produkty a jejich významy</p>	

Komentář:

Dějepis – historický kontext; Základy společenských věd – filozofie; Hudební výchova, výtvarná výchova – umělecké směry.

NAUKA O VĚTĚ A SOUVĚTÍ

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a druzích vět podle záměru mluvčího k vhodnému vyjádření myšlenky, k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědi a k odlišení záměru mluvčího, - ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví a slovotvorných a syntaktických principů českého jazyka.	<p>Nauka o větě a souvětí – skladba (syntax):</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní principy větné stavby (větné členy, souvětí a jejich vztahy), - aktuální členění výpovědi, - základy valenční a textové syntaxe.

GRAFICKÁ STRÁNKA JAZYKA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu.	<p>Grafická stránka jazyka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpunkční znaménka, - interpunkce v celém rozsahu i s výjimkami a obtížnějšími případy.

STYLISTIKA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v písemném a mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k sdělovanému záměru, k dané situaci, kontextu i k adresátovi; vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu, - volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum, rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit, - v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny, - volí adekvátní komunikační strategie, - používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení	<p>Styl odborný s důrazem na slohové útvary: odborný popis, výklad, odborná úvaha.</p> <p>Komunikační strategie – adresnost, volba jazykového útvaru, prostředků verbálních a neverbálních s ohledem na partnera; vyjadřování přímé a nepřímé, jazyková etiketa (v rámci odborného stylu).</p> <p>Funkce komunikátů – sebevyjádření, apel, přesvědčování, argumentace, kontakt aj. jako dominantní funkce komunikátu (v rámci odborného stylu).</p> <p>Základní vlastnosti textu, principy jeho výstavby – koherence textu (navazování,</p>

srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení; uplatní textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu.	odkazování, tematické posloupnosti); členění textu a jeho signály; odstavec a další jednotky, vzájemné vztahy textů (intertextovost), hraniční rysy textu (v rámci odborného stylu).
Pokrytí průřezových témat: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Sociální komunikace	

Z HISTORIE ČESKÉ JAZYKOVĚDY

výstupy	učivo
Žák: - při analýze vybraných textů vysvětlí zákonitosti vývoje češtiny.	Česká jazykověda v 1. pol. 20. století

6. ROČNÍK

OBECNÁ CHARAKTERISTIKA LITERATURY

výstupy	učivo
Žák: - postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu, - rozliší texty spadající do oblasti tzv. literatury vážné, středního proudu a literárního braku a svůj názor argumentačně zdůvodní, - samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl, - rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu, - tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje, - identifikuje využití jednoho textu v textu jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře, - získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl.	Metody interpretace textu – interpretační postupy a konvence, význam a smysl, popis, analýza, výklad a vlastní interpretace textu; čtenářské kompetence; interpretace a přeinterpretování. Způsoby vyjadřování zážitků z literárních děl a soudů nad nimi (osobní záznamy, anotace, kritika a recenze, polemiky) – společná četba k interpretaci. Text a intertextovost – kontext, vliv a způsoby mezitextového navazování a mezitextové komunikace (motto, citát, aluze), žánry založené na mezitextovém navazování (parodie, travestie, plagiát), hraniční rysy textu (předmluva, doslov, ilustrace, obálka; autorský komentář, recenze).
Pokrytí průřezových témat: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	

Uživatelé
Účinky mediální produkce a vliv médií

ÚVOD DO STUDIA FILMOVÉ TVORBY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základních pojmech z oblasti teorie a historie filmu, - získá přehled o vývoji českého a světového filmu, - při interpretaci a rozboru jednotlivých filmových projekcí srozumitelně formuluje vlastní názor.	<p>Vybrané filmové projekce z české a světové kinematografie s následnou interpretací a rozбором zhlédnutého díla</p>

VÝVOJ LITERATURY V KONTEXTU DOBOVÉHO MYŠLENÍ, UMĚNÍ A KULTURY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - specifikuje nejvýznamnější události a okolnosti, které ovlivnily vývoj společnosti od 2. poloviny 20. století, - vystihne podstatné rysy vývoje světové literatury od 2. poloviny 20. století, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení, - objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí, - na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci, - v textu, rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře, - při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech, - specifikuje podstatné rysy vývoje české literatury od 2. poloviny 20. století, významných uměleckých směrů, uvede	<p>Společensko-historický kontext vývoje literatury od 2. poloviny 20. století do současnosti (vliv II. svět. války, zápas totalitních ideologií s demokratickým světem, základní rysy politického vývoje v ČR a ve světě v letech 1945 - 1989, periodizace, demokratická současnost, změny v oblasti vědy a výzkumu, globalizace, problémy současného světa a jejich reflexe v umění apod.).</p> <p>Světová literatura od 2. poloviny 20. století do současnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - významné literární směry a hnutí, - tematický a výrazový přínos významných osobností, - interpretace vybraných literárních děl, - reflexe II. světové války v literatuře, - postmoderna, - rozvoj poválečné kinematografie a televizní tvorby, - vliv komunikačních technologií a médií na současnou literaturu mimoevropské literatury. <p>Česká literatura od 2. poloviny 20. století do současnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - významné osobnosti a směry,

<p>jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení,</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny). 	<ul style="list-style-type: none"> - interpretace vybraných literárních děl, - reflexe II. svět. války v literatuře, života v totalitní komunistické společnosti a emigraci, - postmoderna, - specifika českého filmu a divadla, - poválečná publicistika.
--	---

Pokrytí průřezových témat:
 Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
 Morálka všedního dne
 Globalizační a rozvojové procesy
 Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce
 Žijeme v Evropě
 Základní problémy sociokulturních rozdílů
 Média a mediální produkce
 Mediální produkty a jejich významy
 Role médií v moderních dějinách

OBECNÉ POUČENÍ O JAZYKU A ŘEČI

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše jazykovědné disciplíny, - popíše typologii jazyků, - v písemném i mluveném projevu používá vhodné výrazové prostředky, - při analýze vybraných textů popíše základní rysy češtiny a vysvětlí zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence. 	<p>Obecné poučení o jazyku a řeči – vybrané kapitoly z obecné jazykovědy, myšlení a jazyk, jazyková kultura, základní vývojové tendence českého jazyka.</p> <p>Historický vývoj češtiny: hláskosloví, tvarosloví, skladba.</p>

GRAFICKÁ STRÁNKA JAZYKA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu. 	<p>Grafická stránka jazyka: opakování pravopisných jevů.</p>

STYLISTIKA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v písemném a mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k sdělovanému záměru, k dané situaci, kontextu 	<p>Funkční styly a jejich realizace v textech: administrativní styl včetně profesní konverzace, umělecký styl (vypravování s uměleckými</p>

<p>i k adresátovi; vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu,</p> <ul style="list-style-type: none"> - na vybraných textech umělecké literatury popíše výstavbu dialogu, jeho druhy, rozezná subjekty mimotextové a vnitrotextové, rozliší narativní postupy, - volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum, rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit, - posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří jeho všestrannou analýzou, - v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny, - volí adekvátní komunikační strategie, - používá různé prostředky navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení; uplatní textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu. 	<p>prvky), esejistický styl.</p> <p>Umělecký styl: monolog a dialog – výstavba dialogu, vztah otázka-odpověď; druhy literárního dialogu; subjekty mimotextové a vnitrotextové (autor, čtenář, vypravěč, lyrický hrdina, postavy); narativní postupy (řeč přímá, nepřímá, nevlastní přímá, polopřímá).</p> <p>Nauka o komunikaci - vybrané kapitoly: text (komunikát) a komunikační situace – prostředí, účastníci komunikace, jejich role, komunikační strategie – adresnost, volba jazykového útvaru, prostředků verbálních a neverbálních s ohledem na partnera; vyjadřování přímé a nepřímé, jazyková etiketa (v rámci administrativního, uměleckého a esejistického stylu).</p> <p>Funkce komunikátů – sebevyjádření, apel, přesvědčování, argumentace, kontakt aj. jako dominantní funkce komunikátu (v rámci administrativního, uměleckého, esejistického a řečnického stylu).</p> <p>Základní vlastnosti textu, principy jeho výstavby – koherence textu (navazování, odkazování, tematické posloupnosti); členění textu a jeho signály; odstavec a další jednotky, vzájemné vztahy textů (intertextovost).</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Sociální komunikace</p>	

Z HISTORIE ČESKÉ JAZYKOVĚDY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - při analýze vybraných textů vysvětlí zákonitosti vývoje češtiny. 	<p>Česká jazykověda od 2. poloviny 20. století do současnosti</p>
<p>Komentář: Dějepis - historický kontext</p>	

RÉTORIKA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p>	<p>Rétorika – druhy řečnických projevů,</p>

- při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá principy rétoriky.	příprava a realizace řečnického vystoupení, samostatná řečnická vystoupení.
Pokrytí průřezových témat: Sociální komunikace	
Komentář: Mezipředmětové vztahy - informační a komunikační technologie, základy společenských věd, dějepis.	

5. 2 Cizí jazyky

V jazykovém vzdělávání na našem gymnáziu uplatňujeme výchovné a vzdělávací strategie, které rozvíjejí klíčové kompetence žáků.

Kompetence k učení

- Důraz je ze strany učitele kladen na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání a doplňování chybějících informací,
- žáci jsou vedeni k vyhledávání souvislostí, využívají podobnost s ostatními jazyky, učitel sám pomáhá žákům hledat mezipředmětové souvislosti,
- učitel zadává žákům takové úkoly, ve kterých mohou samostatně vyhledávat a zpracovávat informace, které následně prezentují formou referátu popř. jinou formu (Power Point) – žák tak zdokonaluje své vyjadřovací schopnosti a dovednosti,
- učitel získává od žáků zpětnou vazbu (ústní či písemné prověřování, a tím zjišťuje i efektivitu své práce,
- učitel pracuje s chybami žáků, umí je analyzovat s cílem zdokonalovat žákovy produktivní řečové dovednosti,
- nedílnou součástí výuky i domácí přípravy je práce se slovníkem, multimediálním jazykovým softwarem a internetem,
- žáci jsou vedeni k četbě textů v originále, ať už autentických či upravených,
- žáci jsou vedeni k sebehodnocení (motivační prvek),
- učitel umožní žákům i realizaci vlastních nápadů, práci na vlastních projektech, čímž podněcujeme jejich samostatnost a tvořivost.

Kompetence k řešení problému

- Výuka je důsledně vedena v daném cizím jazyce – je posilována vůle vyjadřovat se v tomto jazyce, učitel zlepšuje receptivní, produktivní i interaktivní řečové dovednosti žáků,
- nejčastěji při simulaci témat z každodenního života je žák schopen vystihnout podstatu problému, najít vhodná řešení, svůj názor a způsob řešení problému umí obhájit, a to v rámci svých vyjadřovacích (jazykových) schopností, využívá již osvojených vědomostí a dovedností, je schopen využít intuice, kritického myšlení, dedukuje a využívá poznatků z jiných oborů (především při časově náročnějších úkolech).

Kompetence komunikativní

- Kompetence komunikativní je obsažena v samé podstatě předmětu,
- učitel klade důraz na adekvátní verbální vyjádření a řízeným dialogem vede žáka ke komunikaci v cizím jazyce,
- učitel dává v hodinách cizího jazyka příležitost žákům využít svých jazykových schopností, adekvátně reagovat, ptát se, argumentovat a vyjadřovat své stanovisko, popř. názor,

- učitel zadává žákům úkoly, ve kterých si osvojují různé útvary písemných projevů (dopis, inzerát, reklama, popis, vyprávění, esej apod.).
- žáci jsou při poslechu autentické nahrávky vedeni k porozumění slyšenému textu, k reprodukci, jsou schopni určit v textu klíčové téma, hlavní myšlenku, umí interpretovat sdělení, parafrázovat, objasnit,
- při ústním projevu dbá učitel na správnou výslovnost, plynulost a srozumitelnost vyjadřování žáka,
- účelně využívá moderní informační technologie, a to zejména při přípravě náročnějších domácích prací (referáty, seminární práce, prezentace zadaného úkolu ve škole).

Kompetence sociální a personální

- Žák je schopen pracovat ve skupinách – učitel rozvíjí u žáka schopnost spolupráce,
- uvědomuje si své postavení a roli ve skupině, svou odpovědnost za odvedenou práci, je schopen střídat role ve skupině,
- je veden k respektování společně dohodnutých pravidel a obhájení výsledku práce celé skupiny,
- žák se naučí ve skupině respektovat názor druhých a tolerovat jejich postupy či výsledky společné práce,
- při práci na projektech se žák zodpovídá celé skupině za svou práci a vlastní přínos při jeho řešení a vyhodnocení.

Kompetence občanská

- Učitel i žák se navzájem respektují a dodržují předem stanovená pravidla,
- respektují individuální rozdíly, kulturní i náboženské odlišnosti spolužáků,
- výukou reálií a literatury zemí mluvících daným cizím jazykem vede učitel žáky k pochopení jiné kultury – k toleranci rozdílů odlišných kultur,
- formou písemných prací zpracovávají žáci aktuální témata týkající se dění ve společnosti, především v nejbližším okolí, ale i témata „evropská“ – v nich si uvědomuje vztahy mezi zájmy osobními, zájmy skupiny, do které patří, a zájmy celé společnosti,
- při zahraničních výchovně vzdělávacích výjezdech do zemí mluvících daným cizím jazykem, sledováním jejich filmové a literární tvorby je žák veden k pozitivnímu vnímání kulturních odlišností lidí v jiném jazykovém prostředí.

5. 2. 1 Vyučovací předmět: Francouzský jazyk (první cizí jazyk)

Charakteristika vyučovacího předmětu

V návaznosti na zaměření šestiletého vzdělávání na francouzský jazyk má tento jazyk ve školním vzdělávacím programu postavení prvního (tzv. profilového) cizího jazyka. Předmět vznikl rozpracováním obsahu vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a zahrnuje příslušnou část vzdělávacího obsahu oboru Cizí jazyk z RVP ZV a vzdělávací obsah oboru Cizí jazyk z RVP G. Výuka je realizována ve skupinách podle úrovně znalostí cizího jazyka. Francouzský jazyk (tzv. profilový jazyk) je současně povinnou zkouškou v rámci profilové (tzv. školní) části maturitní zkoušky.

Časová dotace:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Francouzský jazyk	6	4	4	3	4	4
Konverzace ve francouzském jazyce	0	1	1	1	2	1

Výstupní úroveň žáků směřuje k dosažení úrovně B2 Společného evropského referenčního rámce jazyků. V návaznosti na výši týdenní hodinové dotace je možné u zvláště jazykově nadaných žáků dosáhnout i úrovně C 1. Výuka je realizována ve skupinách podle úrovně znalostí cizího jazyka. Konverzace v cizím jazyce je většinou vedena učiteli z řad rodilých mluvčích.

Předmět integruje i některé tematické okruhy z Průřezových témat z RVP ZV a RVP G (konkrétně viz učební osnovy).

Vzdělávací obsah předmětu je rozšířen o další mimoškolní aktivity, především o tradiční reciproční studijní pobyty a stáže našich žáků (např. na partnerské škole Jeanne d' Arc v Limoges, na Lycée V. Hugo v Poitiers atd.), spolupráci s Francouzským velvyslanectvím v Praze a Francouzskou aliancí v Ostravě, dále o mezinárodní studentské projekty, tematicky zaměřené exkurze do francouzsky mluvících zemí a o účast žáků v soutěžích a jazykových olympiádách.

Francouzský jazyk (první cizí jazyk) – učební osnovy

1. ROČNÍK

výstupy	učivo
Receptivní řečové dovednosti - poslech a čtení Žák: <ul style="list-style-type: none"> - čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu, - vyjádří souhlas a nesouhlas, identifikuje osobu, orientuje se v údajích z průzkumu a v jednoduchém textu z tisku, - porozumí vyslechnutému představení jiné osoby, - rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci, - vyjádří pozitivní a negativní názory, časové a kvantitativní údaje,	<u>Mluvnice:</u> <ul style="list-style-type: none"> - abeceda, členy, rod.a číslo podstatných jmen, - zájmena osobní nesamostatná a samostatná, tázací, přivlastňovací, - specifika neverbální komunikace, - slovesa 1. třídy, pomocná, modální, nepravidelná, - číslovky, - časy budoucí opisný a minulý složený, - otázka intonační a opisná, - místní předložky a předložková spojení, - rozkazovací způsob kladný a záporný, - řadové číslovky.

<ul style="list-style-type: none"> - porozumí vzkazu na záznamníku, slyšenému rozhovoru, rozvrhu denního programu v diáři, programu kina a divadla, jídelnímu lístku v restauraci, - porozumí jednoduché statistice, článku z tisku s přiměřeným obsahem, - rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu - autentických materiálů s využitím vizuální opory, - v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky. <p>Produktivní řečové dovednosti -ústní a písemný projev</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dovede navázat konverzaci, pozdravit, poděkovat, omluvit se, představit sebe nebo jinou osobu, vyhláskovat jméno, - dovede se dotázat na záliby a názory, mluvit o svých volnočasových aktivitách, formulovat pozvání (odmítnutí i přijetí), objednat si jídlo v restauraci, mluvit o ceně výrobku. - písemně i ústně představí sebe, členy rodiny, spolužáky, - sestaví sdělení týkající se probíraných tematických okruhů, vyplní jednoduchý formulář s osobními informacemi, - napíše jednoduchý pohled a elektronický vzkaz, - vytvoří dopis popisující zajímavou událost - písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty, - stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace, - vyžádá jednoduchou informaci, - jednoduše vyjádří pozitivní nebo negativní kritiku. <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikuje v rámci zpracovaných témat ústně i písemně, využívá rejstřík jednoduchého jazyka pro domluvu v běžných každodenních situacích. 	<p><u>Fonetika:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - systém samohlásek, - intonace oznamovací a tázací, větný rytmus, elize, vázání slov. <p><u>Tematické okruhy:</u></p> <p>národnosti, základní pojmy internetového jazyka, volný čas, záliby, sporty, profese, kalendář a diář, denní program, jídlo, stravování, oslavy a svátky, televize, orientace ve městě.</p> <p><u>Reálie:</u></p> <p>základní údaje ze zeměpisu Francie, francouzské svátky, oblíbené kulturní a volnočasové aktivity Francouzů, francouzská televize a typy programů, stravování ve Francii a Evropě.</p>
--	--

Pokrytí průřezových témat:
 Evropa a svět nás zajímá
 (nacházíme shody a rozdíly v oslavách tradičních svátků, ve stravovacích zvyklostech)
 Rozvoj schopnosti poznávání
 Komunikace

Komentář: Projekt - Návštěva Francouzské aliance v Ostravě, seznámení s její činností a možnostmi jejich využití k prohlubování znalostí francouzštiny.

2. ROČNÍK

výstupy	učivo
<p>Receptivní řečové dovednosti - poslech a čtení Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu, - porozumí místopisným údajům a popisům lokalit, plánu města, - porozumí zprávě o počasí, vyjádření souhlasu a nesouhlasu, identifikuje osobu, - orientuje se v údajích z průzkumu a v jednoduchém textu z tisku, - odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu, - porozumí úryvku z románu, chronologii vyprávění, dialogu s tematikou ochrany životního prostředí, - odliší různé jazykové registry (hovorový a spisovný), - používá dvojjazyčný slovník, - vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku. <p>Produktivní řečové dovednosti - ústní a písemný projev Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestaví jednoduché sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole, známými tematickými okruhy, - formuluje zprávu o počasí, - vyjádří souhlas a nesouhlas, - identifikuje osobu, - písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké 	<p><u>Mluvnice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - výrazy nutnosti, - přivlastňovací a vztažná zájmena, - samostatná přivlastňovací zájmena, - náhrada předmětu ve 3. pádě, - minulý čas složený, - zájmenná příslovce, - otázka inverzí, - časové indikátory, - zvrtná slovesa, - budoucí čas jednoduchý, - přítomný subjunctif, - imperfektum. <p><u>Fonetika:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - samohlásky, nosové samohlásky, intonace. <p><u>Témata:</u> město, domov, domácnost, rodina, roční doby, počasí, popis lidského těla, lidské smysly, životní prostředí, třídění odpadu frankofonní hudba.</p> <p><u>Reálie:</u> volnočasové aktivity Francouzů, péče o životní prostředí ve Francii, Frankofonie, francouzská písňová tvorba.</p>

<p>texty,</p> <ul style="list-style-type: none"> - stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace, - vyžádá jednoduchou informaci, - odliší různé jazykové registry (hovorový a spisovný), - vysvětlí plán cesty, sdělí zážitky z prázdnin, charakterizuje blízkou osobu, - ústně i písemně referuje na konkrétní téma, - mluví o plánech do budoucna a vzpomínkách na minulé události. <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikuje v rámci zpracovaných témat ústně i písemně, využívá rejstřík spisovného i hovorového jazyka, dokáže zaujmout osobní postoj, - domluví se v běžných každodenních situacích. 	
<p>Pokrytí průřezových témat: Seberegulace a sebeorganizace Hodnoty, postoje, praktická etika Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	
<p>Komentář: Písemná úvaha nad situací s tříděním odpadu v místě bydliště a nad možností vlastního přispění k ochraně životního prostředí. Porovnání zjištěných skutečností a názorů v rámci skupiny.</p>	

3. ROČNÍK

výstupy	učivo
<p>Receptivní řečové dovednosti - poslech a čtení</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozezná, zda osoba mluví o minulosti, přítomnosti nebo budoucnosti, - porozumí meteorologické předpovědi v tisku a v rozhlase, - identifikuje osobu na základě vnější a vnitřní charakteristiky, - porozumí francouzské písni, - orientuje se v diskusi více osob a rozumí 	<p><u>Jazykové prostředky a funkce</u></p> <p>Fonetika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nosové samohlásky, - otevřenost a zavřenost samohlásek. <p>Gramatické kategorie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduchý budoucí čas, - konjunktiv přítomný, - časové indikátory, - imperfektum,

<p>výměně názorů na internetu,</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumí reklamním sloganům a textům, - přečte s porozuměním literární text, komiks, - porozumí oficiálnímu „komuniké“, - identifikuje strukturu textu a rozliší hlavní a doplňující informace, - odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, znalosti tvorby slov a internacionalismů, - postihne zápletku i sled událostí ve filmu či hře. 	<ul style="list-style-type: none"> - podmínková souvětí, - časová souslednost, - přídavná jména a jejich postavení, - samostatná přivlastňovací zájmena, - věta tázací, - vedlejší věta účelová, - stupňování, - zápor, - shoda s přičestím minulým, - tvoření podstatných jmen, - neurčitá zájmena, - předminulý čas, - přechodník.
<p>Produktivní řečové dovednosti - ústní a písemný projev</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mluví o budoucnosti, o minulosti, - vyjádří svá přání, popíše osobu, - podrobně popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související, - napíše vyprávění v minulosti článku na dané téma, blahopřání, pozvání, osobní dopis, - používá hovorovou i spisovnou francouzštinu, - sdělí svůj názor a zeptá se na názor druhých, - srovnává hodnoty, - vyjádří znepokojení, dokáže utěšit, - používá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace, - vyjádří radost, zlost, opakování, - napíše dialog na základě ilustrace. 	<p><u>Tematické okruhy a komunikační funkce:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - počasí, - popis a charakteristika osob, - oblečení a móda, - nákupy, - náš život v budoucnosti, - domácnost a domácí práce, - reklama, - technický rozvoj, - rozdíly a diskriminace. <p><u>Komunikační funkce jazyka a typy textů:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádření svých přání, - zjišťování názoru, - posouzení hodnot, - vyprávění v minulosti - vyjádření znepokojení, útechy, radosti, nespokojenosti, - osobní dopis, úřední dopis, žádost.
<p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikuje plynule a foneticky správně v rámci zpracovaných témat, - vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska písemnou i ústní formou - ve složitějších a méně běžných situacích užívá vhodných výrazů a frazeologických obrátů, - při setkání s rodilými mluvčími se spontánně zapojí do živé diskuse na různá témata. 	<p><u>Reálie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - výtvarné umění, kultura a současná francouzská píseň, - významné osobnosti umění – J.Verne, J. M. G. Le Clézio, - ukázky významných literárních děl, - geografické zařazení Francie, povrch (podrobný popis), klima.
<p>Pokrytí průřezových témat:</p>	

Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
 Sociální komunikace
 Mediální produkty a jejich významy

4. ROČNÍK

výstupy	učivo
<p>Receptivní řečové dovednosti - poslech a čtení</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte s porozuměním upravenou literaturu ve francouzském jazyce, - postihne humor v komiksu na aktuální téma, - porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického čteného textu či písemného projevu složitějšího obsahu na aktuální téma, - porozumí diskusi více osob a výměně názorů na internetu, - rozumí informacím na internetových stránkách, pokynům na návštěvách, - rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí a identifikuje jejich názory a stanoviska, - vyhledá a shromáždí informace z různých textů na méně běžné, konkrétní téma a pracuje se získanými informacemi, - využívá různé druhy slovníků, encyklopedie a média. <p>Produktivní řečové dovednosti - ústní a písemný projev</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule - vyjádří radost, zlost, nespokojenost, své požadavky, povinnost, zákaz, smutek, zklamání, - popíše své dojmy, - formuluje pokyny, - vyčítá, obhajuje se, - ústně a písemně reaguje na článek z tisku, - logicky a jasně strukturuje formální i neformální písemný projev různých slohových stylů, 	<p><u>Jazykové prostředky a funkce</u></p> <p>Fonetika</p> <p>Pravopis</p> <p>Gramatické kategorie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dva zájmenné předměty, - použití konjunktivu přítomného, - konjunktiv minulý, - zájmenná příslovce, - slovesné vazby, - vztažná zájmena, - trpný rod, - podmiňovací způsob přítomný, minulý, - podmínková souvětí, - jednoduchý minulý čas, - samostatná zájmena tázací a ukazovací, - zdůraznění podmětu, předmětu. <p><u>Tematické okruhy a komunikační funkce</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdíly a diskriminace, - bydlení, - společenské chování, - projevy solidarity, - život ve městě a na venkově, - ochrana životního prostředí, - gastronomie. <p><u>Komunikační funkce jazyka a typy textů</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádření povinnosti, zákazu, - vyjádření svých dojmů - výtky, dokazování, - vyjádření příčiny a důsledku, smutku a zklamání, - obhájení výběru - protest, stížnost.

<ul style="list-style-type: none"> - obhajuje svou volbu, - písemně i ústně vyjádří protest, sepíše stížnost, úřední dopis, žádost, inzerát, strukturovaný životopis, - volně a srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text, - přednese souvislý projev na zadané téma, - sestaví souvislý text na širokou škálu témat a vyjádří své stanovisko, - s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace, - používá bohatou slovní zásobu k rozvíjení argumentace, aniž by redukoval to, co chce sdělit, - využívá výkladové a odborné slovníky při zpracování písemného projevu na neznámá témata. <p>Interaktivní řečové dovednosti Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - adekvátně a gramaticky správně okomentuje a prodiskutuje odlišné názory různých faktografických i imaginativních textů, - při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse na různá témata týkající se odbornějších zájmů. 	<p><u>Reálie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - francouzský tisk, - politický systém Francie, - administrativní rozdělení Francie, - Paříž, hlavní město Francie, - Belgie, - Švýcarsko, - Kanada.- Québec, - společenské události, církevní a občanské svátky ve Francii, - životní styl a tradice v porovnání s Českou republikou, - kultura, umění a sport, známé osobnosti a jejich úspěchy, - Evropská unie, - Praha , hlavní město ČR, - Česká republika, náš region.
<p>Pokrytí průřezových témat: Média a mediální produkce Psychosociální aspekty interkulturality Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mez lidmi z různého kulturního prostředí Základní problémy sociokulturních rozdílů Žijeme v Evropě Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce Morálka všedního dne</p>	

5. ROČNÍK

výstupy	učivo
<p>Receptivní řečové dovednosti - poslech a čtení Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumí diskusi více osob a výměně 	<p><u>Jazykové prostředky a funkce</u> Pravopis</p>

<p>názorů na internetu, textu navozujícímu diskusi, chronologii a členění vyprávění, vysvětlování, argumentaci, protestům a stížnostem ve vymezených situacích.</p> <p>Produktivní řečové dovednosti - ústní a písemný projev Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumí literárnímu textu a popisu uměleckého díla, informativnímu textu, článku z tisku, projevům důvěry a nedůvěry; vyjádří překvapení ve vymezených situacích, písemně protestuje proti určitému rozhodnutí, sestaví reklamní text, strukturovaný text, stylizuje úřední dopis, diskutuje na společenské téma. <p>Interaktivní řečové dovednosti Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formou dialogu přímého nebo telefonního odůvodní svůj názor, vyjádří důvěru, nedůvěru a překvapení, - formuluje stručný dopis se žádostí o informaci, se stížností a protestem, - referuje o řečovém projevu jiné osoby. 	<p>Gramatické kategorie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostatná ukazovací zájmena, - samostatná tázací zájmena, - zdůrazňování větných členů, - tvoření příslovcí, - časová určení s gramatickými časy, - konektory členící ústní a písemný projev, - minulé časy, časová souslednost, nepřímá řeč, - hovorová francouzština. <p><u>Fonetika:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - intonace věty oznamovací, tázací a zvolací, - fonetické zvláštnosti hovorového projevu. <p><u>Tematické okruhy a komunikační funkce:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - primární, sekundární a terciární školství v ČR a Francii, - mladí lidé a móda, - konzumní společnosti a její vliv na tradiční svátky, - svět práce a pracovní problematika, - portrét a autoportrét, - cestování, - světonázor, - zdraví. <p><u>Francouzské reálie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vliv konzumní společnosti na mladé lidi, - struktura podniku, - prázdniny ve Francii, - Paříž 19. století, - významná díla a autoři 19. a 20. století, - jazykové zvláštnosti a odlišnosti.
<p>Pokrytí průřezových témat: Sociální komunikace Morálka všedního dne Globální problémy, jejich příčiny a důsledky Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce</p>	

6. ROČNÍK

výstupy	učivo
Receptivní řečové dovednosti - poslech a čtení	<u>Mluvnice:</u> - použití minulých časů ve vyprávění,

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identifikuje jazykové vrstvy slovní zásoby, citové zabarvení, - porozumí vyjádření pocitů, nálad (radost, smutek, zlost, strach, nejistota, lítost, výčitka), - postihne zápletku i sled událostí v ukázce z krátkometrážního filmu či divadelní hry, - postihne hlavní myšlenky projevu, - je schopen rozlišit základní strukturu krátkého literárního textu (povídka), - porozumí satirickému komiksu, propagačním materiálům francouzského podniku, - odvodí význam slov na základě již osvojené slovní zásoby, - porozumí úřednímu dopisu, - je schopen porozumět hlavním myšlenkám projevu na politicko-ekonomické téma, - umí pracovat s politicko-ekonomickými grafy. <p>Produktivní řečové dovednosti - ústní a písemný projev</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - je schopen formulovat ústně či písemně pocity (radost, smutek, zlost, strach, nejistota, lítost, výčitka), - sestaví koncept ústního či písemného projevu na politicko-ekonomické téma, - sestaví zprávu z projevu, - zapojí se do diskuse, připraví si příspěvek do diskuse, - umí sám napsat stručnou kritiku filmu nebo televizního dokumentu, - umí napsat motivační dopis a strukturovaný životopis. <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapojí se do diskuse, připraví si příspěvek do diskuse, vyjádří povolení a nesouhlasné stanovisko. 	<ul style="list-style-type: none"> - konjunktiv přítomný a minulý, - vyjádření podmínky reálné i nereálné v minulosti (různé druhy spojek), - literární čas passé simple a jeho použití, - vyjádření příčiny a důsledku, přípustky, přičestí přítomné, - gerundium, - funkce spojovacích prostředků. <p><u>Fonetika:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - intonace a přízvuk ve výpovědích vyjadřujících pocity, - přízvuk ve francouzských nářečích. <p><u>Tematické okruhy a komunikační situace:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rodina a mezilidské vztahy, - svět práce a pracovní vztahy, - veřejné instituce, - hlavní politické strany, - pracovní události. <p><u>Francouzské a frankofonní reálie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - zeměpis Francie, - politické a ekonomické postavení Francie, - zeměpis frankofonních zemí, - zeměpis ČR, - Paříž, Praha, - Evropská unie, - ČR a Evropská unie, - Frankofonie.
<p>Pokrytí průřezových témat: Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce Žijeme v Evropě Základní problémy sociokulturních rozdílů Mediální produkty a jejich významy</p>	

5. 2. 2 Vyučovací předmět: Anglický jazyk (druhý cizí jazyk)

Charakteristika vyučovacího předmětu

V souladu s požadavkem Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia je vždy jedním z cizích jazyků, v němž se žáci vzdělávají na naší škole, jazyk anglický. S ohledem na zaměření šestiletého vzdělávání na francouzský jazyk má anglický jazyk ve školním vzdělávacím programu postavení dalšího (tzv. druhého) cizího jazyka. Předmět vznikl rozpracováním obsahu vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a zahrnuje příslušnou část vzdělávacího obsahu oboru Další cizí jazyk z RVP ZV a vzdělávací obsah oboru Další cizí jazyk z RVP G.

V návaznosti na výši týdenní hodinové dotace směřuje výstupní úroveň žáků k dosažení úrovně B2 Společného evropského referenčního rámce jazyků; u zvláště jazykově nadaných žáků je možné dosáhnout i úrovně C 1. Výuka je realizována ve skupinách podle úrovně znalostí cizího jazyka. Konverzace v cizím jazyce je většinou vedena učiteli z řad rodilých mluvčích.

Předmět integruje i některé tematické okruhy z průřezových témat RVP G (konkrétně viz učební osnovy).

Časová dotace:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Anglický jazyk	2	3	3	3	3	3
Konverzace v anglickém jazyce	0	1	1	1	2	2

Díky intenzitě studia angličtiny lze brzy po začátku studia pozorovat zvýšené sebevědomí studentů v komunikaci. Znalosti a dovednosti, které studenti získají, mohou prakticky uplatnit ve volitelných předmětech v 5. a 6. ročníku (např. anglický seminář, britské a americké reálie), ve kterých se předpokládá schopnost komunikovat a studovat v angličtině. Studenti jsou v rámci studia připravováni ke složení mezinárodních zkoušek FCE (First Certificate in English), která odpovídá úrovni B2, a CAE (Certificate in Advanced English) odpovídající úrovni C1 dle Společného referenčního rámce pro jazyky.

Vzdělávací obsah předmětu je rozšiřován o další mimovyučovací aktivity, především o tematicky zaměřené výchovně vzdělávací exkurze do anglicky mluvících zemí, návštěvu Britského centra Knihovny města Ostravy, účast žáků na soutěžích a filmová a divadelní představení v anglickém jazyce.

Cílem jazykového vzdělávání je především komunikace v cizím jazyce. Komunikace je tedy klíčovou kompetencí, ke které výuka směřuje. Ze všech metodických směrů je primárně uplatňován komunikativní přístup k jazyku a vyvážený rozvoj dovedností v oblastech psaného projevu, mluveného projevu, schopnosti porozumět slyšenému, schopnosti porozumět čtenému.

Strategie směřující k dosažení co nejvyšší jazykové úrovně jsou společné pro všechny dovednosti a zahrnují především následující postupy:

- maximální důraz klademe na studentovu aktivní participaci v hodině,
- učitel se odklání od přednáškové podoby hodiny k aktivní práci na straně studenta,
- učitel vytváří podmínky a bohatě využívá práci ve dvojicích a práci ve skupinách,
- učitel zadává práci na projektech a prezentacích v cílovém jazyce,
- klademe důraz na týmovou spolupráci,
- studenti participují v řízené diskuzi,
- žáci jsou motivováni k poskytování zpětné vazby a reportování zjištěných skutečností,
- v maximální míře využíváme simulace (personalizace, brainstorming, hraní rolí, dialogu, vyjadřování názoru a jeho obhajobu, řešení problémových situací,
- učitelé cyklicky a systematicky rozvíjejí techniky, jejichž ovládnutí je nezbytné k vykonání mezinárodních jazykových zkoušek: poslech s porozuměním, přiřazování, doplňování chybějících údajů, shrnutí hlavní myšlenky, parafrázování, lokalizování gramatických chyb a jejich oprava, popis obrázků, vymezení a stanovení odlišností apod.

Anglický jazyk (další cizí jazyk) – učební osnovy

1. A 2. ROČNÍK

SOUBOR UČIVA PRO 1. A 2. ROČNÍK

výstupy pro 1. a 2. ročník	učivo pro 1. a 2. ročník
<p><u>Výstupy pro 1. ročník</u> Receptivní řečové dovednosti - poslech a čtení Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte nahlas texty přiměřeného rozsahu, - rozumí běžným frázím a větám, obsahu jednoduchých textů v učebnicích, v textech vyhledá známé výrazy a odpovídi na otázky, - rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci, rozumí pokynům a adekvátně na ně reaguje, - používá dvojjazyčný slovník. 	<p>Jazykové prostředky a funkce <u>Fonetika:</u> typicky anglické fonetické rysy, slovní přízvuk, tónový průběh slova, struktura slabiky, rytmus, intonace, silné a slabé formy výslovnosti, redukce výslovnosti.</p> <p><u>Pravopis:</u> konvence používané k prezentaci výslovnosti, pravopisné změny v tvorbě přítomných a minulých časů, interpunkce, pravidla u běžných slov, stažené tvary.</p> <p><u>Gramatika - morfologie:</u> členy, počitatelnost podstatných jmen, množné číslo podstatných jmen, přivlastňovací pád, stupňování přídavných jmen, osobní zájmena (podmětný a předmětný</p>

<p>Produktivní řečové dovednosti - ústní a písemný projev Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - písemně a gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty, - stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, - vyžádá jednoduchou informaci. <p>Interaktivní řečové dovednosti Žák: jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích.</p>	<p> tvar), vztažná zájmena, základní a řadové číslovky, způsobová slovesa (zápor, opisné tvary), nepravidelná slovesa, rozkazovací způsob, předložky.</p> <p><u>Gramatika- syntax:</u> vyjádření přítomnosti, budoucnosti a minulosti, otázky (zjišťovací a doplňovací, podmětné a předmětné) a krátké odpovědi, vztažné věty, slovesné vazby.</p> <p><u>Lexikologie:</u> tvoření slov, slova složená.</p> <p>Komunikační funkce jazyka a typy textů <u>Ústní projev:</u> představení se, oslovení a reakce na něj, pozdrav, přivítání, rozloučení, omluva a reakce na ni, poděkování a reakce na něj, prosba, žádost, přání, žádost o pomoc, službu, informaci, souhlas a nesouhlas, setkání, společenský program, vyprávění, průzkum ve třídě, srovnání, krátké oznámení, názor a postoj k blízkému okolí.</p> <p><u>Písemný projev:</u> pozdrav, vzkaz, přání a blahopřání, pozvání a odpověď, inzerát, neformální osobní dopis, popis, stížnost, žádost.</p>
<p><u>Výstupy pro 2. ročník</u> Receptivní řečové dovednosti - poslech a čtení Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte nahlas a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu a přiměřené slovní zásoby, - rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky, - odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu, - používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku. <p>Produktivní řečové dovednosti - ústní a písemný projev Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - písemně a gramaticky správně tvoří a obměňuje krátké texty, - sestaví jednoduché (ústní i písemné) 	<p><u>Poslech:</u> telefonát, rádio, veřejné prohlášení.</p> <p><u>Čtení:</u> brožura, pozvánka, zpráva, leták, formulář, dotazník, inzerát, neformální osobní dopis, email, internet, článek v časopise, novinový článek, recept, stížnost, žádost, popis.</p> <p>Komunikační funkce: svolení, prosba, odmítnutí, zákaz a příkaz, možnost a nemožnost, nutnost, potřeba, libost a nelibost, zájem a nezájem, radost a zklamání, překvapení, údiv, obava, sympatie, lhostejnost, strach, omluva, pochvala, pokárání, lítost.</p> <p>Tematické okruhy: Rodina, popis člověka (vztahy, přátelé, příbuzní, vybavení domácnosti, koníčky</p>

<p>sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy,</p> <ul style="list-style-type: none"> - stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace. <p>Interaktivní řečové dovednosti Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích 	<p>a zájmy, volný čas), bydlení a domov (venkov a město), školství (škola, učebny a jiné prostory, učitelé, vybavení, výuka, domácí úkoly, slovníky a příručky, různé texty), práce (zaměstnání, běžné profese, podniky, vybavení pracoviště, návod, popis práce), jídlo (restaurace, jídelníček, recept), péče o zdraví, oblékání, služby, média, počasí a příroda, nakupování (obchody, nákupní střediska, trhy, zboží, nálepky a obaly, nákup a prodej), člověk a společnost (zločin).</p> <p>Reálie: Základní informace o sociokulturním prostředí anglicky mluvících zemí a České republiky: svátky, zeměpis.</p>
---	---

3. A 4. ROČNÍK

SOUBOR UČIVA PRO 3. A 4. ROČNÍK

výstupy pro 3. a 4. ročník	učivo pro 3. a 4. ročník
<p><u>Výstupy pro 3. ročník</u> Receptivní řečové dovednosti - poslech a čtení Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí hlavním bodům či myšlenkám kratšího ústního projevu i psaného textu na známé, - rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, rozumí jednotlivým pokynům a větám, - využívá zejména překladového slovníku. <p>Produktivní řečové dovednosti - ústní a písemný projev Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stručně formuluje svůj názor na jednoduché, běžné téma. <p>Interaktivní řečové dovednosti Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reaguje adekvátně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů. 	<p>Jazykové prostředky a funkce <u>Fonetika</u>: náročnější výslovnost.</p> <p><u>Pravopis</u>: interpunkce, stažené tvary, náročnější slova.</p> <p><u>Gramatika - morfologie</u>: členy, zvrtná zájmena (nesamostatná a samostatná), vztažná zájmena, způsobová slovesa (zápor, opisné tvary, dedukce a spekulace), nepravidelná slovesa, trpný rod, rozkazovací způsob, podmiňovací způsob, tvorba a stupňování příslovcí, předložky.</p> <p><u>Gramatika- syntax</u>: vyjádření přítomnosti, budoucnosti a minulosti, průběhovitost děje, otázky (zjišťovací a doplňovací, podmětne a předmětne) a krátké odpovědi, tázací dovětky, účelové věty, podmínkové věty, předmětne věty, časové věty, přací věty, vztažné věty, nepřímá řeč, slovesné vazby.</p> <p><u>Lexikologie</u>: tvoření slov, předpony, frázová slovesa,</p>

<p><u>Výstupy pro 4. ročník</u> Receptivní řečové dovednosti -poslech a čtení Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí hlavním bodům či myšlenkám ústního projevu i psaného textu, - rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, - odhadne význam neznámých slov na základě osvojené slovní zásoby a kontextu, - užívá různé techniky čtení. <p>Produktivní řečové dovednosti -ústní a písemný projev Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma, - jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související, - shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace. <p>Interaktivní řečové dovednosti Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života, - reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obrátů, - s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků. 	<p>ustálená slovní spojení (kolokace a idiomy), přirovnání, synonyma, antonyma, slova složená, slovesné vazby, úrovně formálnosti.</p> <p>Komunikační funkce jazyka a typy textů <u>Ústní projev:</u> představení se, vyprávění, průzkum ve třídě, popis, srovnání, krátké oznámení, vyjádření názoru a postoje k blízkému okolí, porovnávání obrázků (shody a rozdíly), řešení problému, diskuse, prezentace, reprodukce textu, formální a neformální rozhovor, strukturovaný pohovor.</p> <p><u>Písemný projev:</u> pozdraz, vzkaz, přání a blahopřání, pozvání a odpověď, inzerát, email, neformální osobní dopis, formální úřední dopis, popis, stížnost, žádost, strukturovaný životopis.</p> <p><u>Poslech:</u> telefonát, rádio, veřejné prohlášení, televize, film, video.</p> <p><u>Čtení:</u> zpráva, neformální osobní dopis, email, internet, článek v časopise, novinový článek, recept, stížnost, žádost, popis, esej, formální dopis, slovníkové heslo.</p> <p>Komunikační funkce: svolení, prosba, odmítnutí, zákaz a příkaz, možnost a nemožnost, nutnost, potřeba, libost a nelibost, zájem a nezájem, radost a zklamání, překvapení, údiv, obava, omluva, sympatie, lhostejnost, strach, vděčnost, odpuštění, přiznání, spekulace, souhlas a nesouhlas, důvod, pochvala, pokárání, lítost.</p> <p>Tematické okruhy: Rodina, popis člověka, běžné životní události (vztahy, přátelé, příbuzní, vybavení domácnosti, koníčky a zájmy, volný čas), bydlení a domov (venkov a město), školství (škola, učebny a jiné prostory, učitelé, vybavení, výuka, domácí úkoly, slovníky a příručky, různé texty), práce (zaměstnání, běžné profese, podniky, vybavení pracoviště, návod, popis práce), jídlo (restaurace,</p>
--	--

	<p>jídelníček, recept), péče o zdraví, oblékání, služby, sporty (vybavení), cestování (popis místa veřejná doprava, jízdní řády, lístky, formuláře, orientační značení, dovolená), média, nakupování (obchody, nákupní střediska, trhy, zboží, nálepky a obaly, nákup a prodej), člověk a společnost (zločin).</p> <p>Reálie: Základní informace o sociokulturním prostředí anglicky mluvících zemí a České republiky: svátky, zeměpis.</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (realizováno v rámci tématu rodina) Vzdělávání v Evropě a ve světě (realizováno v rámci tématu školství)</p>	
<p>Přesahy: Český jazyk a literatura (3. ročník) - Nauka o zvukové stránce jazyka, Úvod do studia jazyka a slohu, Stylistika, Úvod do studia filmové tvorby (školní projekt). Základy společenských věd (3. ročník) - Člověk jako jedinec.</p>	

5. A 6. ROČNÍK

SOUBOR UČIVA PRO 5. A 6. ROČNÍK

výstupy pro 5. a 6. ročník	učivo pro 5. a 6. ročník
<p><u>Výstupy pro 5. ročník</u> Receptivní řečové dovednosti -poslech a čtení Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí hlavním bodům či myšlenkám ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma, - identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace, - odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu, - používá výkladového slovníku při čtení nekomplikovaných textů, - vyhledá a shromáždí informace z různých textů na méně běžné, konkrétní téma a pracuje se získanými informacemi. <p>Produktivní řečové dovednosti -ústní a písemný projev Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádří své myšlenky přiměřenou formou, 	<p>Jazykové prostředky a funkce <u>Fonetika:</u> náročnější výslovnost.</p> <p><u>Gramatika:</u> systém časů, opakování děje v minulosti, opakování, prohlubování a systematizace učiva, méně časté jevy.</p> <p><u>Lexikologie:</u> ustálená slovní a větná spojení (kolokace a idiomy), slovesné vazby, frázová slovesa, synonyma, fráze, antonyma, přísloví, odborné výrazy.</p> <p>Komunikační funkce jazyka a typy textů <u>Ústní projev:</u> vyprávění, popis, srovnání, vyjádření názoru a postoje, porovnávání obrázků (shody a rozdíly), řešení problému, diskuse, prezentace, reprodukce textu, formální a neformální rozhovor, strukturovaný pohovor.</p>

<p>respektuje mluvnická pravidla,</p> <ul style="list-style-type: none"> - přednese souvislý projev na zadané téma, - s porozuměním přijímá a gramaticky správně předává obsahově složitější informace, - používá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace, aniž by redukoval to, co chce sdělit. <p>Interaktivní řečové dovednosti Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obrátů, - s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků. <p><u>Výstupy pro 6. ročník</u> Receptivní řečové dovednosti -poslech a čtení Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma, - rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení, - užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení, - využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů, - čte s porozuměním literaturu ve studovaném jazyce. <p>Produktivní řečové dovednosti -ústní a písemný projev Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně, - srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata, - logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma, - sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled 	<p><u>Písemný projev:</u> e-mail, neformální osobní dopis, formální úřední dopis, popis, stížnost, žádost, strukturovaný životopis.</p> <p><u>Poslech:</u> televize, film, video.</p> <p><u>Čtení:</u> zpráva, článek v časopise, novinový článek, stížnost, žádost, popis, esej, recenze, formální dopis, informační, popisné a umělecké texty, autentické materiály.</p> <p>Komunikační funkce: svolení, prosba, odmítnutí, zákaz a příkaz, možnost a nemožnost, nutnost, potřeba, spekulace, důvod.</p> <p>Tematické okruhy: Rodina, povaha člověka (život mimo domov: kolej, hotel, domov přátel, krajina), práce, zvyky a tradice, svátky, kultura (divadlo, kino, programy, zábavní podniky, vybavení), příroda a ekologie (životní prostředí), zločin, věda a technika, cestování (pokuty, hotely, zdravotní služby, oznámení), úřední dopis, média, sport, školství (pomocný personál, méně běžné školní pomůcky, významné školní dny a události), obchodní administrativa (obchodní dopis).</p> <p>Reálie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Geografie vybrané anglicky mluvící země. - Historie vybrané anglicky mluvící země. - Významné osobnosti anglicky mluvící země a jejich úspěchy. - Životní styl ve vybrané anglicky mluvící zemi v porovnání s Českou republikou (kultura, umění, sport). - Literatura vybrané anglicky mluvící země (významná díla). - Politický systém vybrané anglicky mluvící země. - Historický vývoj anglického jazyka.
---	--

<p>myšlenek, - využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma.</p> <p>Interaktivní řečové dovednosti Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapojí se do rozhovoru s rodilými mluvčími na různá, i odborná témata, zahájí, vede a zakončí dialog, - adekvátně a gramaticky správně okomentuje a prodiskutuje odlišné názory různých faktografických i imaginativních textů. 	
<p>Pokrytí průřezových témat: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (realizováno v rámci tématu rodina) Vzdělávání v Evropě a ve světě (realizováno v rámci tématu školství)</p>	
<p>Přesahy: Základy společenských věd (5. roč.) – Občan a právo</p>	
<p>Komentář: Anglicky mluvícími zeměmi jsou míněny: Spojené království Velké Británie a Severního Irska, Spojené státy americké, Kanada, Austrálie, Nový Zéland.</p>	

5. 3 Vyučovací předmět: Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět zahrnuje příslušnou část vzdělávacího obsahu oboru Matematika a její aplikace z RVP ZV a vzdělávací obsah oboru Matematika a její aplikace z RVP G. Na vyšším stupni gymnázia je integrována i část vzdělávacího obsahu oboru Informační a komunikační technologie z RVP G (aplikační software pro práci s informacemi – tabulkové kalkulátory).

Časová dotace:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Matematika	4	4	3	3	3	2

Na předmět navazuje v 5. ročníku dvouletý volitelný předmět matematický seminář. Při naplňování vyučovacího obsahu jsou zároveň realizovány některé tematické okruhy průřezových témat RVP G (konkrétně viz učební osnovy)

Matematika rozvíjí především logické myšlení, ale také paměť. Napomáhá rozvoji abstraktního a analytického myšlení, vede ke srozumitelné a věcné argumentaci. Učí pamatovat si pouze nejpotřebnější informace a vše ostatní si odvodit. Neméně významným aspektem je rozvoj geometrické představivosti, jak v rovině, tak v prostoru.

Těžiště výuky spočívá v aktivní osvojení strategie řešení úloh a problémů, v ovládnutí nástrojů potřebných pro vysokoškolské studium i pro běžný život, v pěstování schopnosti aplikace. Během studia si žáci uvědomují, že matematika nachází uplatnění ve všech oborech lidské činnosti, nejvíce však v informatice, fyzice, technice a ekonomii.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel klade důraz na aplikace, deduktivní a induktivní postupy, vede tak žáky k propojení mechanicky zvládnutých poznatků a postupů s postupy pro objevování nových cest a k odvozování a zdůvodňování nových vlastností (kompetence k řešení problému, kompetence k učení).

Učitel vede žáky k rozborům, hledání možností, prezentacím vlastního postupu a výsledku práce (kompetence komunikativní).

Učitel organizuje práci žáků ve skupinách (kompetence sociální a personální, kompetence občanská).

Učitel klade důraz na mezipředmětové vztahy (kompetence k učení, kompetence k řešení problémů).

Učitel klade důraz na správnost formulací, logickou strukturu a posloupnost argumentací, jak v písemném, tak v mluveném projevu, důraz na respekt k práci druhého (kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální).

Podpora účasti žáků v matematických soutěžích, jako např. Matematická olympiáda, Matematický klokan (kompetence k řešení problému, kompetence komunikativní).

Matematika – učební osnovy

1. ročník

MOCNINY A ODMOCNINY, PYTHAGOROVA VĚTA

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací, - určuje druhou mocninu a odmocninu, - účelně používá kalkulátor, - zná Pythagorovu větu, - řeší slovní úlohy vedoucí k užití Pythagorovy věty, - aplikuje Pythagorovu větu při řešení praktických problémů v rovině i prostoru. 	Mocniny a odmocniny - druhá mocnina a odmocnina Pythagorova věta, její význam a využití Reálná čísla Slovní úlohy a úlohy z praxe

MOCNINY S PŘIROZENÝM EXPONENTEM

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací, - určí mocniny s přirozeným exponentem, - provádí základní početní operace s mocninami. 	<p>Mocniny s přirozeným exponentem Početní operace s mocninami Rozvinutý zápis čísel v desítkové soustavě Využití kalkulačtoru</p>

KRUŽNICE A KRUH

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh, - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku, - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací, - určí vzájemnou polohu kružnice a přímky a dvou kružnic, - sestrojí tečnu ke kružnici v daném bodě kružnice, - sestrojí tečnu ke kružnici z daného bodu vně kružnice, - užívá Thaletovu větu. 	<p>Kružnice, kruh Vzájemná poloha přímky a kružnice Vzájemná poloha dvou kružnic Thaletova věta Délka kružnice a obsah kruhu Kružnicový oblouk Kruhová výseč</p>

VÁLEC

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti, - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles. 	<p>Válec, síť válce Povrch a objem válce</p>

VÝRAZY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu 	<p>Číselný výraz Výrazy s proměnnými</p>

<p>výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním,</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací. 	<p>Početní operace s výrazy Hodnota výrazů</p>
--	--

LINEÁRNÍ ROVNICE

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav, - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav, - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel, - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací. 	<p>Lineární rovnice Ekvivalentní úpravy rovnic Slovní úlohy</p>

KONSTRUKČNÍ ÚLOHY V ROVINĚ

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh, - načrtne a sestrojí rovinné útvary, - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu, - řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy. 	<p>Základní konstrukční úlohy v rovině Množiny bodů dané vlastnosti Konstrukce trojúhelníků Konstrukce čtyřúhelníků</p>

ZÁKLADY STATISTIKY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data, - porovnává soubory dat, - analyzuje tabulky a grafy, - řeší konkrétní příklady z praxe. 	<p>Základní statistické pojmy Aritmetický průměr Diagramy</p>

2. ROČNÍK

LOMENÉ VÝRAZY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - určuje podmínky lomeného výrazu, - krátí a rozšiřuje lomené výrazy, - provádí početní výkony s lomenými výrazy, - řeší lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli, - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic. 	<p>Lomený výraz Společný násobek a společný dělitel výrazů Rozšiřování a krácení lomených výrazů Početní výkony s lomenými výrazy Složené lomené výrazy</p>

PODOBNOST

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů, - užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků, - zná pojem podobnosti geometrických útvarů, zvláště trojúhelníků, - umí dělit úsečku v daném poměru, - definuje goniometrické funkce ostrého úhlu, - umí načrtnout grafy goniometrických funkcí v intervalu ostrého úhlu, - užívá daných funkcí při řešení úloh z praxe. 	<p>Podobnost geometrických údajů v rovině Podobnost trojúhelníků Dělení úseček v daném poměru</p> <p>Goniometrické funkce ostrého úhlu pravoúhlého trojúhelníku, základní úlohy, grafy</p> <p>Užití goniometrických funkcí při výpočtech délek stran a velikostí ostrých úhlů pravoúhlých trojúhelníků</p> <p>Užití goniometrických funkcí v praktických úlohách</p>

FUNKCE

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem, - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů, - rozezná funkční vztah od jiných, - určí definiční obor funkce, - sestrojí grafy daných funkcí. 	<p>Pojem funkce Graf funkce</p> <p>Typy funkcí - lineární, nepřímá úměrnost, kvadratická</p> <p>Praktické úlohy</p>

SOUSTAVY DVOU LINEÁRNÍCH ROVNIC SE DVĚMA NEZNÁMÝMI

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav, - řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými metodou dosazovací 	<p>Lineární rovnice se dvěma neznámými</p> <p>Soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými</p>

nebo sčítací, - má představu o počtu řešení soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými, - umí provést zkoušku, - nalézá grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými.	Slovní úlohy řešené pomocí soustav dvou rovnic se dvěma neznámými Grafické řešení soustav dvou rovnic se dvěma neznámými
--	---

JEHLAN, KUŽEL, KOULE

výstupy	učivo
Žák: - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát, - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti, - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles, - načrtne nebo sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině.	Objem a povrch jehlanu, kužele, koule Úlohy z praxe

ZÁKLADY FINANČNÍ MATEMATIKY

výstupy	učivo
Žák: - provádí jednoduché a složené úrokování, - analyzuje a řeší jednoduché problémy a situace.	Jednoduché úrokování Složené úrokování Ekonomické pojmy Slovní úlohy z praxe

3. ROČNÍK

VÝROKY A MNOŽINY

výstupy	učivo
Žák: - užívá správně logické spojky a kvantifikátory, - čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky, - rozliší definici a větu, rozliší předpoklad a závěr věty, - rozliší správný a nesprávný úsudek, - vytváří hypotézy, zdůvodňuje jejich pravdivost a nepravdivost, vyvrací nesprávná tvrzení.	Množiny, operace s množinami Výroky, negace výroků, kvantifikátory, logické spojky, složené výroky Definice, věty, důkazy
Pokrytí průřezových témat: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	

OPERACE S ČÍSLY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá vlastnosti dělitelnosti přirozených čísel, - operuje s intervaly, aplikuje geometrický význam absolutní hodnoty, - provádí operace s mocninami a odmocninami, upravuje číselné výrazy, - odhaduje výsledky numerických výpočtů a efektivně je provádí, účelně využívá kalkulátor. 	<p>Číslo a proměnná</p> <p>Číselné obory – přirozená, celá, racionální a reálná čísla</p> <p>Dělitelnost čísel</p> <p>Intervaly</p> <p>Absolutní hodnota</p>

ALGEBRAICKÉ VÝRAZY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a užitím vzorců, aplikuje tuto dovednost při řešení rovnic a nerovnic, - upravuje efektivně výrazy s proměnnými, určuje definiční obor výrazu, - odhaduje výsledky numerických výpočtů a efektivně je provádí, účelně využívá kalkulátor, - zdůvodňuje svůj postup a ověřuje správnost řešení problému. 	<p>Mnohočleny</p> <p>Vytýkání, krácení, algebraické vzorce</p> <p>Lomené výrazy</p> <p>Výrazy s mocninami a odmocninami</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Seberegulace</p>	

ROVNICE A NEROVNICE

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - řeší lineární a kvadratické rovnice a nerovnice, řeší soustavy rovnic, v jednodušších případech diskutuje řešitelnost nebo počet řešení, - rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy, - geometricky interpretuje číselné, algebraické a funkční vztahy, graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav, - analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic a jejich soustav. 	<p>Lineární rovnice, nerovnice a jejich soustavy</p> <p>Kvadratická rovnice (diskriminant, vztahy mezi kořeny a koeficienty)</p> <p>Rovnice a nerovnice v součinném a podílovém tvaru</p> <p>Rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou</p> <p>Rovnice s neznámou ve jmenovateli a pod odmocninou</p>

Pokrytí průřezových témat: Seberegulace

Přesahy: F (3. ročník) - Mechanika hmotného bodu

FUNKCE

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - načrtne grafy požadovaných funkcí (zadaných jednoduchým funkčním předpisem) a určí jejich vlastnosti, - formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí, - využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic, při určování kvantitativních vztahů, - modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí, - načrtne grafy požadovaných funkcí (zadaných jednoduchým funkčním předpisem) a určí jejich vlastnosti.	<p>Obecné poznatky o funkcích – pojem funkce, definiční obor a obor hodnot, graf funkce, vlastnosti funkcí.</p> <p>Funkce – lineární funkce, kvadratická funkce, funkce s absolutní hodnotou, lineární lomená funkce, mocninné funkce.</p>
<p>Komentář:</p> <p>Integrace učiva Aplikační software pro práci s informacemi – tabulkové kalkulátory (oblast Informatika a informační a komunikační technologie - Zpracování a prezentace informací).</p>	
<p>Přesahy: F (3. ročník) - Mechanika hmotného bodu</p>	

4. ROČNÍK

FUNKCE

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplikuje vztahy mezi hodnotami exponenciálních a logaritmických funkcí.	<p>Exponenciální, logaritmické funkce a rovnice</p>

GONIOMETRIE A TRIGONOMETRIE

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, trigonometrii a úpravy výrazů, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly, - aplikuje vztahy mezi hodnotami goniometrických funkcí a vztahy mezi těmito funkcemi,	<p>Goniometrické funkce, vztahy mezi goniometrickými funkcemi</p> <p>Trigonometrie</p>

<ul style="list-style-type: none"> - načrtne grafy požadovaných funkcí (zadaných jednoduchým funkčním předpisem) a určí jejich vlastnosti, - modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí. 	
---	--

PLANIMETRIE

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině, na základě vlastností třídí útvary, - využívá náčrt při řešení rovinného problému, - řeší planimetrické problémy motivované praxí, - řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy užitím všech bodů dané vlastnosti, pomocí shodných zobrazení a pomocí konstrukce na základě výpočtu, - v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, trigonometrii a úpravy výrazů, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly. 	<p>Geometrie v rovině – rovinné útvary (klasifikace), obvody a obsahy, shodnost a podobnost trojúhelníků.</p> <p>Pythagorova věta a věty Euklidovy</p> <p>Množiny bodů dané vlastnosti, konstrukční úlohy</p> <p>Úhly v kružnici</p>

SHODNÁ ZOBRAZENÍ

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá náčrt při řešení rovinného problému, - řeší planimetrické problémy motivované praxí, - řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy užitím všech bodů dané vlastnosti, pomocí shodných zobrazení a pomocí konstrukce na základě výpočtu. 	<p>Shodná zobrazení (osová a středová souměrnost)</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Sociální komunikace</p>	

5. ROČNÍK

SHODNÁ ZOBRAZENÍ A STEJNOLEHLOST

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá náčrt při řešení rovinného problému, - řeší planimetrické problémy motivované praxí, - řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy užitím všech bodů dané vlastnosti, pomocí shodných zobrazení a pomocí konstrukce na základě výpočtu. 	<p>Shodná zobrazení (posunutí otočení) Stejnolehlost</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Sociální komunikace</p>	

POSLOUPNOSTI

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích a posloupnostech, - interpretuje z funkčního hlediska složené úrokování, aplikuje exponenciální funkci a geometrickou posloupnost ve finanční matematice, - formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných posloupností. 	<p>Vlastnosti posloupnosti Aritmetická posloupnost Geometrická posloupnost Nekonečná geometrická řada</p>

STEREOMETRIE

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v prostoru, na základě vlastností třídí útvary, - využívá náčrt při řešení prostorového problému, - zobrazí ve volné rovnoběžné projekci hranol a jehlan, sestrojí a zobrazí rovinný řez těchto těles, - řeší stereometrické problémy motivované praxí, - v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, trigonometrii a úpravy 	<p>Volné rovnoběžné promítání Polohové úlohy v prostoru Metrické úlohy v prostoru Tělesa</p>

výrazů, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly.	
---	--

Pokrytí průřezových témat: Sociální komunikace

VEKTOROVÁ ALGEBRA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí zavedení soustavy souřadnic na přímce, v rovině a v prostoru, - používá operace s vektory. 	<p>Souřadnice, vzdálenost bodů Vektory a operace s nimi</p>

ANALYTICKÁ GEOMETRIE LINEÁRNÍCH ÚTVARŮ

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - určuje vzájemnou polohu lineárních útvarů, vzdálenosti a odchylky, - užívá různé způsoby analytického vyjádření přímky v rovině (geometrický význam koeficientů), - řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvarech v rovině. 	<p>Rovnice přímky v rovině a prostoru Rovnice roviny Vzájemné polohy bodů, přímek a rovin Metrické úlohy v rovině a prostoru</p>

6. ROČNÍK

KUŽELOSEČKY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá charakteristické vlastnosti kuželoseček k určení analytického vyjádření, - z analytického vyjádření (z osové nebo vrcholové rovnice) určí základní údaje o kuželosečce, - řeší analyticky úlohy na vzájemnou polohu přímky a kuželosečky. 	<p>Kružnice Elipsa Hyperbola Parabola</p>

KOMBINATORIKA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - řeší reálné problémy s kombinatorickým 	<p>Variace</p>

<p>podtextem (charakterizuje možné případy, vytváří model pomocí kombinatorických skupin a určuje jejich počet),</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá kombinatorické postupy při výpočtu pravděpodobnosti, upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly. 	<p>Permutace Kombinace</p>
--	--------------------------------

PRAVDĚPODOBNOST

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá kombinatorické postupy při výpočtu pravděpodobnosti, upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly. 	Pravděpodobnost

STATISTIKA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reprezentuje graficky soubory dat, čte a interpretuje tabulky, diagramy a grafy, rozlišuje rozdíly v zobrazení obdobných souborů vzhledem k jejich odlišným charakteristikám, - diskutuje a kriticky zhodnotí statistické informace a daná statistická sdělení, - volí a užívá vhodné statistické metody k analýze a zpracování dat (využívá výpočetní techniku). 	Statistika
<p>Pokrytí průřezových témat: Média a mediální produkce Mediální produkty a jejich význam Uživatelé</p>	

5. 4 Vyučovací předmět – Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět zahrnuje příslušnou část vzdělávacího obsahu oboru Informační a komunikační technologie z RVP ZV a na vyšším stupni gymnázia část vzdělávacího obsahu oboru Informační a komunikační technologie z RVP G. Zbývající část obsahu je integrována do předmětu matematika (aplikační software pro práci s informacemi – tabulkové kalkulátory), český jazyk a literatura (publikování – formy dokumentů a jejich struktura, zásady grafické a typografické úpravy dokumentu, etické zásady publikování) a základy společenských věd (informační etika, legislativa – ochrana autorských práv a osobních údajů).

Dále předmět realizuje vybrané tématické okruhy průřezových témat z RVP G (konkrétně viz učební osnovy).

Časová dotace:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Informatika	1	0	1	1	0	0

Předmět informatika je vyučován ve skupinách v učebně pro výuku informačních a komunikačních technologií se 17 žákovskými pracovními stanicemi a jednou stanicí pro učitele informatiky. Všechny stanice jsou napojeny do školní sítě s přístupem na internet. Učebna je dále vybavena dataprojektorem, tiskárnou, scannerem a dalším technickým vybavením.

Na předmět navazuje v 6. ročníku jednoletý volitelný předmět aplikace počítačů (programování).

Vyučovací předmět informatika navazuje na předmět Informační a komunikační technologie v základním vzdělávání. Obsah předmětu je zaměřen na prohloubení znalostí práce s PC (pokročilé funkce textového editoru, tabulkového kalkulátoru a grafického editoru, základy algoritmizace a programování), získávání, prezentování a ověřování věrohodnosti informací, komunikaci v rámci počítačové sítě a využití výpočetní techniky při studiu v ostatních předmětech i v běžném životě.

Výchovné a vzdělávací strategie

K utváření a osvojení klíčových kompetencí volí učitel následující strategie a postupy:

Kompetence k učení:

- zadáváním vhodných úloh a problémů vede žáky k samostatné práci, k nutnosti vyhledávat informace, zpracovávat je a posuzovat.

Kompetence k řešení problémů:

- předkládá jim problémy z běžného života a praxe a vede je k jejich řešení s využitím výpočetní techniky,
- motivuje žáky formulovat své požadavky a využívat je v interakci s počítačem.

Kompetence pracovní:

- učí žáky řešit problémy spojené s obsluhou PC (instalace, čištění, ...).

Kompetence komunikativní:

- zadává složitější úkoly pro jejichž zpracování je třeba pracovat ve skupinách, vede žáky k rozdělení práce ve skupině a k efektivní spolupráci,
- vede žáky ke komunikaci prostřednictvím sítě a využití výpočetní techniky při žákovských prezentacích.

Kompetence sociální a personální:

- klade důraz na význam výpočetní techniky a digitálních technologií ve všech oblastech života,
- předvádí žákům způsoby práce s informacemi, jejich zdroji a upozorňuje na obecně platné zásady práce s daty.

Kompetence občanská:

- při vyhledávání a zpracování informací vede žáky k dodržování právních i etických norem
- šetrným a ohleduplným zacházením s výpočetní technikou učí zodpovědnosti za svěřený majetek.

Informatika – učební osnovy

1. ROČNÍK

INTERNET A SÍŤE

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ví, jaké hardwarové a softwarové prostředky jsou potřeba k připojení k internetu, - rozumí způsobu přenosu informace v celosvětové síti, - využívá různých služeb internetu, - pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi.	<p>Základy práce v síti Aplikační programy typu klient-server IP-adresa Doménová jména, systém domén Webhosting Vyhledávání informací na internetu Elektronická pošta Služba FTP Hlasová komunikace(ICQ, IP telefon) Bezdrátové technologie</p>

TABULKOVÉ EDITORY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytváří jednoduché tabulky, - vytváří vzorce pro jednoduché výpočty, - data v tabulce názorně zobrazuje pomocí různých formátů grafů, - využívá propojení mezi tabulkou v textovém editoru a tabulkovém procesoru.	<p>Základní pojmy tabulkových kalkulátorů Popis prostředí programu Vlastnosti dokumentu Použití šablony Formáty buněk, číselné a speciální formáty Podmíněné formátování Vytváření vzorců Zadávání funkcí Vytváření grafů Pojení tabulek s textovým editorem</p>

POČÍTAČOVÁ GRAFIKA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - při vytváření kresby efektivně využívá dostupných funkcí bitmapového grafického editoru, - vhodně kombinuje textové informace s grafickými, přičemž uplatňuje základní estetická a typografická pravidla, - vytváří grafický návrh pomocí bitmapového editoru,	<p>Základní pojmy počítačové grafiky Grafické formáty a jejich konverze Práce s bitmapovým grafickým editorem</p>

- používá scanner a digitální fotoaparát pro získání obrázku v digitální formě.	
---	--

PREZENTACE INFORMACÍ

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytváří jednoduché webové prezentace, - prezentuje výsledky z jiných aplikací do webových stránek, - vytváří odkazy a propojení na jiné webové stránky. 	<p>Možnosti vytváření www stránek, typy editorů Standardy W3C Grafický design stránek</p>

ETICKÉ A PRÁVNÍ NORMY PŘI PRÁCI S INFORMACEMI, BEZPEČNOST A OCHRANA DAT

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržuje etické a právní normy při práci s informacemi, - zná obsah autorského práva, - žák efektivně chrání počítač a data před útoky škodlivého software, - dodržuje preventivní opatření zajišťující ochranu výpočetního systému, - provádí pravidelnou zálohu dat, - používá aktualizovaný antivirový software. 	<p>Etické a právní normy při práci s informacemi Obsah autorského práva Typy škodlivého software Způsoby šíření a infiltrace škodlivého softwaru do výpočetního systému Antivirový software Prevence proti napadení výpočetního systému škodlivým software</p>

3. ROČNÍK

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá teoretické i praktické poznatky o funkcích jednotlivých složek hardwaru a softwaru k tvůrčímu a efektivnímu řešení úloh, - ovládá, propojuje a aplikuje dostupné prostředky ICT. 	<p>Informatika a její charakter, metainformace hardware – funkce prostředků ICT, jejich částí a periférií, technologické inovace, digitalizace a reprezentace dat.</p> <p>Software – funkce operačních systémů a programových aplikací, uživatelské prostředí, informační sítě – typologie sítí, digitální svět – digitální technologie a možnosti jejich využití v praxi.</p> <p>Ergonomie, hygiena a bezpečnost práce s ICT – ochrana zdraví, možnosti využití prostředků</p>

	ICT handicapovanými osobami.
--	------------------------------

OPERAČNÍ SYSTÉM

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - organizuje účelně data a chrání je proti poškození či zneužití. 	Organizace a uchovávání dat, správa souborů a složek, komprese, antivirová ochrana, firewall, zálohování dat.

POČÍTAČOVÉ SÍŤE

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - využívá dostupné služby informačních sítí k vyhledávání informací, ke komunikaci, k vlastnímu vzdělávání a týmové spolupráci, - využívá nabídku informačních a vzdělávacích portálů, encyklopedií, knihoven, databází a výukových programů, - posuzuje tvůrčím způsobem aktuálnost, relevanci a věrohodnost informačních zdrojů a informací, - využívá informační a komunikační služby v souladu s etickými, bezpečnostními a legislativními požadavky. 	Principy komunikace v počítačové síti, struktura Internetu, práce s internetovým prohlížečem, služby Internetu, elektronická pošta.
Pokrytí průřezových témat: Média a mediální produkce Mediální produkty a jejich významy Uživatelé	
Komentář: Využití internetu – napříč vyučovacími předměty.	

ZPRACOVÁNÍ A PREZENTACE INFORMACÍ

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu, - orientuje se v možnostech uplatnění ICT v různých oblastech společenského poznání a praxe. 	Textový procesor: formátování, šablony, vkládání objektů, tabulky, formuláře, nástroje textového procesoru.

4. ROČNÍK

ZPRACOVÁNÍ A PREZENTACE INFORMACÍ

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů, - zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu, - orientuje se v možnostech uplatnění ICT v různých oblastech společenského poznání a praxe.	Tabulkové procesory, grafické editory, prezentační software, tvorba webových stránek, základy algoritmizace a programování.
Přesahy: Matematika (3. ročník) - Funkce	

5. 5 Vyučovací předmět – Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět zahrnuje příslušnou část vzdělávacího obsahu oboru Dějepis z RVP ZV a vzdělávací obsah oboru Dějepis z RVP G. Část obsahu vzdělávacího předmětu je ve 4. a 5. ročníku vyučována ve francouzském jazyce (1 hodina z dvouhodinové týdenní dotace). Na předmět navazuje v 6. ročníku dějepisný seminář ve francouzštině, který se obsahově zaměřuje zejména na Francii, frankofonní země, evropské a světové velmoci. Cílem tohoto semináře je jednak rozšířit vzdělávací obsah oborů Dějepis a Cizí jazyk (tematické okruhy a reálie zemí studovaného jazyka) z RVP G, jednak zdokonalit produktivní a interaktivní řečové dovednosti ve francouzském jazyce.

Při naplňování vyučovacího obsahu předmětu dějepis jsou zároveň realizovány vybrané tematické okruhy průřezových témat RVP ZV a RVP G (konkrétně viz učební osnovy).

Časová dotace:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Dějepis	2	2	2	2	2	2

Předmět směřuje k tomu, aby si žáci uvědomili kořeny lidské společnosti, vztahy mezi lidmi i vztah člověka k přírodě. Jeho cílem je rozvíjet zájem o minulost a současnost vlastního národa i jiných národů, předávat historické zkušenosti, především ty, které se promítají i do naší současnosti. V souladu s tím je kladen důraz na dějiny 19. a 20. století. Předmět formuje u žáků postoje, které jim umožní aktivní zapojení do života demokratické společnosti, vede žáky k toleranci a k respektování jiných názorů, k ochraně přírodního i kulturního dědictví. Vzdělávací obsah předmětu dějepis přesahuje i do jiných vyučovacích předmětů, především do základů společenských věd, českého jazyka a literatury, matematiky, zeměpisu, výtvarné a hudební výchovy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčové kompetence k učení používáme tyto postupy:

- studiem textů verbálních i ikonických i prostým porozuměním odbornému textu vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací a k jejich využívání v procesu učení i v praktickém životě,
- vedeme žáky k vyvozování společenských souvislostí,
- poskytujeme prostor pro samostatnou práci v hodinách, společně hodnotíme výsledky práce.

Pro utváření a rozvíjení klíčové kompetence k řešení problémů používáme tyto postupy:

- výkladem a prací s odbornou historickou literaturou vedeme žáky k osvojování, posouzení a užívání historických pojmů a skutečností,
- rozvíjíme intelektové vědomosti a dovednosti žáků potřebné k samostatnému řešení problémů,
- shromažďováním a analýzou vyhledávaných informací učíme žáky kriticky myslet.

Pro utváření a rozvíjení klíčové kompetence komunikativní používáme tyto postupy:

- samostatným vyhledáváním historického materiálu vedeme žáky k porozumění různým typům textů i obrazových materiálů a k využívání informačních a komunikačních prostředků,
- zapojováním žáků do diskuse poskytujeme prostor pro obhajobu vlastního názoru, rozvíjíme schopnost argumentovat,
- nácvikem učíme žáky vést kultivovanou diskusi, dbáme na vhodný výběr jazykových prostředků.

Pro utváření a rozvíjení klíčové kompetence sociální a personální používáme tyto postupy:

- diskutováním o historických problémech učíme žáky komunikovat v malé i větší skupině, vedeme je k respektování různých hledisek,
- analýzou historických událostí vedeme žáky k posouzení jednání ostatních lidí,
- zadáváním individuálních úkolů podporujeme sebedůvěru žáka.

Pro utváření a rozvíjení klíčové kompetence občanské používáme tyto postupy:

- poznáváním kulturních památek formou exkurzí i studia ikonického materiálu vedeme žáky k respektování a chránění historického dědictví,
- pochopením rozdílů mezi kulturními etniky učíme žáky respektovat přesvědčení druhých lidí, vedeme je k názorové toleranci.

Pro utváření a rozvíjení klíčové kompetence pracovní používáme tyto postupy:

- přednesením referátů učíme žáky samostatně pracovat s informacemi a obrazovým materiálem, vedeme je k plánování práce a k samostatnému rozhodování,
- posilujeme u žáků úctu k práci předků, vedeme je k ochraně kulturních památek.

1. ROČNÍK

ANGLICKÁ BURŽOÁZNÍ REVOLUCE

výstupy	učivo
Žák: - vysvětlí význam anglické buržoazní revoluce pro vývoj Anglie a světa, - objasní absolutismus jako formu vlády, na konkrétních národních podobách definuje odlišnosti mezi jednotlivými národními podobami.	Anglie před revolucí Anglická revoluce

MODERNÍ VĚDA

výstupy	učivo
Žák: - definuje vznik moderní vědy a význam přeměny do moderní průmyslové společnosti.	Zrod moderní vědy Přejchod k průmyslové společnosti

ABSOLUTISMUS NA EVROPSKÉM KONTINENTĚ

výstupy	učivo
Žák: - objasní absolutismus jako formu vlády, na konkrétních národních podobách definuje odlišnosti mezi jednotlivými národními podobami.	Absolutismus na evropském kontinentě – Francie Počátek novodobých ruských dějin Absolutismus v Rusku Německo v období absolutismu, vznik Pruska

BAROKO

výstupy	učivo
Žák: - rozpozná základní znaky baroka, vyjmenuje představitele této éry.	Kultura baroka v Evropě
Komentář: Mezipředmětové vztahy – český jazyk a literatura, výtvarná výchova, hudební výchova	

OSVÍCENSTVÍ

výstupy	učivo
Žák: - definuje osvícenský absolutismus, představitele a popíše hlavní reformy týkající se habsburské monarchie - určí a zhodnotí hlavní myšlenky a principy osvícenství, rozpozná jejich uplatnění v revolucích 18. a 19. století	Osvícenství České země po třicetileté válce Osvícenský absolutismus Marie Terezie Českých země v době osvícenského absolutismu Josefa II.

MIMOEVROPSKÝ SVĚT V 17. A 18. STOLETÍ

výstupy	učivo
Žák: - vysvětlí důvody pro boj amerických osadníků proti mateřské zemi, definuje základní pilíře boje za svobodu.	Boj anglických osad v Severní Americe za nezávislost Počátky a budování Spojených států amerických

VELKÁ FRANCOUZSKÁ REVOLUCE

výstupy	učivo
Žák: - popíše souvislosti mezi událostmi Velké francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě.	Velká francouzská revoluce a napoleonské období Vídeňský kongres

VĚDECKÁ REVOLUCE

výstupy	učivo
Žák: - definuje osvícenský absolutismus, představitele a popíše hlavní reformy týkající se habsburské monarchie, - vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti.	Vědecká revoluce, sociální otázka

Přesahy: Fyzika (1. ročník): Práce a energie

REVOLUČNÍ A NÁRODNĚ OSVOBOZENECKÉ HNUTÍ V EVROPĚ 1848 - 49

výstupy	učivo
Žák: - vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti.	Revoluční a národně osvobozené hnutí v Evropě 1848-49

KLASICISMUS A ROMANTISMUS

výstupy	učivo
Žák: - vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti.	Klasicismus a romantismus

Komentář: Mezipředmětové vztahy – český jazyk a literatura, výtvarná výchova, hudební výchova

HABSBURSKÁ MONARCHIE 1. POLOVINY 19. STOLETÍ

výstupy	učivo
---------	-------

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí specifikům vývoje rakouského mocnářství v 19. století, - chápe a umí vysvětlit význam národního obrození pro české dějiny. 	<p>Habsburská monarchie v 1. polovině 19. století Předpoklady národního obrození Národní obrození</p>
SJEDNOCENÍ NĚMECKA ITÁLIE	
výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí význam sjednocení Německa a Itálie, politicko-hospodářské dopady pro evropskou situaci. 	<p>Sjednocení Německa a Itálie Vývoj ve Francii</p>
VÝCHODNÍ EVROPA 19. STOLETÍ	
výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní absolutismus jako formu vlády, na konkrétních národních podobách definuje odlišnosti mezi jednotlivými národními podobami, - vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti. 	<p>Rozklad Osmanské říše Carské Rusko</p>
OBČANSKÁ VÁLKA V USA	
výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí odkaz americké občanské války pro vývoj svobody a lidských práv. 	<p>Občanská válka v USA</p>
VZNIK RAKOUSKA-UHERSKA	
výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti, - zhodnotí odkaz americké občanské války pro vývoj svobody a lidských práv. 	<p>50. – 60. léta 19. stol. v českých zemích a vznik Rakouska – Uherska</p>
DĚLNICKÝ VÝVOJ	
výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definuje příčiny a zájmy dělnického hnutí. 	<p>Dělnické hnutí a jeho rozvoj</p>

2. ROČNÍK

PROMĚNY SPOLEČNOSTI

výstupy	učivo
Žák: - charakterizuje proces modernizace, vysvětlí průběh industrializace a její ekonomické, sociální a politické důsledky.	Proměny společnosti – industrializace, monopolizace, sociální otázka

VÝVOJ POLITICKÝCH IDEOLOGÍ

výstupy	učivo
Žák: - charakterizuje proces modernizace, vysvětlí průběh industrializace a její ekonomické, sociální a politické důsledky, - definuje základní myšlenky politických ideologií.	Politické ideologie – socialismus, marxismus, ženská otázka Nacionalismus a imperialismus

SECESE

výstupy	učivo
Žák: - pozná a charakterizuje jednotlivé kulturní styly.	Secese a umění secesního stylu
Komentář: Mezipředmětové vztahy – český jazyk a literatura, výtvarná výchova, hudební výchova	

SVĚT NA PŘELOMU 19. A 20. STOLETÍ

výstupy	učivo
Žák: - určí základní příčiny asymetrického vývoje Evropy a zbytku světa v souvislosti s rozdílným tempem modernizace, - vysvětlí expanzivní záměry velmocí v okrajových částech Evropy a mimoevropského světa, které byly příčinou vojenských střetů a konfliktů této doby, - vymezí význam kolonií.	Velká Británie na konci 19. století USA a Japonsko na konci 19. století Mezinárodní vztahy v předvečer 1. svět. války

1. SVĚTOVÁ VÁLKA

výstupy	učivo
Žák: - na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky.	1. světová válka Ruská revoluce 1917 Závěr 1. světové války

MEZIVÁLEČNÝ SVĚT

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů, - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu, - vysvětlí souvislosti mezi světovou hospodářskou krizí a vyostřením politických problémů, - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv, - zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí. 	<p>Vznik první ČSR a První vláda Pařížská mírová konference ve Versailles Vývoj ve světě (1921 - 1929) Československo 1918 – 1921 SSSR – vznik a vývoj v SSSR v meziválečném období Fašismus Anglie, Francie, Itálie meziválečného období Československo a jeho zahraniční politika Vývoj Československa v letech 1921 – 1929 Kultura meziválečného období Rozklad světového hospodářství (1930 - 1933) Hospodářská krize v ČSR Nacismus v Německu 1931 – 1935 ČSR v letech 1929 – 1937 Fašismus na postupu (1935 - 1937) Zápas o Československo (1937 - 1938) Mnichovský diktát Obsazení ČSR</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Lidské vztahy Etnický původ</p>	

2. SVĚTOVÁ VÁLKA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky, - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů, - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu, - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv, - zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí. 	<p>Vypuknutí 2. světové války Protektorát a čsl. odboj Průběh války 1939 – 1943 Průběh války 1944 – 1945 Porážka fašismu a osvobození ČSR</p>

POVÁLEČNÝ VÝVOJ V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů, - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu, - zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí, - charakterizuje vznik, vývoj a zánik bipolárního světa – politické, vojenské, hospodářské souvislosti, - vysvětlí základní charakteristiky vývoje zemí západního a východního bloku, - zdůrazní úlohu a význam supervelmocí ve vývoji světa, - objasní význam a dopad nástupu totalitního režimu pro ČSR, - chápe příčiny krize socialistického režimu u nás i ve světě, - zhodnotí dopad vpádu vojsk Varšavské smlouvy pro vývoj čs. národa, - popíše proces rozpadu východního bloku, - definuje slabiny totalitního režimu 80. let a popíše příčiny oslabování systému vedoucí k jeho zániku. 	<p>Vývoj ve světě po 2. světové válce Obnovení republiky ČSR (1945 - 1948) Studená válka Únorový převrat v Československu Vytvoření totalitního režimu Československu Svět v pohybu Krise vládního systému v Československu Probuzení československé společnosti Nástup reformních snah u nás Vpád vojsk – rok 1968 Období normalizace Vývoj světa 60. – 80. léta Přestavba v SSSR, rozpad sovětského bloku Rozklad totalitního systému u nás Rok 1989 Rozpad Československa a vznik České republiky</p>

3. ROČNÍK

1. ČLOVĚK A DĚJINY - ÚVOD DO STUDIA HISTORIE

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede konkrétní příklady důležitosti a praktického významu studia historie a historických znalostí, - uvede základní zdroje historických informací, - orientuje se chronologicky a geograficky, - uvede základní historické epochy lidstva. 	<p>Význam zkoumání dějin pro současnost i budoucnost</p> <p>Vznik historie jako vědy Historické prameny Metody historikovy práce Pomocné vědy historické</p> <p>Periodizace dějin, práce s časovou osou, orientace v historickém čase a prostoru.</p>

2. POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše antropogenezi, - objasní materiální a duchovní kulturu pravěkých lovců a sběračů, - popíše zlomový význam nástupu zemědělství a zpracovávání kovů, - uvede a zařadí archeologické kultury pravěku. 	<p>Pravěk – charakteristika období Vývoj člověka Vývojové epochy pravěku Neolitická revoluce Přechod od starověku ke středověku ve střední Evropě</p>

3. NEJSTARŠÍ CIVILIZACE A ANTICKÁ EVROPA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje období časově a geograficky, - rozpozná základní souvislosti přírodních podmínek s rozvojem civilizace, - objasní civilizační a kulturní přínos těchto civilizací pro lidstvo, uvede nejdůležitější památky, - uvede nejdůležitější přínos antické civilizace pro lidstvo a zhodnotí význam židovství a křesťanství pro další vývoj, - porovná postavení jednotlivých společenských skupin v jednotlivých státech, objasní podstatu demokracie. 	<p>Starověk Staroorientální státy – Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína Antické Řecko Antický Řím Střední Evropa v době železné, římské a v době stěhování národů</p>

Pokrytí průřezových témat: Základní problémy sociokulturních rozdílů

4. POČÁTKY STŘEDOVĚKU V EVROPSKÝCH DĚJINÁCH

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí proces a význam christianizace a její vliv na raně středověké státy, - objasní podstatu a význam migrační vlny pro vývoj evropského osídlení, - srovná základní rysy a význam západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kultury, - definuje základní příčinu nepevnosti raně evropských států, - vysvětlí okolností a příčiny vzniku Velké Moravy, její vnitřní vývoj 	<p>Středověk a jeho charakter Stěhování národů a nová etnická mapa Evropy Utváření raně středověkých států: germánské státy, Francká říše a islámská migrační vlna, Byzanc, Slované a Sámova říše, Velká Morava, Kyjevská Rus, Vikingové, Svatá říše Římská, Zrod Anglie a Francie, Český přemyslovský stát do konce 11. stol., vznik</p>

<p>a zasadí ho do širších mocenských souvislostí v Evropě,</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní specifika císařské a papežské moci a postoj ke kacířství ze strany církve, - uvede konkrétní památky románského umění a zhodnotí jeho význam pro dějiny. 	<p>uherského a polského státu.</p> <p>Papežství, císařství, kruciáty, kacířství Raně středověká společnost Románské umění</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Žijeme v Evropě</p>	

4. ROČNÍK

5. VRCHOLNÝ STŘEDOVĚK V EVROPSKÝCH DĚJINÁCH

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí specifika středověké společnosti, výroby a kultury, vymezí vliv a roli církve v životě jedince i společnosti, - charakterizuje zápas církevní a světské moci o nadvládu, - pochopí a vysvětlí příčiny, průběh a výsledek české reformace, začlení ji do širšího evropského rámce, - rozumí významu reconquisty, - charakterizuje gotické umění a památky. 	<p>Vrcholný středověk</p> <p>Středověká kolonizace, vznik měst, rozvoj řemesel a kultury</p> <p>Čechy za posledních Přemyslovců Lucemburkové Expanze Mongolů Husitská revoluce Jiří z Poděbrad a Jagellonská doba Reconquista Gotické umění</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Žijeme v Evropě</p>	

6. ZÁMOŘSKÉ OBJEVY A POČÁTKY NOVOVĚKÉ EPOCHY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pochopí změnu filozoficko-společenského klimatu doby, - vysvětlí příčiny a důsledky vědeckých a zámořských objevů a osidlování nového světa, chápe následnou hospodářskou přeměnu Evropy, - chápe důvody pro reformační hnutí, umí srovnat odlišnosti a podobnosti reformačních proudů, uvede konkrétní projevy v jednotlivých zemích a příklady střetů, - rozumí příčinám a dopadům revoluce v Nizozemí na další vývoj, 	<p>Novověk</p> <p>Renesance a humanismus</p> <p>Zámořské objevy a dobývá Nového světa Nástup Habsburků na český trůn</p> <p>Reformace v Německu, Švýcarsku, Francii a Anglii</p> <p>Nizozemská buržoazní revoluce</p> <p>Český stavovský stát a součást multinacionální monarchie</p>

<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí postavení českého státu v kontextu habsburské říše a evropských souvislostí, - posoudí Třicetiletou válku jako mocensko-ideologický konflikt, důsledek náboženské nesnášenlivosti, - na evropských příkladech charakterizuje absolutismus, parlamentarismus, konstitucionalismus, - chápe kulturní a mocenský vzestup Francie a Ruska 17. a 18. století, - rozpozná základní prvky baroka. 	<p>Třicetiletá válka Anglická buržoazní revoluce Francie 17. století Rusko za Petra Velikého Baroko</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Média a mediální produkce Žijeme v Evropě</p>	
<p>Přesahy: Cizí jazyky - Reálie Český jazyk a literatura - Renesance a humanismus</p>	

5. ROČNÍK

7. OSVÍCENSTVÍ, REVOLUCE A MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - chápe základní principy a pilíře osvícenského myšlení, dokáže srovnat s dřívějším obdobím, - definuje proces modernizace a industrializace, - objasní příčiny a důvody pro VFR, umí rozlišit stavovskou a moderní občanskou společnost a umí tento přerod ukázat na konkrétních společenských změnách, - chápe smysl a význam Svaté aliance. 	<p>Osvícenství Vznik USA Velká francouzská revoluce a Napoleonská Evropa Vídeňský kongres Rozpad Svaté aliance a národně osvobozené hnutí v Evropě</p>
<p>Přesahy: Cizí jazyky - Reálie Český jazyk a literatura - Osvícenství</p>	

8. INDUSTRIALIZACE A JEJÍ DŮSLEDKY PRO SPOLEČNOST

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definuje proces modernizace a industrializace, 	<p>Průmyslová revoluce, zrod kapitalistické doby a sociální otázka dělnictva</p>

<ul style="list-style-type: none"> - rozumí významu svobody a národně-osvobozeneckému boji, chápe zásadní význam ústavy v politicko-společenském kontextu, - popíše výsadní postavení Anglie jako hospodářské velmoci na přelomu 18. a 19. století, - vyjmenuje nově vzniklá průmyslová odvětví a výrobní odvětví, ve kterých došlo k zásadním změnám, - porovná sílu konkrétních sociálních vrstev v konkrétních zemích před vznikem průmyslu a po jeho vzniku, - objasní souvislost mezi formou vlády a rychlostí modernizace společnosti. 	
<p>Přesahy: Cizí jazyky - Realie</p>	

9. POLITICKÉ PROUDY (KONZERVATISMUS, LIBERALISMUS, DEMOKRATISMUS, SOCIALISMUS), POLITICKÉ STRANY, ÚSTAVA, OBČANSKÁ PRÁVA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí kulturně-historický význam národního obrození pro české dějiny, - chápe právo na národní sebeurčení a je schopen uvést konkrétní příklady osvobozujícího boje, - vysvětlí smysl a důvody integračních snah rozdrobených národů, - rozumí významu národního sebeuvědomění, politických a občanských práv pro další vývoj, umí uvést konkrétní příklady ve světové i české historii, - porovná sílu konkrétních sociálních vrstev v konkrétních zemích před vznikem průmyslu a po jeho vzniku, - objasní souvislost mezi formou vlády a rychlostí modernizace společnosti, - porovná cíle anglického konzervatismu a liberalismu, - objasní cíle dělnických sdružení a stran ve 2. polovině 19. století. 	<p>Národně osvobozenecký boj 20. a 30. let 19. století</p> <p>Národní obrození jako počátek formování české a slovenské národní společnosti</p> <p>Revoluce 1848 – 49 v Evropě a v našich zemích</p> <p>Národní hnutí velkých a malých národů</p> <p>Politické proudy a ideologie - rozmach liberalismu, nacionalismu a socialistických učení</p>
<p>Přesahy: Český jazyk a literatura: - Národní obrození</p>	

10. KONFLIKTY MEZI VELMOCEMI, KOLONIALISMUS, KULTURNÍ ROZRŮZNĚNOST DOBY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše typické rysy ruského absolutismu ve 2. polovině 19. století, - uvede příklad sílicího nacionalismu v Evropě ve 2. polovině 19. století, - objasní důsledky sjednocení Itálie a Německa, - porovná rychlost průmyslového rozvoje v USA a ve vyspělých evropských zemích, - vyjádří vlastními slovy vliv nových vynálezů na rozvoj kultury, - vysvětlí příčiny rostoucího napětí na Balkáně, - vyjmenuje složení nepřátelských bloků, - rozpozná vybrané dobové umělecké styly.	<p>Vznik sjednocené Itálie a Německa</p> <p>Rakouská monarchie, dualismus a utváření novodobého českého národa</p> <p>USA v 19. století – válka Sever proti Jihu Turecká říše a východní otázka Rusko za posledních Romanovců</p> <p>Svět na přelomu 19. a 20. století – kolonialismus, imperialismus</p> <p>Válečné konflikty před 1. světovou válkou – Rusko-japonská válka a Balkánské války</p>
Přesahy: Cizí jazyky - Reálie	

6. ROČNÍK

11. I. SV. VÁLKA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovná průběh a vývoj 1. světové války na různých frontách, - srovná činnost zahraničního a domácího odboje za 1. světové války a popíše okolnosti vzniku ČSR.	<p>Příčiny a počátek 1. světové války</p> <p>Vojenské operace a válečná technika 1. světové války</p> <p>Válka na východní frontě a pád carismu</p> <p>České země za války, československý domácí a zahraniční odboj</p> <p>Vítězství Dohody</p>
Pokrytí průřezových témat: Morálka všedního dne	

12. SVĚT MEZI VÁLKAMI

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - srovná činnost zahraničního a domácího odboje za 1. světové války a popíše	<p>Versailleský mírový systém a poválečné uspořádání světa</p>

<p>okolnosti vzniku ČSR,</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje Versailleské uspořádání Evropy, - vyjmenuje významné mezníky v mezinárodních vztazích meziválečného období, - vyloží společenské a politické důsledky hospodářské krize ve 20.-30. letech, - popíše politické a hospodářské změny v meziválečném SSSR, - charakterizuje politické změny v meziválečném Německu, - objasní okolnosti vzniku ČSR, - popíše sociální a politický systém ČSR, - objasní národnostní poměry v ČSR, - charakterizuje zahraniční politiku ČSR, - popíše obranu demokracie v ČSR, - porovná dopady stalinského a hitlerovského totalitarismu na život občanů. 	<p>Poválečná obnova a prosperita ve 20. letech Světová hospodářská krize Ohrožení demokracie totalitou Občanská válka ve Španělsku</p> <p>Rozpad versailleského systému – nebezpečí nového válečného konfliktu</p> <p>Vznik ČSR První československá republika Obrana demokracie a republiky Mnichovský diktát a druhá republika</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Základní problémy sociokulturních rozdílů</p>	

13. II. SV. VÁLKA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovná dopady stalinského a hitlerovského totalitarismu na život občanů, - vyjmenuje země okupované Hitlerovským Německem, - charakterizuje život obyvatel v Protektorátu Čechy a Morava, - popíše činnost domácího a zahraničního odboje během 2. sv. války, - porovná průběh a vývoj 2. sv. války na různých frontách, - charakterizuje svět na konci 2. sv. války. 	<p>Příčiny, průběh a výsledek 2. světové války Život v Protektorátu Čechy a Morava Československý domácí a zahraniční odboj Holocaust</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Psychosociální aspekty interkulturality</p>	

14. STUDENÁ VÁLKA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí příčiny vzniku "studené války," - uvede příklady střetů "supervelmocí" během studené války, - porovná ekonomický vývoj a politický 	<p>Politické, mocenské a ekonomické důsledky 2. světové války</p> <p>Poválečné uspořádání světa - rozdělení světa</p>

<p>systém vybraných států východního a západního bloku,</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje příčiny a důsledky začlenění Československa do sovětského bloku, - charakterizuje proces dekolonizace, - demonstruje na příkladech ekonomické, politické a sociální problémy zemí třetího světa, - charakterizuje události roku 1968, - popíše důležité mezníky procesu evropské integrace, - vysvětlí příčiny, které vedly v roce 1989 k revolucím v zemích východního bloku. 	<p>do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi</p> <p>Studená válka</p> <p>Politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření mocenských bloků</p> <p>Vnitřní situace v zemích východního a západního bloku</p>
--	---

15. ČSR V OBDOBÍ TOTALITY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje svět na konci 2. sv. války, - popíše poválečný vývoj, v Československu, - charakterizuje nástup totalitní moci v ČSR a jeho dopady, - vysvětlí příčiny vzniku "studené války", - charakterizuje příčiny a důsledky začlenění Československa do sovětského bloku, - charakterizuje události roku 1968, - vysvětlí příčiny, které vedly v roce 1989 k revolucím v zemích východního bloku. 	<p>Košický vládní program a Benešovy dekrety</p> <p>Odsun Němců</p> <p>Poválečné ČSR a cesta k totalitě</p> <p>Československo od únorového převratu</p> <p>Politické procesy a kolektivizace</p> <p>"Pražské jaro"</p> <p>Srpnová okupace 1968</p> <p>Období normalizace</p> <p>3. odboj</p> <p>Krise sovětského bloku v 80. letech 20. století</p> <p>Sametová revoluce</p>

16. NEJNOVĚJŠÍ DĚJINY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje proces dekolonizace, - popíše důležité mezníky procesu evropské integrace, - vysvětlí příčiny, které vedly v roce 1989 k revolucím v zemích východního bloku, - vysvětlí význam začlenění České republiky do integračního procesu při současném zachování národních tradic, - posoudí vliv globalizace na život 	<p>Vznik ČR</p> <p>Integrace ČR do evropských a světových struktur</p> <p>Globalizace a globální krize</p> <p>Válečné konflikty v 90. letech 20. století a na začátku 21. století</p> <p>Světový terorismus</p>

ve vybraných oblastech světa, - objasní příčiny vzniku a cíle světového terorismu.	
Pokrytí průřezových témat: Globalizační a rozvojové procesy Globální problémy a jejich příčiny a důsledky Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce	

5. 6 Vyučovací předmět – Občanská nauka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět zahrnuje příslušnou část vzdělávacího obsahu oboru Výchova k občanství z RVP ZV a integruje vzdělávací obsah tematického okruhu Svět práce ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce a všechny tematické okruhy průřezového tématu Výchova demokratického občana z RVP ZV.

Časová dotace:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Občanská nauka	1	1	0	0	0	0

Vzdělávací obsah vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Seznamuje žáky s hospodářským životem, s činností důležitých politických institucí a orgánů, učí je respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití, rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, smysl pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje je k aktivní účasti na životě v demokratické společnosti. Na občanskou nauku navazuje ve 3. ročníku předmět základy společenských věd. V obou předmětech jsou žáci vedeni k dosažení shodných klíčových kompetencí (viz vyučovací předmět základy společenských věd).

Občanská nauka – učební osnovy

1. ROČNÍK

STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

výstupy	učivo
Žák: - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady, - objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání, - dodržuje zásady hospodárnosti, popíše	Majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví. Peníze – funkce a podoby peněz, formy placení; rozpočet rodiny, státu; význam daní.

<p>a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi,</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané, - rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti, - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy, - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání, - prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce. 	<p>Výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost. Principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání. Trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce. Volba profesní orientace – základní principy sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb. Možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby. Zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů. Podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání.</p>
<p>Komentář: Integrace z oboru Člověk a svět práce – tematický okruh Svět práce (trh práce, volba profesní orientace, možnosti vzdělávání, zaměstnání, podnikání).</p>	

2. ROČNÍK

STÁT A PRÁVO

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky, - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu, - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů, 	<p>Právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce. Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana. Státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly, možnosti zapojení žáků do činnosti obecní samosprávy, vztah školy</p>

<ul style="list-style-type: none"> - vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů, - přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství, - provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci, - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování, - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činností a spolupráce při postihování trestných činů, - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady, - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování, - uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, - uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory, - uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva, - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu, - uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání. 	<p>a samosprávy.</p> <p>Principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam; volební systémy a demokratické volby a politika, význam a formy voleb do zastupitelstev, porovnání demokracie s jinými politickými zřízeními a státními formami, demokracie a totalitarismus, demokracie a anarchie.</p> <p>Lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace.</p> <p>Právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů.</p> <p>Protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví.</p> <p>Právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; styk s úřady.</p> <p>Evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR.</p> <p>Mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (RE, NATO, OSN aj.).</p> <p>Globalizace – projevy, klady a zápory; významné globální problémy, způsoby jejich řešení.</p>
--	--

Pokrytí průřezového tématu Výchova demokratického občana:
 Občanská společnost a škola
 (formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci)
 Občan, občanská společnost a stát
 (Listina základních práv a svobod; práva a povinnosti občana)
 Formy participace občanů v politickém životě
 (volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby))
 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
 (demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie)

5. 7 Vyučovací předmět – Základy společenských věd

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět zahrnuje vzdělávací obsah oboru Občanský a společenskovědní základ a část vzdělávacího obsahu oborů Informační a komunikační technologie, Výchova ke zdraví a Člověk a svět práce z RVP G.

Časová dotace:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Základy společenských věd	0	0	2	2	1	2

Na předmět navazuje v 5. ročníku dvouletý volitelný předmět společenskovědní seminář. Při naplňování vyučovacího obsahu jsou zároveň realizovány vybrané tematické okruhy průřezových témat RVP G (konkrétně viz učební osnovy). Všechna témata jsou uspořádána tak, aby tvořila po formální i obsahové stránce propojený celek.

V předmětu základy společenských věd probíráme v jednotlivých ročnících nebo jejich částech samostatně společenské vědy a filosofii. Cílem hodin je předat žákům soubor znalostí a dovedností, které budou prakticky upotřebitelné v každodenním společenském životě. Vybírány jsou takové informace, bez kterých se člověk v moderní společnosti neobejde, má-li se v ní dobře vyznat a orientovat, správně a zodpovědně se rozhodovat, plánovat svůj budoucí život apod.

Předmět má poskytnout žákům základní všeobecný přehled, orientaci v problematice společenských věd, filosofie a etiky i v občanském životě. Nezaměřujeme se pouze na předávání znalostí, ale snažíme se rozvíjet také soubor dovedností, jako je například schopnost kritického myšlení, samostatného uvažování, vlastního hodnocení daného problému a jeho možných řešení, přejímání zodpovědnosti za vlastní život i za společnost, kterou svým životem pomáháme spoluutvářet apod. Tomuto cíli odpovídá také výběr a uplatňování nejrůznějších metod a forem výuky, které mají rozvíjet a podporovat samostatnost v uvažování a jednání, utváření vlastního názoru a kritického pohledu na svět.

Učivo v jednotlivých ročnících je uspořádáno tak, aby žáci nejprve poznali sebe sama, zdokonalili své vlastní učení, uměli lépe zorganizovat svůj čas. Poté si mají osvojit základní pravidla a principy společenského života na úrovni komunity, státu a konečně na úrovni mezinárodní. Vše je pak završeno seznámením s neobecnější reflexí světa a společnosti, jak je podávána v různých náboženských, filosofických a etických koncepcích.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- seznamujeme žáky s efektivními metodami učení, zpracováním informací a různými formami práce,
- vedeme žáky k promyšlené organizaci času,
- po žácích požadujeme vyjadřování vlastních názorů, kritický pohled na předložené texty a uvádění příkladů,
- poskytujeme žákům zpětnou vazbu nejen ve formě hodnocení testů znalostí, ale také při skupinové práci, v diskuzi a při kontrole úkolů různého druhu v hodinách i mimo ně.

Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáky rozčlenit úkol na části a strukturovat postup jeho řešení,
- nabízíme žákům v průběhu času různé strategie k řešení úkolů téhož typu,
- používáním různých cest k řešení je vedeme k přemýšlení nad přístupy k řešení problémů a ke kreativitě,
- snažíme se vytvářet co největší množství samostatných, skupinových i společných aktivit, v nichž jsou žáci nuceni se rozhodovat a volit vlastní postupy řešení,
- po žácích požadujeme vlastní práci se zdroji.

Kompetence komunikativní:

- seznamujeme žáky s různými formami komunikace, a to včetně uvědomění si jejich kladů, záporů a vhodnosti použití v různých situacích,
- v aktivitách používáme různých forem komunikace, verbální psané i mluvené, nonverbální a komunikace v různých typech skupin,
- součástí hodin jsou diskuze nad různými problémy, v nich požadujeme jasné formulace vlastních názorů.

Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky k sebepoznávání, zdravému životnímu stylu podle zásad psychohygieny,
- vedeme žáky k ujasňování a strukturování svých cílů,
- formou aktivit vedeme žáky ke zdravé soutěživosti i ke kooperaci,
- učíme žáky rozdělovat si práci ve skupině, určovat si konkrétní funkce a organizovat si samostatně práci,
- vedeme žáky k pochopení a respektování sociálních pozic a rolí,
- učíme žáky dovednosti sebereflexe a sebehodnocení,
- vedeme je k osvojení základních pravidel sociální komunikace.

Kompetence občanské:

- učíme žáky základům etiky a uplatňování etických principů v reálném životě,
- vedeme žáky k vzájemnému respektu a toleranci,
- seznamujeme žáky s podstatou právního systému a rozvíjíme jejich právní vědomí,
- učíme žáky poznávat základní principy fungování demokratické společnosti a uvědomovat si důležitost aktivního zapojení do občanského života,

- vedeme žáky k pochopení významu hodnot kulturního dědictví, historie a vlastenectví, učíme žáky zvažovat klady i zápory vývoje společnosti v Evropě i ve světě.

Základy společenských věd – učební osnovy

3. ROČNÍK

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší biologické a sociální prvky podstaty člověka a uvede základní prvky socializace, popíše jednotlivé fáze a podmínky jejího normálního průběhu, - objasní význam socializace pro začlenění se člověka do společnosti a sociálních skupin, - vysvětlí patologické důsledky špatné socializace, - charakterizuje význam rodiny, úspěšné začlenění se jedince do společnosti, - rozlišuje hlavní typy sociálních útvarů, - umí charakterizovat podstatu a typy sociálních vztahů, - určí znaky, podle nichž lze rozpoznat členství ve skupině, - objasní význam sociálních norem a hodnot pro život sociální skupiny, - dokáže se řídit skupinovými pravidly ve svých členských skupinách, - rozlišuje jednotlivé typy komunikace, - dokáže specifikovat jednotlivé druhy verbální a neverbální komunikace a určit jejich význam, - uplatňuje sociálně komunikační dovednosti nutné ke spolupráci a řešení problémů ve skupině, - uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší konstruktivním způsobem, - analyzuje příčiny vzniku a podstatu problémů v mezilidských vztazích a ovládá vhodné postupy jejich řešení, 	<p>Biologické a sociální prvky lidské podstaty, socializace, poruchy socializace, význam rodiny pro socializaci.</p> <p>Sociální útvary a skupiny, sociální vztahy ve skupině, skupinové znaky a symboly, společenské normy a hodnoty, rodina jako skupina, role a rolové konflikty, status, pozice, sociální mobilita, sociální nerovnosti, instituce a organizace.</p> <p>Mezilidská komunikace, verbální a neverbální komunikace, sociálně-komunikační dovednosti výhodné pro spolupráci (jasná komunikace, argumentace, řešení sporů), problémy v mezilidských vztazích.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje povahu masové komunikace a masmédií, uvede jaká máme práva ve vztahu k médiím (právo na opravu a právo na odpověď), - na příkladech ilustruje rozdíl mezi reprezentací skutečnosti v médiích a reálnými událostmi, - rozpozná běžné cenové triky (cena bez DPH aj.) a klamavé nabídky, - analyzuje skrytý obsah reklamy, kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěchu výrobku na trhu, - charakterizuje typy sociálních konfliktů a jejich příčiny, - ovládá různé postupy řešení sociálních konfliktů, - navrhne možnosti prevence vzniku sociálních konfliktů, - objasní důležitost sociální kontroly pro život společnosti, - uvede základní druhy sociální kontroly, - charakterizuje možné následky špatné sociální kontroly pro život v sociální skupině a ve společnosti, - vysvětlí co je sociální deviace, uvede její nejdůležitější příklady a objasní, kdy může vést ke škodlivým následkům, - uvědomí si původ předsudků vůči členům odlišných sociálních skupin, - uvede typy znaků, jimiž se od sebe lidé jako příslušníci různých skupin mohou odlišovat, - vysvětlí, co jsou sociálně patologické jevy, uvede jejich nejdůležitější příklady, - uvede, jak lze sociálně patologické jevy odstraňovat a jakými metodami jim lze předcházet, - charakterizuje podstatu sociálních problémů a způsobů jejich řešení, - uvede nejdůležitější změny ve společenském a individuálním životě, - posoudí úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji, 	<p>Masmédia, vztah mezi mediálními produkty a skutečností.</p> <p>Marketing – marketing a public relations, reklama, reklamní agentury, reklama a její výrazové prostředky, kritický přístup k reklamě, rozbor reklamy z hlediska použité strategie (úspěch ve společnosti, získání obdivu, výzvy k identifikaci).</p> <p>Sociální konflikty a jejich řešení, prevence sociálních konfliktů, sociální deviace, sociální kontrola.</p> <p>Sociální odlišnosti, předsudky, sociálně patologické jevy, sociální problémy (nezaměstnanost, kriminalita, extremismus).</p> <p>Sociální změny, životní prostředí, trvale udržitelný rozvoj.</p>
--	--

<p>rozlišuje změny konstruktivní a destruktivní,</p> <ul style="list-style-type: none"> - z různých hledisek rozliší změny žádoucí a nežádoucí, - charakterizuje změny podle jejich podstatných rysů, - charakterizuje proces modernizace, dokáže posoudit jeho pozitiva a negativa, - objasní dopady rozvoje moderní společnosti na životní prostředí, vysvětlí hlavní zásady trvale udržitelného rozvoje. 	
<p>Pokrytí průřezových témat: Sociální komunikace Média a mediální produkce Psychosociální aspekty interkulturality</p>	
<p>Komentář: Integrace z oboru Výchova ke zdraví (Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, Ochrana člověka za mimořádných událostí). Integrace z oboru Člověk a svět práce (Tržní ekonomika – marketing).</p>	
<p>Přesahy: Dějepis (3. ročník) - Člověk a dějiny - úvod do studia historie.</p>	

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování, uvede příklady faktorů, které ovlivňují prožívání, chování a činnost člověka, - vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost, sebe i druhé lidi a co může jeho vnímání a poznávání ovlivňovat, - využívá získané poznatky při sebepoznávání, poznávání druhých lidí, volbě profesní orientace, - posoudí důležitost hodnot pro motivaci a určí svůj hodnotový žebříček, - rozlišuje jednotlivé typy a rysy osobnosti, - posoudí své osobnostní rysy a specifické projevy chování, - porovná osobnost v jednotlivých 	<p>Podstata lidské psychiky – vědomí; psychické jevy, procesy, stavy a vlastnosti, žebříček hodnot.</p> <p>Osobnost člověka – charakteristika osobnosti, její typologie, „já“ sám o sobě, mé chování, myšlení a prožívání.</p> <p>Vývoj a formování osobnosti v jednotlivých</p>

<p>vývojových fázích života, vymezí, co každá etapa přináší do lidského života nového a jaké životní úkoly před člověka staví,</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovnává různé metody učení a vyhodnocuje jejich účinnost pro své studium s ohledem na vlastní psychické předpoklady, - uplatňuje zásady duševní hygieny a správné životosprávy v každodenním životě, při práci a učení, - využívá zásad time managementu ke správnému uspořádání každodenních aktivit, - na příkladech ilustruje vhodné způsoby vyrovnávání se s náročnými životními situacemi, - využívá získaných poznatků z psychologie při volbě povolání a své profesní orientaci, - kriticky posoudí své zdravotní, osobnostní a kvalifikační předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace, - vhodně prezentuje vlastní osobu a práci, vhodně vystupuje při přijímacím pohovoru nebo konkurzu, - reflektuje význam práce pro psychické zdraví člověka, vytvoří si vyvážený pracovní rozvrh s ohledem na své osobní vztahy. 	<p>etapách lidského života.</p> <p>Význam celoživotního učení a sebevýchovy.</p> <p>Zásady duševní hygieny, time management.</p> <p>Psychologie v každodenním životě – rozhodování o životních otázkách; náročné životní situace, systém psychologického poradenství.</p> <p>Práce jako seberealizace, hodnocení vlastních schopností, vzdělávání a příprava na volbu profese (profesní a vzdělávací nabídka), přijímací pohovor a výběrové řízení (společenské jednání, komunikační dovednosti, asertivní jednání, empatie), pracovní úspěšnost a kariérní růst; dobrovolnictví jako příležitost k rozvíjení pracovních zkušeností, plánování osobní práce, zaměstnání a mezilidské vztahy, zaměstnání a rodina, workholismus.</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Morálka všedního dne</p>	
<p>Komentář: Integrace z oboru Výchova ke zdraví (Zdravý způsob života a péče o zdraví, Změny v životě člověka a jejich reflexe). Integrace z oboru Člověk a svět práce (Trh práce a profesní volba - profesní volba, osobní management).</p>	
<p>Přesahy: Cizí jazyky - Tematické okruhy</p>	

4. ROČNÍK

OBČAN VE STÁTĚ

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady politického extremismu a objasní, v čem spočívá nebezpečí ideologií, - dokáže zařadit politický program konkrétních politických stran pod příslušnou ideologii, ze které program čerpá, - uvede hlavní myšlenky nejdůležitějších politických ideologií a na příkladech ukáže, jak se tyto myšlenky realizují v politické praxi, - vysvětlí význam a funkce politických ideologií, - obhajuje svá lidská práva, respektuje lidská práva druhých lidí a uvážlivě vystupuje proti jejich porušování, - uvede příklady projevů korupce, analyzuje její příčiny a domýšlí její možné důsledky, - uvede příklady, jak může občan ovlivňovat společenské dění v obci a ve státě a jakým způsobem může přispívat k řešení záležitostí týkajících se veřejného zájmu, - rozlišuje složky politického spektra, porovnává přístupy vybraných politických seskupení k řešení různých otázek a problémů každodenního života občanů, - vyloží podstatu komunálních a parlamentních voleb, na příkladech ilustruje možné formy aktivní participace občanů v životě obce či širších společenstev, - uvede okruhy problémů, s nimiž se může občan obracet na jednotlivé státní instituce, zvládá komunikaci ve styku s úřady, - objasní podstatu a význam politického	<p>Ideologie – znaky a funkce, přehled vybraných ideologií, vztah politické ideologie a politického programu.</p> <p>Lidská práva – zakotvení lidských práv v dokumentech; porušování a ochrana lidských práv, funkce ombudsmana, lidská práva v tzv. rozděleném světě: občanská, politická, ekonomická, sociální, kulturní; dětská práva, organizace zabývající se lidskými právy.</p> <p>Politické strany a jejich místo v politice, podstata občanské společnosti, její instituce.</p> <p>Demokracie – principy a podoby; občanská práva a povinnosti, politické subjekty, politický život ve státě; volby, volební systémy; úřady, demokracie a totalitarismus, obecní a krajská samospráva.</p>

<p>pluralismu pro život ve státě,</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyloží podstatu demokracie, odliší ji od nedemokratických forem řízení sociálních skupin a státu, porovná postavení občana v demokratickém a totalitním státě, - objasní, proč je státní moc v ČR rozdělena na tři nezávislé složky, rozlišuje a porovnává funkce a úkoly orgánů státní moci ČR, - vymezí, jakou funkci plní ve státě ústava a které oblasti života upravuje, - objasní pojem právní stát a zhodnotí jeho význam pro postavení občana ve společnosti a dobré fungování občanské společnosti, - uvede a na konkrétních příkladech vysvětlí hlavní funkce státu, - rozlišuje a porovnává historické i současné typy států (forem vlády). 	<p>Ústava ČR – přehled základních ustanovení.</p> <p>Stát – znaky a funkce, formy státu, právní stát.</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Globalizační a rozvojové procesy</p>	

MEZINÁRODNÍ VZTAHY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy. - rozlišuje funkce orgánů EU a uvede příklady jejich činnosti, - posoudí vliv začlenění státu do Evropské unie na každodenní život občanů, uvede příklady, jak mohou fyzické a právnické osoby v rámci EU uplatňovat svá práva, - uvede příklady činnosti některých významných mezinárodních organizací a vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod světového společenství, zhodnotí význam zapojení ČR, - uvede příklady institucí, na něž se může obrátit v případě problémů při pobytu v zahraničí, - posoudí projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů 	<p>Evropská integrace – podstata a význam; evropský integrační proces: historické ohlasy, vývoj po druhé světové válce.</p> <p>Evropská unie – význam; proces integrace; orgány EU; jednotná evropská měna, společné politiky a instituce EU; Česká republika v Evropské unii, vzdělávací politika EU a její projekce do vzdělávacího systému v ČR.</p> <p>Mezinárodní spolupráce – důvody, význam a výhody, významné mezinárodní organizace a společenství – RE, NATO, OSN, jejich účel a náplň činnosti, další významné evropské instituce a organizace.</p> <p>Proces globalizace – příčiny, projevy, důsledky; globální problémy.</p>

<p>současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky</p> <ul style="list-style-type: none"> - určí jak se promítají vývojové procesy současného světa do každodenního společenského života, do života každého člověka. 	
<p>Pokrytí průřezových témat: Globální problémy a jejich příčiny a důsledky Humanitární pomoc a mezinárodní spolupráce Žijeme v Evropě</p>	

5. ROČNÍK

OBČAN A PRÁVO

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní základní mezníky vývoje práva, - objasní, v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami, odůvodní účel sankcí při porušení právní normy, - uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde je uveřejňují, - rozlišuje fyzickou a právnickou osobu, uvede jejich příklady, - vymezí podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) i práva a povinnosti účastníků těchto právních vztahů, - na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy včetně jejich všeobecných podmínek, - rozeznává, jaké případy se řeší v občanském soudním řízení a jaké v trestním řízení, - rozlišuje trestný čin a přešupek, vymezí podmínky trestní postizitelnosti občanů a uvede příklady postihů trestné činnosti, - rozlišuje náplň činnosti základních orgánů, právní ochrany, uvede příklady právních problémů, s nimiž se na ně mohou občané obracet, - ve svém jednání respektuje platné 	<p>Základní historické právní dokumenty, jejich význam, právo a spravedlnost - smysl a účel práva, morálka a právo.</p> <p>Právo v každodenním životě – právní subjektivita, způsobilost k právním úkonům, právní řád ČR – jeho uspořádání, systém právních odvětví, druhy právních norem, právo ústavní a správní, právo občanské, rodinné, pracovní, trestní právo, smlouvy, jejich význam a obsah, všeobecné podmínky smluv.</p> <p>Orgány právní ochrany – funkce a úkoly, právnické profese, účel a průběh občanského soudního řízení; orgány činné v trestním řízení, jejich úkoly, systém právního poradenství, činnost a úkoly občanských poraden.</p>

<p>právní normy,</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede postup, jak uzavřít pracovní smlouvu a podat výpověď, - uvede svá pracovní práva a vyžaduje jejich respektování od ostatních, respektuje své pracovní povinnosti, - objasní funkci odborů, - volí bezpečné pracovní postupy šetrné k životnímu prostředí, používá adekvátní pracovní pomůcky, - chová se poučeně a adekvátně situaci v případě pracovního úrazu. 	<p>Pracovní právo – právní podmínky vzniku, změny a zániku pracovního poměru (pracovní smlouva, zkušební doba, výpověď, odstupné); práva a povinnosti účastníků pracovněprávních vztahů (pracovní doba, pracovní neschopnost, mzda, minimální mzda, odměny), odborní, bezpečnost práce – zásady bezpečnosti práce, ekologická hlediska práce, pracovní úraz a odškodnění.</p>
<p>Komentář: Integrace z oboru Informatika a informační a komunikační technologie (Zdroje a vyhledávání informací, komunikace). Integrace z oboru Člověk a svět práce (Pracovně právní vztahy – pracovní právo, bezpečnost práce, Tržní ekonomika – ekonomické subjekty, Finance – hospodaření domácnosti).</p>	
<p>Přesahy :Cizí jazyky (5. ročník) - Tematické okruhy</p>	

6. ROČNÍK

FILOSOFIE A RELIGIONISTIKA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní podstatu filozofického tázání, porovná východiska filozofie, mýtu, náboženství, vědy a umění k uchopení skutečnosti a člověka, - uvede hlavní filozofické disciplíny, - charakterizuje hlavní přístupy k řešení základních filozofických problémů, - zhodnotí význam vědeckého poznání, techniky a nových technologií pro praktický život i možná rizika jejich zneužití, - uvede hlavní východiska a přístupy vědeckého poznání skutečnosti, - používá základní myšlenkové postupy k formulaci vědeckých hypotéz a navrhuje způsoby jejich verifikace, - eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a diskusi, uvážlivě a kriticky 	<p>Podstata filozofie – základní filozofické otázky, vztah filozofie k mýtu, náboženství, vědě a umění, filozofické disciplíny, hlavní filozofické otázky a jejich možná řešení.</p> <p>Vědecké a předvědecké poznání, vědecká metoda, hypotéza, teorie, myšlenkové postupy sloužící k formulaci hypotéz.</p> <p>Základy formální logiky (výroková a predikátová logika),</p>

<p>přistupuje k argumentům druhých lidí, rozpozná nekorektní argumentaci a manipulativní strategie v mezilidské komunikaci,</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší hlavní filozofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filozofického myšlení, - zhodnotí význam náboženství v lidském životě, - popíše hlavní myšlenky a rysy života nejdůležitějších soudobých náboženství, - objasní podstatu církevní organizace náboženského života, - stručně charakterizuje učení a způsob života vybraných sekt, - charakterizuje nebezpečí vlivu sekt na člověka a společnost. 	<p>postup správné argumentace, argumentace ad rem a ad dominem, příklady nesprávné argumentace – sofismata.</p> <p>Filozofie v dějinách – klíčové etapy a směry filozofického myšlení.</p> <p>Víra v lidském životě – podoby víry, znaky náboženské víry; náboženské systémy, církve; sekty.</p>
--	--

5. 8 Vyučovací předmět – Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět zahrnuje příslušnou část vzdělávacího obsahu oboru Fyzika z RVP ZV a na vyšším stupni gymnázia vzdělávací obsah oboru Fyzika z RVP G. Součástí výuky jsou průběžně zařazovaná praktická cvičení. Na předmět navazuje v 6. ročníku volitelný předmět fyzikální seminář. Při naplňování vzdělávacího obsahu jsou zároveň realizovány vybrané tematické okruhy průřezových témat RVP ZV a RVP G (konkrétně viz učební osnovy).

Časová dotace:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Fyzika	2	2	2	2	2	0

Ve vyučování fyzice mají žáci získat představu o zákonitostech a podstatě přírodních jevů, o souvislostech s ostatními přírodovědnými obory a získat základy pro případné další studium přírodovědného zaměření. Charakteristickým rysem předmětu jsou jeho významné souvislosti se všemi přírodovědnými předměty.

Žák je veden k tomu, aby zejména:

- chápal, že přírodní jevy mají fyzikální příčiny,
- rozuměl různým typům fyzikálních dějů, uměl tyto znalosti aplikovat
- využíval matematický aparát pro odvození jednoduchých fyzikálních vztah
- aplikoval své znalosti při provádění praktických měření.

Výuka je realizována v odborné učebně vybavené didaktickou technikou. Její součástí jsou průběžně zařazovaná praktická cvičení. Vzdělávací obsah předmětu je rozšířen o další mimoškolní aktivity, jako jsou např. tematicky zaměřené exkurze (planetárium, hydrometeorologická stanice, jaderná elektrárna) nebo účast žáků v odborných soutěžích a olympiádách.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- učitel zadává žákům ke zpracování různá témata s využitím dostupných informačních zdrojů; žáci volí zdroje splňující kritéria dostatečné odbornosti a vědeckého přístupu, sami kriticky přistupují k těm zdrojům, které podávají pseudovědecký nebo vědeckými potupy nepodložený výklad,
- učitel předkládá žákům k řešení úlohy různé obtížnosti; řešením těchto úloh žák získává informaci o dosaženém pokroku.

Kompetence k řešení problémů:

- učitel diskutuje se žáky při řešení fyzikálních úloh o možných postupech řešení; žáci dokáží vymezit podmínky, za kterých má daná úloha řešení,
- učitel vybírá úlohy, které rozvíjejí užívání matematických metod s použitím správné symboliky.

Kompetence komunikativní:

- učitel vyžaduje vypracovávání ukázkových řešení úloh, závěrů laboratorních cvičení, referátů apod. v takové formě, aby je bylo možné prezentovat s použitím moderních komunikačních technologií (prezentace na počítači, umístění na web, dataprojektor, interaktivní tabule).

Kompetence sociální a personální:

- učitel zadává žákům úlohy vyžadující týmovou spolupráci a dělbu práce – posiluje tak pocit zodpovědnosti za výsledek skupinové práce.

Kompetence občanská:

- učitel seznamuje žáky s riziky spojenými s prací s radioaktivním materiálem, žáci vědí, jak se zachovat v případě radioaktivního zamoření,
- učitel vede žáky k tomu, aby posuzovali vědecké objevy i z hlediska jejich dalšího využití pro vývoj společnosti; v návaznosti na události v minulosti žáci dokáží posoudit, kdy byly vědecké objevy zneužity proti lidstvu,
- učitel dbá na bezpečnost práce v laboratoři, vede žáky k zodpovědnosti za své zdraví i zdraví ostatních, zdůrazňuje zásady předlékařské pomoci v případě úrazu.

Fyzika – učební osnovy

1. ROČNÍK

OPAKOVÁNÍ UČIVA 6. A 7. TŘÍDY

výstupy	učivo
Žák: - používá základní pojmy, s kterými se seznámil ve fyzice v 6. a 7. třídě.	Veličiny: délka, hmotnost, teplota, síla, tlak.
Přesahy: Chemie (1. ročník): Úvod do chemie	

SOUSTAVA VELIČIN A JEDNOTEK SI

výstupy	učivo
Žák: - umí převádět jednotky soustavy SI..	Soustava SI. Skalární a vektorové veličiny. Převody jednotek.

PRÁCE A ENERGIE

výstupy	učivo
Žák: - určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa, - využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem, - využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh, - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí.	Práce Výkon Výpočet práce z výkonu a času Účinnost Kinetická (pohybová) energie Potenciální (polohová energie) energie Vnitřní energie Teplo
Komentář: Laboratorní cvičení: Měření vlastního výkonu	
Přesahy: Dějepis (1. ročník): Vědecká revoluce	

PŘEMĚNY SKUPENSTVÍ

výstupy	učivo
Žák: - využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh, - určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem.	Tání a tuhnutí Skupenské teplo tání Vypařování a kapalnění Hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny

POČASÍ KOLEM NÁS

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definuje meteorologii a vyjmenuje základní meteorologické prvky, vysvětlí, co to je podnebí nebo-li klima, - vyjmenuje vrstvy atmosféry a charakterizuje je, - vyjmenuje základní meteorologické jevy, popíše jejich způsob měření a charakterizuje je (vlhkost vzduchu, kapalnění vodních par v ovzduší, srážky, tlak vzduchu, vítr, teplota vzduchu), - dokáže popsat jednoduchou meteorologickou stanici a co se tam měří, - vysvětlí současné problémy znečištění atmosféry, vysvětlí co to je ozón, skleníkový efekt.	<p>Meteorologie Atmosféra Země a její složení Základní meteorologické jevy Problémy znečištění atmosféry</p>
Pokrytí průřezových témat: Základní podmínky života	

ZVUKOVÉ JEVY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku, - posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí.	<p>Látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku Rychlost šíření zvuku v různých prostředích Odraz zvuku na překážce, ozvěna Pohlcování zvuku Výška zvukového tónu</p>

ELEKTRICKÉ JEVY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu, - rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí, - rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností, - využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů, - spojuje elektrický náboj s existencí částic s kladným a záporným nábojem ve stavbě atomů.	<p>Elektrický náboj, el. pole Elektrický obvod - zdroj napětí, spotřebič, spínač Měříme el. proud Měříme el. napětí Zdroje el. napětí Ohmův zákon Elektrický odpor Tepelné účinky elektrického proudu Elektrická energie a výkon Stejnoseměrný elektromotor</p>

2. ROČNÍK

OPAKOVÁNÍ UČIVA

výstupy	učivo
Žák: - používá pojmy práce, výkon, el. proud, el. napětí, el. odpor, el. energie.	Opakování učiva 1. ročníku

MAGNETICKÉ POLE

výstupy	učivo
Žák: - umí popsat magnetické pole v okolí magnetu, - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní.	Indukční čáry magnetického pole Magnetické pole cívky s proudem Elektromagnet

STRÍDAVÝ PROUD

výstupy	učivo
Žák: - stručně popíše základní principy vzniku střídavého proudu.	Transformátor Výroba a přenos elektrické energie Bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními

VEDENÍ ELEKTRICKÉHO PROUDU V POLOVODIČÍCH

výstupy	učivo
Žák: - popíše změnu odporu v polovodičích, pojmenuje některé druhy polovodičů (fotorezistor, termistor), - popíše vznik polovodiče typu P i polovodiče typu N, - popíše princip polovodičové diody i způsob jejího zapojení v propustném i závěrném směru, - dokáže popsat užití diody jako jednoduchého usměrňovače.	Polovodič - závislost odporu na teplotě, osvětlení Polovodiče typu N a P Polovodičová dioda Fotodioda
Pokrytí průřezových témat: Vztah člověka k prostředí	

JADERNÁ ENERGIE

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - dokáže popsat stavbu atomu, používá pojmy nukleony, nukleonová čísla, - zná možná nebezpečí jaderných reakcí i způsob ochrany.	Jaderná energie Štěpná reakce Jaderný reaktor Jaderná elektrárna Ochrana lidí před radioaktivním zářením

OBNOVITELNÉ A NEOBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - si uvědomí možnosti úspor v rozpočtu domácnosti s dopadem na životní prostředí.	Zadání projektu (způsob a četnost měření, možnosti úspory energie v domácnosti apod.)
Pokrytí průřezových témat: Základní podmínky života	
Komentář: Každý žák vypracuje projekt „Úspora energie v naší domácnosti“.	
Přesahy: Zeměpis (2. ročník): Průmysl	

SVĚTELNÉ DĚJE

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh, - rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami.	Zdroje světla Rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích Stín, zatmění Slunce a Měsíce Zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně) Zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně) Rozklad bílého světla hranolem

VESMÍR

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců, planet kolem planet, - odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností, - umí rozlišit na noční obloze základní souhvězdí, - uvědomuje si důsledky světelného znečištění noční oblohy.	Sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze Hvězdy – jejich složení

Komentář: Samostatná práce „Pozorování Měsíce“.

3. ROČNÍK

FYZIKÁLNÍ VELIČINY A JEJICH MĚŘENÍ

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá s porozuměním základní veličiny a jednotky, - rozliší základní a odvozené veličiny a jednotky, převádí jednotky, - změří vhodnou metodou určené veličiny, - zpracuje měření, stanoví správně výsledek měření, - rozliší skalární veličiny od vektorových a využívá je při řešení fyzikálních problémů a úloh.	<p>Fyzikální veličiny a jejich měření</p> <p>Soustava fyzikálních veličin a jednotek – mezinárodní soustava jednotek SI, její struktura a účel.</p> <p>Absolutní a relativní odchylka měření</p> <p>Skalární a vektorové veličiny a operace s nimi</p> <p>Významní světoví a evropští fyzici</p>
Pokrytí průřezových témat: Žijeme v Evropě	
Komentář: Praktické cvičení : Měření délky	

MECHANIKA HMOVNÉHO BODU

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá abstraktní představy hmotného bodu při řešení fyzikálních problémů, - rozlišuje inerciální a neinerciální vztažné soustavy a využívá je při popisu fyzikálních dějů, - klasifikuje pohyby a využívá základní kinematické vztahy pro jednotlivé druhy pohybů, - určí v konkrétních situacích síly a jejich momenty působící na těleso a určí výslednici sil, - využívá (Newtonovy) pohybové zákony k předvídání pohybu těles, - využívá zákony zachování některých důležitých fyzikálních veličin při řešení problémů a úloh.	<p>Kinematika pohybu – vztažná soustava, poloha, změna polohy hmotného bodu, rychlost, zrychlení.</p> <p>Dynamika pohybu – síla, setrvačná hmotnost, hybnost, změna hybnosti.</p> <p>Newtonovy pohybové zákony, inerciální a neinerciální soustava, druhy sil, tření.</p>
Pokrytí průřezových témat: Spolupráce a soutěž	
Komentář: Praktické cvičení: Provést orientační měření rychlosti projíždějících aut v okolí školy	

PRÁCE, ENERGIE

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - určuje dráhový účinek síly, - uvádí souvislost mechanické energie s prací, - aplikuje zákony zachování. 	Mechanická práce, výkon Mechanické energie a jejich vzájemné přeměny
Pokrytí průřezových témat: Člověk a životní prostředí	

GRAVITAČNÍ POLE

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - objasní silové působení gravitačního pole, popíše ho příslušnými veličinami, - rozliší tíhovou a gravitační sílu, - objasní s pomocí Newtonova zákona pohyby v gravitačním poli. 	Gravitační pole a jeho charakteristika Tíhové pole Země a pohyby v něm Newtonův gravitační zákon Keplerovy zákony
Pokrytí průřezových témat: Žijeme v Evropě	
Komentář: Návštěva planetária	

MECHANIKA TUHÉHO TĚLESA

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - popisuje translační a rotační pohyb tuhého tělesa kinematicky i dynamicky, - určí v konkrétních situacích síly, jejich výslednici, momenty sil a výsledný moment. 	Tuhé těleso a jeho pohyby Moment síly, momentová věta Těžiště tělesa a rovnovážné polohy

MECHANIKA TEKUTIN

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - popíše model ideální tekutiny, - aplikuje zákony zachování hmotnosti a energie pro proudící tekutiny. 	Hydrostatika – hydrostatický tlak Archimédův zákon, plování těles Hydrodynamika – proudění kapalin, rovnice kontinuity

KINETICKÁ TEORIE LÁTEK

výstupy	učivo
---------	-------

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá základní principy kinetické teorie látek při objasňování vlastností látek různých skupenství a procesů v nich probíhajících. 	<p>Historický přehled vývoje názorů na strukturu látek Charakter pohybu a vzájemných interakcí částic v látkách různých skupenství</p>
--	--

TERMODYNAMIKA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - při řešení konkrétních fyzikálních úloh aplikuje s porozuměním termodynamické zákony, - využívá stavovou rovnici ideálního plynu stálé hmotnosti při předvídání stavových změn plynu, - formuluje zákon zachování energie pro tepelné děje. 	<p>Vnitřní energie plynné soustavy, střední kvadratická rychlost Teplota z hlediska molekulové fyziky První věta termodynamiky Ideální plyn Tlak z hlediska molekulové fyziky Stavová rovnice a tepelné děje</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Člověk a životní prostředí</p>	

4. ROČNÍK

STRUKTURA A VLASTNOSTI PEVNÝCH, KAPALNÝCH LÁTEK A PLYNŮ

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje krystalické a amorfní látky na základě znalosti jejich stavby, - řeší praktické problémy, objasní průběh pružné deformace pomocí Hookeova zákona, - porovná zákonitosti teplotní roztažnosti pevných těles a kapalin a využívá je k řešení praktických problémů, - vysvětlí jevy související s povrchovou silou a energií kapalin. 	<p>Deformace pevného tělesa Normálové napětí, Hookův zákon Teplotní délková a objemová roztažnost Povrchová vrstva kapaliny a její vlastnosti Jevy na rozhraní pevná - kapalná látka</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Problematika vztahů organismů a prostředí</p>	
<p>Přesah: Zeměpis (3. roč.) – zemské sféry (krystaly a jejich vnitřní stavba; fyzikální a chemické vlastnosti minerálů).</p>	

ZMĚNY SKUPENSTVÍ

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - objasní kvalitativně i kvantitativně změny skupenství látek, - předvídá děje související se změnami stavu látek za pomoci fázového diagramu. 	Tání, tuhnutí, vypařování, var, kapalnění Sytá pára, fázový diagram
Pokrytí průřezových témat: Člověk a životní prostředí	
Komentář: Exkurze do hydrometeorologické stanice	

MECHANICKÉ KMITÁNÍ A VLNĚNÍ

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - užívá základní kinematické vztahy při řešení problémů a úloh o pohybech kmitavých harmonických, - objasní procesy vzniku, šíření, odrazu a interference mechanického vlnění. 	Kinematika harmonického kmitání Dynamika harmonického kmitání Energie harmonického kmitání Druhy vlnění a jejich charakteristika
Pokrytí průřezových témat: Morálka všedního dne	

STACIONÁRNÍ ELEKTRICKÉ POLE

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - objasní silové působení elektrostatic. pole, dovede ho popsat příslušnými veličinami, - objasní s pomocí Coulombova zákona děje v elektrickém poli, - porovná účinky elektrického pole na vodič a izolant, - objasní podmínky vzniku stejnosměrného elektrického proudu a jeho vedení v kovovém vodiči, - využívá Ohmův zákon při řešení praktických problémů, - aplikuje poznatky o mechanismech vedení elektrického proudu v kovech, polovodičích, kapalinách a plynech při analýze chování těles z těchto látek v elektrických obvodech. 	Elektrický náboj a jeho zachování Coulombův zákon Intenzita a potenciál elektrického pole Elektrické napětí Kapacita vodiče, kondenzátor Proud jako veličina Ohmův zákon pro část obvodu i uzavřený obvod Elektrická energie Výkon stejnosměrného proudu Polovodiče Elektrolyty Plyny a vakuum
Pokrytí průřezových témat: Člověk a životní prostředí (jak zacházet s použitými bateriemi) Spolupráce a soutěž	

5. ROČNÍK

STACIONÁRNÍ MAGNETICKÉ POLE

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - uvádí základní vlastnosti magnetického pole a pomocí nich řeší úlohy, - využívá zákon elektromagnetické indukce k řešení problémů a k objasnění funkce elektrických zařízení. 	Magnetická síla Magnetická indukce Magnetické pole proudovodiče a cívky Částice s nábojem v magnetickém poli Magnetické vlastnosti látek Magnetické materiály v praxi
Pokrytí průřezových témat: Člověk a životní prostředí.	

NESTACIONÁRNÍ MAGNETICKÉ POLE

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - objasní základní vlastnosti nestacionárního magnetického pole pomocí Faradayova a Lenzova zákona. 	Elektromagnetická indukce Faradayův zákon Lenzův zákon Vlastní indukce, indukčnost

STŘÍDAVÝ PROUD

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - objasní vznik střídavého proudu, popíše jeho charakteristiky, - vysvětlí chování prvků v elektrickém obvodu, - popíše základní principy výroby a vedení elektrického proudu v praxi . 	Harmonické střídavé napětí a proud, jejich frekvence Výkon střídavého proudu Generátor střídavého proudu Elektromotor Transformátor
Pokrytí průřezových témat: Člověk a životní prostředí Spolupráce a soutěž	
Komentář: Exkurze do elektrárny Praktické cvičení: Měření spotřeby elektrické energie	

ELEKTROMAGNETICKÉ SPEKTRUM

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - klasifikuje elektromagnetické záření, využívá analogie elektromagnetického 	Elektromagnetické vlnění Rentgenové záření

<p>a mechanického vlnění,</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovná šíření různých druhů elektromagnetického vlnění v rozličných prostředích, - předvídá chování elektromagnetického vlnění na základě jeho charakteristik a uvede příklady využití vlnění v praxi. 	
<p>Pokrytí průřezových témat: Morálka všedního dne Média a mediální produkce</p>	

VLNOVÉ VLASTNOSTI SVĚTLA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdůvodní existenci jevů založených na vlnové povaze světla. 	<p>Světlo jako elektromagnetické vlnění – základní pojmy Rychlost šíření světla v různých prostředích, index lomu Základní zákony Rozklad světla na spektrum Interference Difrakce a polarizace světla</p>

OPTICKÉ ZOBRAZOVÁNÍ

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá zákony šíření světla v prostředí k určování vlastností zobrazení předmětů jednoduchými optickými systémy, - vysvětlí princip jednoduchých optických přístrojů. 	<p>Zrcadla, čočky a jejich vady Oko a optické přístroje</p>
<p>Přesah: Biologie (5. roč.) Biologie člověka</p>	

ATOMY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje základní modely atomů. 	<p>Základní poznatky o atomu</p>
<p>Přesah: Chemie (3 roč.) Obecná chemie</p>	

KVANTA A VLNY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše a vysvětlí podstatu fotoefektu, - využívá poznatky o kvantování energie záření a mikročástic k řešení fyzikálních problémů, - posoudí jadernou přeměnu z hlediska vstupních a výstupních částic i energetické bilance, - navrhne možné způsoby ochrany člověka před nebezpečnými druhy záření, - využívá zákon radioaktivní přeměny k předvídání chování radioaktivních látek.	<p>Fotoelektrický jev Světelná kvanta vs. vlny Základní poznatky o atomu Objev atomového jádra Čárové spektrum, kvantování energie Kvantová čísla, periodická soustava Složení atomového jádra Hmotnostní úbytek, vazebná energie Jaderné reakce a zákony zachování Radioaktivita přirozená a umělá Energetická bilance jaderných reakcí, reaktor, bomba</p>
Pokrytí průřezových témat: Člověk a životní prostředí Žijeme v Evropě (otázka výstavby jaderných elektráren)	

5. 9 Vyučovací předmět - Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět zahrnuje příslušnou část vzdělávacího obsahu oboru Chemie z RVP ZV a na vyšším stupni gymnázia vzdělávací obsah oboru Chemie a část vzdělávacího obsahu oborů Geologie a Výchova ke zdraví z RVP G. Na předmět navazuje v 6. ročníku volitelný předmět chemický seminář. Při naplňování vzdělávacího obsahu jsou zároveň realizovány vybrané tematické okruhy průřezových témat RVP ZV a RVP G (konkrétně viz učební osnovy).

Časová dotace:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Chemie	2	2	2	2	2	0

Cílem výuky chemie na našem gymnáziu je rozvoj klíčových kompetencí při poznávání přírodních zákonitostí s využitím teoretických i empirických prostředků, které absolventi mohou využít jak při svém dalším vzdělávání tak i v praktickém životě.

Žáci získají představu o molekulové stavbě látek a základních chemických, fyzikálně-chemických a biochemických dějích. Důraz je také kladen na souvislosti s ostatními přírodovědnými předměty a na vliv chemických dějů na životní prostředí. Žák je veden k tomu, aby rozuměl základním typům chemických reakcí, znal jejich postavení v přírodě i v každodenním životě a využíval matematiku k základním chemickým výpočtům. Výuka může být doplněna demonstračními pokusy a laboratorními pracemi.

Individuální přístup k profilaci žáka umožňuje účast v olympiádách, soutěžích a projektech nebo nabídka tematicky zaměřených odborných exkurzích (např. Jaderná Elektrárna Dukovany, spalovna odpadů OZO a. s.) a seminářů (pořádaných vysokými školami).

Pro výuku je k dispozici odborná učebna vybavená dataprojektorem, která slouží i jako chemická laboratoř.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení - učitel vede žáky k používání vhodné literatury a periodické soustavy prvků.

Kompetence komunikativní - učitel vede žáky, aby kvalitně prezentovali své znalosti.

Kompetence občanská - učitel vede žáky k zodpovědnosti za své zdraví i za zdraví ostatních, zdůrazňuje zásady předlékařské pomoci v případě úrazu.

Kompetence komunikativní, sociální, personální a občanská - učitel vede žáky k diskusi při řešení problémů a úkolů, hledání řešení, k prezentacím vlastních postupů.

Kompetence sociální, personální a občanská - učitel zadává některé úkoly formou skupinové práce.

Kompetence k učení a k řešení problému - učitel klade důraz na mezipředmětové vztahy.

Chemie – učební osnovy

1. ROČNÍK

ÚVOD DO CHEMIE

výstupy	učivo
Žák: - určí společné a rozdílné vlastnosti látek, - pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí, - objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek.	Chemie jako přírodní věda Vlastnosti látek (hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost), vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek Zásady bezpečné práce ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě Nebezpečné látky a přípravky, R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam Mimořádné události - havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek
Pokrytí průřezových témat: Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí	
Přesahy: Fyzika (1. ročník): Opakování učiva 6. a 7. třídy	

SMĚSI

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje směsi a chemické látky, - vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení, - vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek, - navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi, - rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, - uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění.	<p>Rozdělení směsí (různorodé, stejnorodé), příprava směsí a příklady směsí</p> <p>Složení stejnorodých roztoků – hmotnostní zlomek, koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok, vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku.</p> <p>Oddělování složek ze směsí - usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace</p> <p>Voda - destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody, čistota vody</p> <p>Vzduch - složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí</p>	

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech, - rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech, - orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti.	<p>Částicové složení látek - atomy, molekuly, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a elektrony.</p> <p>Ionty, kationty a anionty</p> <p>Periodická tabulka prvků - skupiny a periody, periodický zákon</p> <p>Protonové číslo</p> <p>Prvky - názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných kovových a nekovových prvků</p> <p>Chemické sloučeniny - chemická vazba - vznik, elektronegativita, rozdělení vazby podle násobnosti a polarity, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin.</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Rozvoj schopností poznávání</p>	
<p>Přesahy: Fyzika (1. ročník): Elektrické jevy</p>	

CHEMICKÉ REAKCE

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání, - přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu, - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu. 	<p>Chemické reakce - zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost.</p> <p>Klasifikace chemických reakcí -slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní</p> <p>Redoxní reakce</p> <p>Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí - teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza</p> <p>Chemie a elektřina - výroba elektrického proudu chemickou cestou</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí</p>	
<p>Přesahy: Fyzika (1. ročník): Elektrické jevy</p>	

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí, - vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet, - orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi. 	<p>Oxidy - názvosloví, vlastnosti a použití vybraných a prakticky významných oxidů</p> <p>Oxidační číslo</p> <p>Kyseliny a hydroxidy - kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných a prakticky významných kyselin a hydroxidů.</p> <p>Stupnice pH, acidobazické indikátory</p> <p>Soli kyslíkaté a nekyslíkaté - vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných a prakticky významných halogenidů.</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí</p>	

2. ROČNÍK

UHLOVODÍKY

výstupy	učivo
Žák: - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití, - zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy.	Uhlovodíky - příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků Paliva - ropa, uhlí, zemní plyn a průmyslově vyráběná paliva
Pokrytí průřezových témat: Rozvoj schopností poznávání Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	

DERIVÁTY UHLOVODÍKŮ

výstupy	učivo
Žák: - rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití.	Pojem derivát uhlovodíku Deriváty uhlovodíku - příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin Neutralizace karboxylových kyselin
Pokrytí průřezových témat: Rozvoj schopností poznávání Vztah člověka k prostředí	

PŘÍRODNÍ LÁTKY

výstupy	učivo
Žák: - orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů, - určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu, - uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů.	Přírodní látky - zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle
Pokrytí průřezových témat: Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí	

CHEMIE A SPOLEČNOST

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi, - aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe, - orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka. 	<p>Chemický průmysl v ČR - výroby, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze a ochrana před ní. Průmyslová hnojiva Tepelně zpracovávané materiály - cement, vápno, sádra a keramika. Plasty a syntetická vlákna - vlastnosti, použití a likvidace Detergenty a pesticidy, insekticidy Hořlaviny - význam tříd nebezpečnosti Léčiva a návykové látky</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí</p>	

3. ROČNÍK**OBEČNÁ CHEMIE**

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá odbornou terminologii při popisu látek a vysvětlování chemických dějů, - rozliší jednotlivé druhy vzorců - molekulový, stechiometrický, strukturální, elektronový, geometrický, racionální, - vysvětlí pojem oxidační číslo, určí oxidační číslo jednotlivých prvků ve sloučeninách, - provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů, - předvídá vlastnosti prvků a jejich chování v chemických procesech na základě poznatků o periodické soustavě prvků, - využívá znalosti o částicové struktuře látek a chemických vazbách k předvídání některých fyzikálně-chemických vlastností látek a jejich chování v chemických reakcích, - objasní vznik chemické vazby, 	<p>Klasifikace a struktura látek - pojmy atom, molekula, ion, prvek, izotop, nuklid, sloučenina.</p> <p>Soustavy látek Názvosloví anorganických sloučenin</p> <p>Veličiny a výpočty v chemii - výpočty na látkové množství, hmotnostní zlomek, výpočty z rovnic, roztoky, pH.</p> <p>Stavba atomu - jádro, obal, orbital, kvantová čísla, pravidla o zaplňování jednotlivých orbitalů, přirozená a umělá radioaktivita.</p> <p>Periodická soustava prvků - skupiny, periody, elektronové konfigurace jednotlivých prvků.</p> <p>Chemická vazba a vlastnosti látek - kovalentní, polární, nepolární, iontová,</p>

<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem elektronegativita, - rozliší různé typy chemických reakcí, - vyrovná chemickou rovnici, - vysvětlí podstatu acidobazických a redoxních reakcí, - pochopí způsob ukládání chemických látek, - vyhodnotí bezpečnost ukládání odpadů. 	<p>koordinačně-kovalentní, kovová, slabé vazebné interakce.</p> <p>Chemické reakce a chemické rovnice Rychlost chemických reakcí - rychlost reakce, faktory ovlivňující rychlost.</p> <p>Základy chemických rovnováh, druhy chemických rovnováh: acidobazická, srážecí, komplexotvorná, redoxní.</p> <p>Tepelné změny při chemických reakcích, exotermický a endotermický děj, termochemické zákony.</p> <p>Teorie kyselin a zásad: pojmy kyselina, zásada, amfoterní látka, neutralizace, pH.</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Člověk a životní prostředí Žijeme v Evropě</p>	

ANORGANICKÁ CHEMIE

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin, - charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí, - předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin, - pochopí prioritní význam vzduchu a vody stejně jako jejich složení, vlastnosti a ohrožující znečišťující faktory, - pochopí význam surovinových zdrojů anorganických sloučenin, - využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v anorganické chemii. 	<p>Anorganická chemie: vodík a jeho sloučeniny, s-prvky a jejich sloučeniny, p-prvky a jejich sloučeniny (1. část).</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Globální problémy, jejich příčiny a důsledky</p>	
<p>Komentář: Integrace z oboru Výchova ke zdraví (Ochrana člověka za mimořádných událostí - únik</p>	

nebezpečných látek do životního prostředí).
Integrace z oboru Geologie (Složení, struktura a vývoj země – zemské sféry,
Voda - povrchové a podzemní vody).

4. ROČNÍK

ANORGANICKÁ CHEMIE

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin, - charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí, - předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin, - využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v anorganické chemii, - zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou v příslušném regionu, - určí nerostné složení a rozpozná strukturu běžných magmatických, sedimentárních a metamorfovaných hornin, - využívá vybrané metody identifikace minerálů, - vyhodnotí bezpečnost ukládání odpadů a efektivitu využívání druhotných surovin v daném regionu, - posoudí význam i ekologickou únosnost těžby a zpracovatelských technologií v daném regionu. 	<p>Anorganická chemie: p-prvky a jejich sloučeniny (2. část), d-prvky a jejich sloučeniny, f-prvky a jejich sloučeniny.</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Životní problémy regionu a ČR</p>	

ORGANICKÁ CHEMIE

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí vlastnosti atomu uhlíku významné pro strukturu organických sloučenin, - porovná vlastnosti jednoduché, dvojně 	<p>Úvod do organické chemie - vlastnosti organických sloučenin a jejich surovinové zdroje, druhy organických sloučenin, druhy vzorců organických sloučenin, izomerie,</p>

<p>a trojné vazby,</p> <ul style="list-style-type: none"> - pochopí pojem izomerie a uvede jednotlivé typy, - zapíše organickou látku různými druhy vzorců, - aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů, - charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí, - pochopí podstatu substituce, adice, eliminace a přesmyku při průběhu různých organických reakcí, - aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech, - využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v organické chemii, - charakterizuje jednotlivé druhy derivátů uhlovodíků, jejich zástupce, zdroje a vliv na životní prostředí. 	<p>druhy reakcí, štěpení chemických vazeb. Uhlovodíky - dělení uhlovodíků, alkany a cykloalkany, konformace a radikálové substituce.</p> <p>Alkeny - izomerie, elektrofilní adice, Markovnikovo pravidlo, polymerace.</p> <p>Alkadieny – polymerace Alkyny - adice, tautomerie</p> <p>Areny - aromatický charakter aromatických sloučenin, delokalizace elektronů, elektrofilní adice.</p> <p>Deriváty uhlovodíků (1.část) - halogenderiváty, nitrosloučeniny, aminosloučeniny.</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Globální problémy, jejich příčiny a důsledky</p>	

5. ROČNÍK

ORGANICKÁ CHEMIE

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje jednotlivé druhy derivátů uhlovodíků, jejich zástupce, zdroje a vliv na životní prostředí, - aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů, - znalosti struktury derivátů uhlovodíků využije k určení průběhu chemických reakcí, - vysvětlí pojem heteroatom a rozdělí heterocyklické sloučeniny podle počtu a druhů heteroatomů, - uvede význam heterocyklů především 	<p>Deriváty uhlovodíků (2.část) - alkoholy a fenoly, ethery, aldehydy a ketony, karboxylové kyseliny, funkční a substituční deriváty karboxylových kyselin.</p> <p>Heterocyklické sloučeniny - heteroareny Syntetické makromolekulární látky Léčiva Pesticidy, barviva a detergenty</p>

<p>u biochemicky důležitých sloučenin, např. nukleových kyselin,</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší základní skupiny alkaloidů, - pochopí důležitou roli některých alkaloidů v lékařství, - vysvětlí pojem polymer a uvede princip vzniku, - uvede významné polymerní sloučeniny, jejich použití v praxi a vliv na životní prostředí, - rozdělí léčiva podle jejich účinku, - pochopí roli pesticidů, barviv a detergentů v dnešním světě s významným ohledem na ochranu a tvorbu životního prostředí, - využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v organické chemii. 	
<p>Pokrytí průřezových témat: Člověk a životní prostředí Morálka všedního dne</p>	

BIOCHEMIE

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní strukturu a funkci sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v organismech, - pochopí funkci biochemicky důležitých látek pro živé organismy, - pochopí genetický význam nukleových kyselin DNA a RNA, - popíše proteosyntézu jako jednu z nejvýznamnějších biochemických procesů, - charakterizuje základní metabolické procesy a jejich význam. 	<p>Lipidy - tuky Sacharidy – cukry Polysacharidy Proteiny - bílkoviny Nukleové kyseliny Biokatalyzátory (enzymy, vitamíny, hormony) Metabolismus sacharidů Metabolismus lipidů Metabolismus proteinů</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p>	

5. 10 Vyučovací předmět – Biologie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět zahrnuje příslušnou část vzdělávacího obsahu oboru Přírodopis z RVP ZV a vzdělávací obsah oboru Biologie z RVP G. Na nižším stupni gymnázia předmět integruje část vzdělávacího obsahu oboru Výchova ke zdraví z RVP ZV, na vyšším stupni gymnázia část vzdělávacího obsahu oborů Geologie a Výchova ke zdraví z RVP G. Studenti, kteří se hlouběji zajímají o biologii, si mohou své vědomosti doplnit v závěrečném ročníku studia v předmětu biologický seminář, který má hodinovou dotaci 2 hodiny týdně. Při naplňování vzdělávacího obsahu jsou zároveň realizovány vybrané tematické okruhy průřezových témat RVP ZV a RVP G (konkrétně viz učební osnovy).

Časová dotace:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Biologie	2	2	2	2	2	0

Výuka předmětu je doplněna laboratorními pracemi, praktickým cvičením, výstavkami přírodnin, vycházkami, které jsou zaměřené na poznávání přírodnin, tematicky zaměřenými exkurzemi a odbornými přednáškami. Předmět biologie se vyučuje v samostatné učebně, která je postupně vybavována projekční technikou.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- na základě výkladu žáci uvádějí vlastní příklady, posuzují správnost a s pomocí učitele hledají správné odpovědi na zadané otázky,
- žáci jsou vedeni k využívání různých zdrojů informací.

Kompetence k řešení problémů

- otázky při testování jsou zadávány tak, aby žáci při jejich řešení používali různé postupy (vysvětlení pojmů, srovnávání, přiřazování, apod.),
- při výkladu učiva se žáci seznamují s konkrétními problémy a přemýšlejí nad jejich řešením.

Kompetence komunikativní

- žáci jsou vedeni k jasnému a srozumitelnému projevu se správným použitím odborných pojmů,
- při výkladu jsou využity moderní informační technologie, které mohou využít žáci při své přípravě.

Kompetence sociální

- při skupinové práci žáci aktivně spolupracují.

Kompetence občanské

- výklad je směřován k pochopení vztahů mezi člověkem a přírodou, žáci zaujmají stanoviska ke konkrétním ekologickým problémům, chápou nutnost ochrany přírody a životního prostředí,
- žáci poznávají možná ohrožení lidského zdraví a seznamují se s poskytnutím účinné pomoci.

Biologie – učební osnovy

1. ROČNÍK

VĚDNÍ OBORY BIOLOGIE

výstupy	učivo
Žák: - definuje základní vědní obory biologie.	Biologické vědní obory
Pokrytí průřezových témat: Rozvoj schopností poznávání	

SAVCI

výstupy	učivo
Žák: - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných savců a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů, - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny savců, určuje vybrané savce, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin, - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí, - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy, - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi, - rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému, - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam.	Původ savců Přehled hlavních skupin savců Rozšíření zvířat Domestikace Etologie Ekologie a ochrana přírody
Pokrytí průřezových témat: Rozvoj schopností poznávání Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	

STAVBA A FUNKCE LIDSKÉHO TĚLA

výstupy	učivo
---------	-------

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy, - objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří, - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti, - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů. 	<p>Buňky, tkáně, orgány Orgánové soustavy lidského těla Rozmnožování, ontogeneze člověka, dědičnost</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Poznávání lidí Etnický původ</p>	

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, - aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla, - dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky, - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví, - uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc, - optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví, - v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování. 	<p>Člověk a zdraví Zdravý způsob života a péče o zdraví Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Hodnota a podpora zdraví</p>
<p>Pokrytí průřezových témat:</p>	

Rozvoj schopností poznávání
 Sebepoznání a sebezpojetí
 Lidské aktivity a problémy životního prostředí
 Vztah člověka k prostředí

Komentář:

Integrace z oboru Výchova ke zdraví (Zdravý způsob života a péče o zdraví, Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, Hodnota a podpora zdraví).

2. ROČNÍK

ZEMĚ - NAŠE PLANETA

výstupy	učivo
Žák: - definuje základní vědní obory geologie - vysvětlí základní poznatky o vzniku a stavbě vesmíru, Sluneční soustavy, Země.	Vědní obory geologie Země, Sluneční soustava, vesmír Stavba a vývoj Země
Pokrytí průřezových témat: Rozvoj schopností poznávání Základní podmínky života	

ZEMSKÁ KŮRA

výstupy	učivo
Žák: - rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	Nerosty a horniny, jejich vlastnosti
Pokrytí průřezových témat: Rozvoj schopností poznávání	

GEOLOGICKÉ DĚJE

výstupy	učivo
Žák: - rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody, - porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě.	Vnitřní a vnější geologické děje Půdy
Pokrytí průřezových témat: Rozvoj schopností poznávání	

HISTORIE ZEMĚ

výstupy	učivo

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života, - rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků, - orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka. 	<p>Vývoj Země a života na Zemi v jednotlivých geologických obdobích Fylogeneze člověka</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Rozvoj schopností poznávání Základní podmínky života</p>	

ČLOVĚK A JEHO VLIV NA ZEMI

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi, - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému. 	<p>ivotní prostředí a jeho složky Vlivy lidské činnosti na životní prostředí</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Rozvoj schopností poznávání Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí</p>	

3. ROČNÍK

ÚVOD DO STUDIA BIOLOGIE

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definuje biologické vědní obory, - charakterizuje etapy ve vývoji biologie, významné osobnosti a jejich objevy, - objasní základní principy taxonomie. 	<p>Úvod do studia biologie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - biologické vědní obory, - dějiny biologie, - principy taxonomie.
<p>Pokrytí průřezových témat: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p>	

OBECNÁ BIOLOGIE

výstupy	učivo
---------	-------

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odliší živé soustavy od neživých na základě jejich charakteristických vlastností, - porovná významné hypotézy o vzniku a evoluci živých soustav na Zemi, - objasní stavbu a funkci strukturních složek a životní projevy prokaryotních a eukaryotních buněk, - vysvětlí význam diferenciací a specializace buněk pro mnohobuněčné organismy, - odvodí hierarchii recentních organismů ze znalostí o jejich evoluci. 	<p>Obecná biologie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obecná charakteristika živých soustav, jejich vznik a vývoj, - buňka, stavba a funkce.
<p>Pokrytí průřezových témat: Problematika vztahů organismů a prostředí</p>	

NEBUNĚČNÍ

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje viry jako nebuněčné soustavy, - zhodnotí pozitivní a negativní význam virů a subvirových jednotek, - zhodnotí způsoby ochrany proti virovým onemocněním a metody jejich léčby. 	<p>Nebuněční:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a funkce virů, - subvirové jednotky.
<p>Pokrytí průřezových témat: Problematika vztahů organismů a prostředí</p>	
<p>Komentář: Integrace z oboru Geologie (Složení, struktura a vývoj země – geologická historie Země).</p>	

PROKARYOTA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje bakterie z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska, - zhodnotí způsoby ochrany proti bakteriálním onemocněním a metody jejich léčby, - charakterizuje sinice z hlediska hospodářského a zdravotnického. 	<p>Prokaryota:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a funkce bakterií, - stavba a funkce sinic.
<p>Pokrytí průřezových témat: Problematika vztahů organismů a prostředí</p>	
<p>Komentář:</p>	

Integrace z oboru Geologie (Složení, struktura a vývoj země – geologická historie Země).

HOUBY A LIŠEJNÍKY

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné zástupce hub a lišejníků, - posoudí ekologický, zdravotnický a hospodářský význam hub a lišejníků.	Houby a lišejníky: <ul style="list-style-type: none"> - stavba a funkce hub, jejich systém, význam, - stavba a funkce lišejníků, jejich význam.
Pokrytí průřezových témat: Problematika vztahů organismů a prostředí	
Komentář: Integrace z oboru Geologie (Složení, struktura a vývoj země – geologická historie Země).	

ROSTLINY

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - popíše stavbu těl rostlin, stavbu a funkci rostlinných orgánů, - objasní princip životních cyklů a způsoby rozmnožování rostlin, - porovná společné a rozdílné vlastnosti stélkatých a cévnatých rostlin, - pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné rostlinné druhy a uvede jejich ekologické nároky, - zhodnotí rostliny jako primární producenty biomasy a možnosti využití rostlin v různých odvětvích lidské činnosti, - posoudí vliv životních podmínek na stavbu a funkci rostlinného těla, - zhodnotí problematiku ohrožených rostlinných druhů a možnosti jejich ochrany.	Rostliny: <ul style="list-style-type: none"> - základy anatomie rostlin (pletiva, stélkaté a cévnaté rostliny, vegetativní a generativní orgány rostlin), - základy fyziologie rostlin (chemické složení, minerální výživa a vodní režim rostlin, energetický metabolismus, pohyby rostlin), - systém a evoluce rostlin, - hospodářský význam rostlin, - rostliny a prostředí.
Pokrytí průřezových témat: Problematika vztahů organismů a prostředí	
Komentář: Integrace z oboru Geologie (Složení, struktura a vývoj Země – geologická historie Země).	

ZÁKLADY EKOLOGIE

výstupy	učivo
---------	-------

Žák: - používá správně základní ekologické pojmy, - objasňuje základní ekologické vztahy.	Základy ekologie: - základní ekologické pojmy, - podmínky života, - biosféra a její členění.
Pokrytí průřezových témat: Globální problémy, jejich příčiny a důsledky Problematika vztahů organismů a prostředí Člověk a životní prostředí Životní prostředí regionu a České republiky	
Komentář: Integrace z oboru Geologie (Člověk a anorganická příroda – interakce mezi přírodou a společností).	
Přesahy: Cizí jazyky - Tematické okruhy	

4. ROČNÍK

ÚVOD DO STUDIA ZOOLOGIE

výstupy	učivo
Žák: - definuje vědní obory zoologie, - vysvětlí základní rozdíly mezi rostlinnou a živočišnou buňkou.	Úvod do studia zoologie: - vědní obory zoologie, - živočišná buňka, tkáň.
Pokrytí průřezových témat: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	

PRVOCI

výstupy	učivo
Žák: - charakterizuje hlavní taxonomické jednotky prvoků a jejich významné zástupce, - posoudí význam prvoků v přírodě a pro člověka, - charakterizuje protista z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska.	Prvoci: - anatomie a morfologie prvoků, - systém a evoluce prvoků, - význam prvoků - protista.
Pokrytí průřezových témat: Problematika vztahů organismů a prostředí	
Komentář: Integrace z oboru Geologie (Složení, struktura a vývoj Země – geologická historie Země).	

ŽIVOČICHOVÉ

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje hlavní taxonomické jednotky živočichů a jejich významné zástupce, - popíše evoluci a adaptaci jednotlivých orgánových soustav, - objasní principy základních způsobů rozmnožování a vývoj živočichů, - pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné živočišné druhy a uvede jejich ekologické nároky, - posoudí význam živočichů v přírodě a v různých odvětvích lidské činnosti, - charakterizuje pozitivní a negativní působení živočišných druhů na lidskou populaci, - zhodnotí problematiku ohrožených živočišných druhů a možnosti jejich ochrany, - charakterizuje základní typy chování živočichů. 	<p>Živočichové:</p> <ul style="list-style-type: none"> - anatomie a morfologie živočichů, - fyziologie živočichů, - systém a evoluce živočichů, - živočichové a prostředí, - chování živočichů.
Pokrytí průřezových témat: Problematika vztahů organismů a prostředí	
Komentář: Integrace z oboru Geologie (Složení, struktura a vývoj země – geologická historie Země).	

5. ROČNÍK

BIOLOGIE ČLOVĚKA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá znalosti o tkáních a orgánových soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími v lidském těle, - charakterizuje individuální vývoj člověka a posoudí faktory ovlivňující jej v pozitivním a negativním směru, - podle předloženého schématu popíše a vysvětlí pravděpodobnou evoluci člověka, - uplatňuje odpovědné a etické přístupy k sexualitě, rozhoduje se s vědomím možných důsledků, - orientuje se v problematice 	<p>Biologie člověka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vědní obory biologie člověka - tkáně v lidském těle - přehled orgánových soustav (opěrná a pohybová soustava, oběhové soustavy, dýchací soustava, trávicí soustava, vylučovací soustavy, řídicí soustavy, rozmnožovací soustavy).

reprodukčního zdraví z hlediska odpovědnosti k budoucímu rodičovství, - zná práva každého jedince v oblasti sexuality a reprodukce.	
Pokrytí průřezových témat: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Problematika vztahů organismů a prostředí Člověk a životní prostředí	
Komentář: Integrace z oboru Výchova ke zdraví (Zdravý způsob života a péče o zdraví, Změny v životě člověka a jejich reflexe, Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence).	

ZÁKLADY GENETIKY

výstupy	učivo
Žák: - využívá znalosti o genetických zákonitostech pro pochopení rozmanitosti organismů - analyzuje možnosti využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě	Základy genetiky: - úvod do učiva genetiky, - molekulární a buněčné základy dědičnosti, - dědičnost a proměnlivost, - genetiky člověka, - genetiky populací.
Pokrytí průřezových témat: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Problematika vztahů organismů a prostředí Člověk a životní prostředí	

5. 11 Vyučovací předmět – Zeměpis

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět zahrnuje příslušnou část vzdělávacího obsahu oboru Zeměpis z RVP ZV a vzdělávací obsah oboru Geografie z RVP G. Na vyšším stupni gymnázia předmět integruje část vzdělávacího obsahu oboru Geologie z RVP G. Část obsahu vzdělávacího předmětu je ve 4. ročníku vyučována ve francouzském jazyce (1 hodina z tříhodinové týdenní dotace).

Na předmět navazuje v 5. a 6. ročníku zeměpisný seminář ve francouzštině, který se obsahově zaměřuje zejména na Francii, frankofonní země, evropské a světové velmoci. Jeho cílem je jednak rozšířit vzdělávací obsah oborů Geografie a Cizí jazyk (tematické okruhy a realie zemí studovaného jazyka) z RVP G, jednak zdokonalit produktivní a interaktivní řečové dovednosti ve francouzském jazyce.

Při naplňování vzdělávacího obsahu předmětu zeměpis jsou zároveň realizovány vybrané tematické okruhy průřezových témat RVP ZV a RVP G (konkrétně viz učební osnovy).

Časová dotace:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Zeměpis	2	2	2	3	0	0

Zeměpis je předmět studující krajinou sféru jako soubor přírodního prostředí a lidské společnosti. Zabývá se vzájemnými interakcemi přírodních, společenských a technických jevů a procesů na Zemi v reálném čase. Je nenahraditelný v objasňování vazeb mezi přírodou a lidskou společností. Specifikem zeměpisu je jeho regionální přístup k řešeným problémům, kdy zeměpisné poznání je spjato s konkrétní oblastí.

Významné postavení v současnosti zaujímá při práci v terénu za použití GPS systémů a jiných kartografických produktů. Terénní geografická výuka, praxe a aplikace je realizována v rámci kurzu zařazeného do 2. ročníku.

Dalším významným rysem tohoto předmětu je vysoká míra mezipředmětových vztahů s jinými obory ve škole (matematika, fyzika, biologie, dějepis, základy společenských věd apod.) a významný podíl na environmentální výchově žáků. Zeměpis prohlubuje orientaci v dnešním světě a dotváří vlastní charakter žáků a zodpovědnost za jejich chování vůči svému okolí.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vyučující zeměpisu používají ve výuce postupy, metody a formy výuky, které vedou k utváření klíčových kompetencí žáků.

Kompetence k učení

Učitel:

- zadává žákům úlohy, referáty nebo anotace, při jejichž řešení nebo tvorbě žáci vyhledávají, zpracovávají, třídí a hodnotí informace z širších informačních zdrojů, jako např. map, grafů, knih, časopisů, internetu, denního tisku, televize apod.,
- motivuje žáky k prezentaci krátkých aktualit nebo referátů, ve kterých propojují získané poznatky se znalostmi z ostatních vzdělávacích oblastí s důrazem na aktuální domácí i mezinárodní dění.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vytváří s žáky na základě pozorování, osvojených znalostí a dosavadních zkušeností předpoklady pro řešení zadávaných problémových zeměpisných témat zadávaných vyučujícím v podobě úkolů nebo formou projektů,
- na zeměpisné vycházce nebo exkurzi předkládá žákům úkoly a otázky, které propojují teoretické poznatky s praxí.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vytváří prostor pro interpretaci poznatků a názorů žáků na zeměpisná témata, vede nebo moderuje diskusi s žáky,
- umožňuje žákům předkládat zpracované práce nebo úlohy v elektronické podobě s využitím moderní informační technologie.

Kompetence sociální a personální

Učitel navrhuje úlohy nebo projekty, které vyžadují spolupráci žáků v různě velkých skupinách.

Kompetence občanská

Učitel:

- předkládá informace z oblasti demografie a aktuálního dění, na jejichž základě si žák uvědomuje a respektuje kulturní, sociální a náboženskou různorodost lidské populace a odmítá xenofobní nebo rasistické názory,
- zapojuje žáky do ekologických soutěží nebo aktivit na půdě školy nebo mimo ni, které podporují uvědomění si environmentálních problémů v globálním i lokálním měřítku,
- předkládá informace a seznamuje žáky s formami pomoci, případně organizuje tuto pomoc pro lidi v oblastech postižených přírodními katastrofami, válečnými konflikty nebo jinou tíživou situací v takové míře, aby u žáků prohloubil empatii a ochotu pomoci těmto lidem,
- v politické geografii a souvisejícím učivu zdůrazňuje principy demokracie a jejich přednosti oproti jiným formám vlády.

Zeměpis – učební osnovy

1. ROČNÍK

FYZICKOGEOGRAFICKÁ SFÉRA ČESKÉ REPUBLIKY

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - využívá geologickou mapu ČR k objasnění geologického vývoje regionů, - rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi, - zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje České republiky, - lokalizuje na mapách hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti České republiky, rozlišuje jejich specifika. 	Povrch a jeho členění Podnebí Vodstvo Půdy Vegetace Ochrana přírody a životního prostředí
Pokrytí průřezových témat: Základní podmínky života	

SOCIOEKONOMICKÁ SFÉRA ČESKÉ REPUBLIKY

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi, - lokalizuje na mapách hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti České republiky, rozlišuje jejich specifika. 	Obyvatelstvo a sídla Zemědělství Průmysl Doprava a spoje Služby, rekreace a cestovní ruch Zahraniční obchod
Pokrytí průřezových témat: Lidské aktivity a problémy životního prostředí	

Lidské vztahy

REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE KRAJŮ

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi, - lokalizuje na mapách hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti České republiky, rozlišuje jejich specifika.	Regionální geografie jednotlivých krajů ČR

REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE MÍSTNÍHO REGIONU

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymezí místní region (podle bydliště, školy) na mapě podle zvolených kritérií, zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry mikroregionu a jeho vazby k vyšším územním celkům a regionům.	Regionální geografie místního regionu Místní region - fyzickogeografická a socioekonomická charakteristika
Pokrytí průřezových témat: Vztah člověka k prostředí Kulturní diference	

2. ROČNÍK

OBYVATELSTVO

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva, - analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa.	Vývoj osídlení, rozmístění a struktura
Pokrytí průřezových témat: Multikulturalita Etnický původ	

SÍDLA

výstupy	učivo
Žák: - identifikuje obecné základní geografické znaky a funkce sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení.	Urbanizace, typy sídel

ZEMĚDĚLSTVÍ

výstupy	učivo
Žák: - zhodnotí na příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit, vymezení jádrové a periferní oblasti světa.	Rostlinná a živočišná výroba Vliv zemědělství na krajinu a životní prostředí
Pokrytí průřezových témat: Základní podmínky života	

PRŮMYSL

výstupy	učivo
Žák: - zhodnotí na příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit, vymezení jádrové a periferní oblasti světa, - zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů, - rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti, - posuzuje geologickou činnost člověka z hlediska možných dopadů na životní prostředí	Lokalizační faktory, členění průmyslových odvětví, průmyslové oblasti Vliv průmyslu na krajinu a životní prostředí
Pokrytí průřezových témat: Lidské aktivity a problémy životního prostředí	
Přesahy: Fyzika (2. ročník): Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	

DOPRAVA

výstupy	učivo
---------	-------

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů. 	<p>Druhy dopravy Vliv dopravy na krajinu a životní prostředí</p>
---	--

CESTOVNÍ RUCH

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál. 	<p>Lokalizační faktory cestovního ruchu Členění cestovního ruchu</p>

SLUŽBY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí na příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit, vymezí jádrové a periferní oblasti světa. 	<p>Dělení služeb</p>

KRAJINA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí na příkladech různé krajiny jako systém pevninské části krajinné sféry se specifickými znaky, určitými složkami, strukturou, okolím a funkcemi, - analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní (společenské) krajinné složky a prvky krajiny, - zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni. 	<p>Typy krajiny</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Ekosystémy</p>	

POLITICKÁ MAPA DNEŠNÍHO SVĚTA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné 	<p>Státy světa, státní hranice, typy států</p>

<p>podobnosti a odlišnosti,</p> <ul style="list-style-type: none"> - lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji. 	
--	--

KONTRASTY SOUČASNÉHO SVĚTA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí na příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit, vymezení jádrové a periferní oblasti světa. 	<p>Rozdělení států světa podle stupně hospodářského rozvoje</p>

MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE A INTEGRAČNÍ SESKUPENÍ

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti. 	<p>Světová a evropská integrační seskupení - vojenská, politická, ekonomická</p>

GLOBALNÍ PROBLÉMY LIDSTVA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji, - zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva, - analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa. 	<p>Populační exploze Znečištění životního prostředí Válečné konflikty</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Multikulturalita Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	

3. ROČNÍK

GEOGRAFIE JAKO VĚDNÍ OBOR

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí na příkladech různé krajiny jako systém pevninské části krajinné sféry se specifickými znaky, určitými složkami, strukturou, okolím a funkcemi, - analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní (společenské) krajinné složky a prvky krajiny, - zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni.	<p>Krajina - vývoj krajiny, přírodní, společenské prostředí, kulturní krajina, typy krajiny.</p> <p>Vývoj interakce příroda – společnost</p>
Pokrytí průřezových témat: Problematika vztahů organismů a prostředí Člověk a životní prostředí	

ZEMĚ JAKO VESMÍRNÉ TĚLESO

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovná postavení Země ve vesmíru a podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy.	<p>Tvar a pohyby Země, důsledky pohybu Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, časová pásma.</p>

KARTOGRAFIE

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů, - orientuje se s pomocí map v krajině, používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii, - čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje, - vytváří a využívá vlastní mentální schémata a mentální mapy pro orientaci v konkrétním území.	<p>Geografická kartografie a topografie - obsah, tvorba a využití map</p> <p>Geografický a kartografický vyjadřovací jazyk</p> <p>Geografické informační a navigační systémy</p>
Komentář:	

Terénní geografická výuka, praxe a aplikace – realizováno v rámci kurzu zařazeného do 4. ročníku.

FYZICKOGEOGRAFICKÁ SFÉRA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér a objasní jejich vzájemné vztahy, - analyzuje energetickou bilanci Země a příčiny vnitřních a vnějších geologických procesů, - analyzuje různé druhy poruch v litosféře, - porovná na příkladech mechanismy působení endogenních (včetně deskové tektoniky) a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí, - zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou v příslušném regionu, - objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických pásů, - objasní velký a malý oběh vody a rozliší jednotlivé složky hydrosféry a jejich funkci v krajině, - hodnotí vodstvo a půdní obal Země jako základ života a zdroje rozvoje společnosti, - rozliší hlavní biomy světa, - rozliší složky a prvky fyzickogeografické sféry a rozpozná vztahy mezi nimi. 	<p>Země jako geologické těleso</p> <p>Geologická historie Země</p> <p>Magmatické a metamorfnní procesy</p> <p>Litosféra - endogenní a exogenní síly, geomorfologické tvary, georeliéf, vertikální a horizontální členění zemského povrchu.</p> <p>Zvětrávání a sedimentační proces</p> <p>Deformace litosféry</p> <p>Atmosféra - složení, všeobecná cirkulace, podnebné pásy.</p> <p>Hydrosféra - oceány a moře, povrchová a podpovrchová voda.</p> <p>Pedosféra - vznik půdy, půdní typy a půdní druhy.</p> <p>Biosféra - hlavní biomy světa.</p> <p>Systém fyzickogeografické sféry na planetární a regionální úrovni - zonalita a azonální jevy.</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Globální problémy, jejich příčiny a důsledky Problematika vztahů organismů a prostředí Člověk a životní prostředí</p>	
<p>Komentář: Integrace z oboru Geologie (Složení, struktura a vývoj země, Voda, Geologické procesy v litosféře, Člověk a anorganická příroda).</p>	

SOCIOEKONOMICKÁ SFÉRA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva, - analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa, - identifikuje obecné základní geografické znaky a funkce sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení, - zhodnotí na příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit, vymezí jádrové a periferní oblasti světa, - zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů, - rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti, - lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji, - vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál, - posuzuje geologickou činnost člověka z hlediska možných dopadů na životní prostředí. 	<p>Obyvatelstvo - základní geografické, demografické, etnické a hospodářské charakteristiky.</p> <p>Kulturní a politické prostředí - struktura obyvatelstva, státní zřízení, geopolitické procesy, hlavní světová ohniska napětí.</p> <p>Sídla a osídlení - sídelní struktura a její vývoj, sídlo, obec, město, jejich funkce.</p> <p>Světové hospodářství - lokalizační faktory, sektorová a odvětvová struktura – průmysl, zemědělství, doprava, služby.</p> <p>Geografické aspekty bohatství a chudoby, globalizace.</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Globalizační a rozvojové procesy Globální problémy, jejich příčiny a důsledky Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce Člověk a životní prostředí</p>	

REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE SVĚTA

výstupy	učivo
---------	-------

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi, - lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná. 	<p>Regionální geografie - makroregiony světa.</p> <p>Regionální geografie Ameriky, Austrálie a Oceánie - fyzickogeografická a socioekonomická charakteristika regionů.</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Globální problémy, jejich příčiny a důsledky</p>	

4. ROČNÍK

REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE SVĚTA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii, - čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje, - rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi, - lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná. 	<p>Regionální geografie - makroregiony světa.</p> <p>Afrika - fyzickogeografická a socioekonomická charakteristika regionů.</p> <p>Asie - fyzickogeografická a socioekonomická charakteristika regionů.</p> <p>Evropa - fyzickogeografická a socioekonomická charakteristika regionů.</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Žijeme v Evropě</p>	

REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE ČESKÉ REPUBLIKY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá geologickou mapu ČR k objasnění geologického vývoje regionů, - rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi, - zhodnotí polohu, přírodní poměry 	<p>Regionální geografie - Česká republika.</p> <p>Fyzickogeografická charakteristika – poloha, geomorfologické členění, vodstvo, podnebí, vegetace, půdy.</p> <p>Socioekonomická charakteristika - obyvatelstvo, sídla, zemědělství, průmysl,</p>

a zdroje České republiky, - lokalizuje na mapách hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti České republiky, rozlišuje jejich specifika.	doprava, služby.
Pokrytí průřezových témat: Žijeme v Evropě Životní prostředí regionu a České republiky	

REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE MÍSTNÍHO REGIONU

výstupy	učivo
Žák: - vymezí místní region (podle bydliště, školy) na mapě podle zvolených kritérií, zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry mikroregionu a jeho vazby k vyšším územním celkům a regionům.	Regionální geografie místního regionu. Místní region - fyzickogeografická a socioekonomická charakteristika.

5. 12 Vyučovací předmět – Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

V průběhu vzdělávání na nižším stupni gymnázia jsou žáci vzdělávání jak v předmětu hudební výchova, tak v předmětu výtvarná výchova, které obsahují příslušnou část vzdělávacího obsahu předmětných oborů z RVP ZV.

Na vyšším stupni gymnázia si žáci volí jeden z uvedených předmětů; tato volba je závazná i pro čtvrtý ročník. Na předmět navazuje v 6. ročníku volitelný předmět estetický seminář, kde je poskytnut prostor nadstandardní látce, prohloubení a rozšíření dosud probrané látky, dalšímu rozvíjení hudebnosti a přípravě pro další studium.

Při naplňování vzdělávacího obsahu jsou zároveň realizovány vybrané tematické okruhy průřezových témat RVP G (konkrétně viz učební osnovy).

Časová dotace:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Hudební výchova	1	1	2	2	0	0

Vzdělávací cíle školního vzdělávacího plánu předmětu hudební výchova vycházejí z tradiční české hudebnosti, kterou kompetentním způsobem rozvíjejí v kontextu současného evropského kulturního prostoru. Předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje přirozenou potřebu setkávání s hudbou, obohacuje estetické vnímání a prožívání světa. V souladu s přirozeným

fyziologickým, emocionálním a rozumovým rozvojem žáků směřuje zvláště k tomu, aby žáci kultivovali svůj vkus a rozvíjeli své hudební schopnosti, citění a tvořivost.

Při výuce klademe důraz na upevňování a prohlubování hudebních schopností, pěvecké techniky, schopností sluchové analýzy, základní orientace v rytmicko-melodických strukturách, rozlišování slohotvorných znaků hudby jednotlivých období, vnímání souvislostí a přesahů mezi jednotlivými uměleckými obory a diferencované vnímání hudebních a mimohudebních obsahů v proudu znějící hudby.

Vzdělávací obsah předmětu je dále rozšiřován dalšími mimoškolními aktivitami, jako jsou např. koncerty, operní a divadelní představení, výstavy, tematicky zaměřené exkurze apod.

Hodiny hudební výchovy se vyučují ve specializované učebně HV, disponující příslušnou audiovizuální technikou a klavírem. Výuka je realizována ve skupině (max. 17 žáků).

Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka probíhá v kombinaci receptivních aktivit a tvořivých činností. Směřuje k utváření individuálního vkusu žáka v kontextu objektivních estetických měřítek a kulturních vývojových tendencí. Výuka klade důraz na rozvoj komunikace s využitím specifických možností hudebního jazyka.

Kompetence k učení:

- žák efektivně využívá různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací,
- učitel zadává k samostudiu některá témata a žáci je samostatně či skupinově zpracovávají formou referátů, prezentací, skupinových vystoupení ap., ke své činnosti využívají odbornou literaturu, internet atd.,
- žák kriticky přistupuje ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovává a využívá při svém studiu a praxi,
- kriticky hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímá ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z vlastních úspěchů i chyb čerpá poučení pro další práci.

Kompetence k řešení problémů:

- žák vyjadřuje své názory, postoje a estetické soudy na hudební dílo, skladatele, hudební styl apod.,
- na vybraných úkolech žáci rozvíjejí své tvůrčí schopnosti a fantazii a nacházejí vhodné způsoby vyjádření.

Kompetence komunikativní:

- žák aktivně pěstuje hudbu (realizuje se formou skupinových aktivit) a má hlubší zájem o obor,
- žák v rámci svých možností interpretuje hudbu, vyjadřuje se srozumitelně, přesně a využívá přitom hudební terminologii,
- žák efektivně využívá moderní informační technologii, prezentuje vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem.

Kompetence občanské:

- žák respektuje různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí, rozšiřuje své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytváří je a chrání,
- žák poznává hodnoty evropských kulturních tradic a současně podporuje pluralitu s ohledem na neevropské kontexty.

Kompetence sociální a personální:

- žák reálně posuzuje své fyzické a duševní možnosti, rozvíjí své vlastní schopnosti a dovednosti a je schopen sebereflexe,
- učitel organizuje žákům práci formou společných projektů, rozvíjí tak jejich schopnosti týmové spolupráce a zodpovědnost jedince za společné dílo.

Kompetence k podnikavosti:

- žák uplatňuje vlastní iniciativu a tvořivost, vítá a podporuje inovace,
- usiluje o dosažení stanovených cílů, průběžně reviduje a kriticky hodnotí dosažené výsledky, dokončuje zahájené aktivity.

Hudební výchova – učební osnovy

1. ROČNÍK

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách, - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého, - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů.	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <p>Kultivace pěveckého a hlasového projevu – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, správný pěvecký postoj, mutace, deklamace, uvolněné zpívání.</p> <p>Intonační a rytmický výcvik, sólový a sborový zpěv; intonační cvičení: vzestupná a sestupná řada tónů, diatonické postupy v durových i mollových tóninách.</p> <p>Intervaly, stupnice, akordy, základní harmonické funkce.</p> <p>Hudební akustika: zvuk, tón, tónová soustava, vlastnosti tónu.</p> <p>Práce s notovým zápisem, partitura vokální a orchestrální.</p> <p>Zpěv lidových i umělých písní jednohlasý, vícehlasý zpěv, písně středověké, renesanční, barokní, klasicistní, romantické, jazzové, spirituály, bluesové, pracovní, swingové, folkové, trampské, rockové písně.</p>

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché	<p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <p>Rytmus, metrum, takty, agogika.</p> <p>Říkadlo, píseň – rytmické vyjádření textu písně, vyhledávání rytmu v zápisu písně</p> <p>hra skladeb s výrazně odlišným tempem,</p>

<p>doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace,</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů. 	<p>metrem a rytmem: synkopický rytmus. Nástrojová hra jednoduchých melodií (motivků, témat, písní), hra a tvorba instrumentálních doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, nástrojová improvizace, rytmické hry, improvizace jednoduchých hudebních forem (např. malá písňová forma, rondo). Noty, orientace v notovém a grafickém zápise instrumentálních a vokálních kompozic</p>
---	---

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu. 	<p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI Pohyb hudby a gesto, pohybové etudy, tanec jako způsob komunikace. Pohybem vyjádří polkový a valčíkový rytmus; tance: mazurka, menuet, blues, swing; pohybový doprovod znějící hudby – taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění (pohybové ztvárnění tempových, dynamických, harmonických a metrických změn v proudu znějící hudby).</p>

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku, - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami, - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění. 	<p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI Hudba artificiální a nonartificiální: typické hudebně-výrazové prostředky. Kapitoly z dějin hudby (hudební styly a žánry, interpretace znějící hudby, autor hudebního díla): Časová osa, typické hudební nástroje poslechem, hudební místopis. Pravěk, středověk: počátky hudby, jednohlasá hudba. Renesance: polyfonní hudba, G. P. Palestrina. Baroko: tance a instrumentální formy, (A. Vivaldi). Kořeny populární hudby: historie jazzové hudby. Soudobý hudební život našeho regionu. Vytváření vlastních soudů a preferencí.</p>

2. ROČNÍK

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách, - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého, - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů. 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI: Kultivace pěveckého a hlasového projevu – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, správný pěvecký postoj, mutace, deklamace, uvolněné zpívání; techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.) Intonační a rytmický výcvik, sólový a sborový zpěv; intonační cvičení: vzestupná a sestupná řada tónů, diatonické postupy v durových i mollových tóninách. Transpozice vzestupné a sestupné řady tónů, intervaly, stupnice, akordy, základní harmonické funkce. Hudební akustika: zvuk, tón, tónová soustava, vlastnosti tónu. Práce s notovým zápisem, partitura vokální a orchestrální. Zpěv lidových i umělých písní jednohlasý, vícehlasý zpěv, písně středověké, renesanční, barokní, klasicistní, romantické, jazzové, spirituály, bluesové, pracovní, swingové, folkové, trampské, rockové písně.</p>

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace, - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů. 	<p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI: Rytmus, metrum, takty, agogika. Říkadlo, píseň – rytmické vyjádření textu písně, vyhledávání rytmu v zápisu písně hra skladeb s výrazně odlišným tempem, metrem a rytmem: synkopický rytmus. Nástrojová hra jednoduchých melodií (motivků, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba instrumentálních doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, nástrojová improvizace, rytmické hry, improvizace jednoduchých hudebních forem (např. malá písňová forma, rondo, variace). Noty, notační programy a další způsoby záznamu hudby, orientace v notovém a grafickém zápise instrumentálních a vokálních kompozic.</p>

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu. 	<p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI Pohyb hudby a gesto, pohybové etudy, tanec jako způsob komunikace. Pohybem vyjádří polkový a valčíkový rytmus; tance: mazurka, menuet, blues, swing, rokenrol, country; pohybový doprovod znějící hudby – taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění (pohybové ztvárnění tempových, dynamických, harmonických a metrických změn v proudu znějící hudby) Taktování, osobnost dirigenta.</p>

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku, - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami, - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění. 	<p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI Hudba artificiální a nonartificiální: typické hudebně-výrazové prostředky. Akustické a elektronické nástroje, syntezátory. Kapitoly z dějin hudby (hudební styly a žánry, interpretace znějící hudby, autor hudebního díla): Časová osa, typické hudební nástroje poslechem, hudební místopis. Klasicismus: instrumentální formy, stavba melodiky (W. A. Mozart). Romantismus: jevištní hudba: opera, balet a jejich typické výrazové prostředky; hymna (P. I. Čajkovskij, B. Smetana, A. Dvořák). Hudba 20. století: období syntéz i experimentů (B. Martinů, L. Janáček, impresionisté). Kořeny populární hudby: muzikál, folk, Osvobozené divadlo, rock. Soudobý hudební život našeho regionu. Vytváření vlastních soudů a preferencí.</p>

3. ROČNÍK**PRODUKCE**

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá svůj individuální pěvecký potenciál při zpěvu, při mluvním 	<p>Vokální činnosti: - kultivace pěveckého a hlasového projevu</p>

<p>projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje, logicky člení větu (obsah sdělení), uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě,</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpívá jednohlasé písně, kánony, lidový dvojhlas (trojhlas – na základě hudebních schopností a dovedností a rozložení hlasů ve třídě), - reprodukuje zpívaný (hraný) vzor na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností, - vytváří si tonální představu dur a moll a pokouší se o představu intervalovou (1 – 8), - využívá jednoduché a podle vybavení školy i složitější hudební nástroje (keyboardy, keyboardy ve spojení s počítačem) při individuálních či společných hudebních aktivitách a přiměřeně svým hudebním schopnostem a dovednostem používá hudební nástroje jako prostředek sdělování hudebních i nehudebních myšlenek a představ, - používá rytmické nástroje Orffova instrumentáře k doprovodní hře, - reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji úměrně svým hudebním schopnostem a pohybovým dispozicím; pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů, - orientuje se v zápise jednoduchých, případně i složitějších vokálních, instrumentálních i vokálně-instrumentálních písní a skladeb; na základě svých individuálních hudebních schopností tyto skladby realizuje, - orientuje se v základech hudební teorie. 	<p>(hlasová výchova, správné dýchání, hlasová hygiena, správné tvoření tónů, hlavový tón, artikulace, rozezpívání),</p> <ul style="list-style-type: none"> - sólový a sborový zpěv (zpěv jednohlasé lidové a umělé písně, úpravy lidových a umělých písní, lidový dvojhlas, příp. trojhlas, kánony lidové a umělé), - intonační výcvik (intonace základních intervalů, opěrné písně, základní harmonické funkce T, D, S, D7 a jejich poslechová analýza). <p>Akustika, hlasové a sluchové ústrojí.</p> <p>Instrumentální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hra a tvorba instrumentálních doprovodů (rytmicko-melodické doprovody, jednoduchá aranžmá), - rytmický výcvik (hra na tělo, rytmizace textů a písní nástroji Orffova instrumentáře), - hra a tvorba jednoduchých instrumentálních kompozic (hudební věta, malá písňová forma, rondo), - vytvoření rytmického doprovodu k lidové, příp. umělé písni (předehra, mezihra). <p>Hudebně pohybové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohyb hudby a gesto, pohybové etudy, tanec jako způsob komunikace (dobové tance, lidové a umělé tance). <p>Orientace v notovém a grafickém zápise instrumentálních kompozic.</p> <p>Nástroje symfonického orchestru. Orientace v notovém (grafickém) zápise vokálních kompozic.</p> <p>Vznik notace a její vývoj (neumy, notová osnova, menzurální a bílá menzurální notace, partitura).</p> <p>Základy hudební teorie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - notopis, hodnoty not, rytmické útvary (synkopa, trioly, tečkovaný rytmus ap.
---	--

	<p>v závislosti na učivu),</p> <ul style="list-style-type: none"> - stupnice dur a moll, základní, příp. odvozené, intervaly, základní harmonické funkce, hudební názvosloví (označení dynamiky a tempa) ap.
Pokrytí průřezových témat: Člověk a životní prostředí	

RECEPCE A REFLEXE

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyděljuje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, rozpoznává hudebně výrazové prostředky užitá ve skladbě, uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku, - popíše a na vybraných hudebních dílech (částech hudebního díla) ukáže důležité znaky tvorby a interpretace, vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta, možná poselství sdělovaná prostřednictvím hudby na základě svých schopností, znalostí i získaných zkušeností dešifruje a interpretuje, 	<p>Hudba jako organizovaný zvuk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hudební dílo – hudební objekt, - hudebně výrazové prostředky (tón, vlastnosti tónu, nota; melodie, rytmus, metrum, harmonie, dynamika, barva; heterofonie, polyfonie a homofonie; kontrast, gradace), hudební formy a druhy (perioda, malá písňová forma, mše, organum, moteto, kánon, madrigal, fr. chanson, kantiléna, concerto grosso, sonáta, symfonie, koncert, oratorium, opera v baroku a klasicismu atd.), - formální struktura a sémantika skladby, - hudební znak. <p>Hudební myšlení ve slohu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rytmicko-monomelodickém (pravěk, starověk), - polymelodickém (středověk – renesance), - melodicko-harmonickém (baroko, klasicismus). <p>Hudební skladatel a interpret, interpretace v hudbě, umělecký provoz.</p> <p>Tvůrce a interpret jako jedna osoba:</p> <ul style="list-style-type: none"> - řecké hudební umění, - středověká hudba duchovní a světská (gregoriánský chorál, trubadúři, truvéři a minnesängři, rytířská píseň), - světová a česká renesance (Palestrina, Lasso, Kryštof Harant, Vodňanský atd.), - baroko (Bach, Händel, Vivaldi, Michna, Vejvanovský, Černo-horský atd.), - klasicismus (1. vídeňská škola, Stamic, Ryba atd.).

<ul style="list-style-type: none"> - interpretuje hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností; vytváří vlastní soudy a preference, které dokáže v diskusi obhájit, - orientuje se ve vývoji hudebního umění, - uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách, rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, - na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla, - odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce, rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích, - uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů i idejí, pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit, či ji odmítnout. 	<p>Interpretace hudebního díla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popis hudebního díla v rovině významu, výrazu a výstavby, - zařazení díla do historického a sociálního kontextu, - hudební dílo jako možné poselství (např. Beethoven), - vlastní hodnocení. <p>Vznik a vývoj hudby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - periodizace hudebního vývoje (hledisko obecně historické, kulturně historické, hudebně imanentní), - pravěk, - starověk, - raný středověk, - Ars antiqua, - Ars nova, - renesance a humanismus, - baroko, - klasicismus, - charakteristické hudební znaky jednotlivých slohů (sloh rytmicko-monomelodický, polymelodický, melodicko-harmonický), - hudba světová a česká, - hudba vokální a instrumentální. <p>Vznik a vývoj jazzu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - počátky jazzu na konci 19. stol., - 20. léta – jazzový věk, - 30. léta – swing, - 40. léta – současnost (pob, cool jazz, free jazz, jazzrock ap.), - pronikání jazzu do Evropy. <p>Nonartificiální hudba (music hall, šanson, kabaret a šantán), revue a opereta, trampská píseň.</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Žijeme v Evropě Uživatelé</p>	

4. ROČNÍK

PRODUKCE

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá svůj individuální pěvecký potenciál při zpěvu, při mluvním projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje, logicky člení větu (obsah sdělení), - uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě, - zpívá jednohlasé písně, kánony, lidový dvojhlas (trojhlas, čtyřhlas – na základě hudebních schopností a dovedností a rozložení hlasů ve třídě), - využívá jednoduché a podle vybavení školy i složitější hudební nástroje (keyboardy, keyboardy ve spojení s počítačem) při individuálních či společných hudebních aktivitách, - přiměřeně svým hudebním schopnostem a dovednostem používá hudební nástroje jako prostředek sdělování hudebních i nehudebních myšlenek a představ, - používá rytmické nástroje Orffova instrumentáře k doprovodní hře, - reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji úměrně svým hudebním schopnostem a pohybovým dispozicím, - pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů, - orientuje se v zápise jednoduchých, případně i složitějších vokálních, instrumentálních i vokálně-instrumentálních písní a skladeb, - na základě svých individuálních hudebních schopností tyto skladby realizuje. 	<p>Vokální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kultivace pěveckého a hlasového projevu, (hlavový tón, artikulace, vyrovnávání vokálů, hlasové rejstříky), - intonační výcvik (intonace základních intervalů, opěrné písně, harmonické cítění), - sólový a sborový zpěv (zpěv jednohlasé lidové a umělé písně, úpravy lidových a umělých písní, lidový dvojhlas, příp. trojhlas, čtyřhlas, kánony lidové a umělé), - improvizace jednoduché vokální kompozice (předvětí a závětí, perioda). <p>Instrumentální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hra a tvorba instrumentálních doprovodů (rytmicko-melodické doprovody, jednoduchá aranžmá), - rytmický výcvik (rytmizace textů a písní nástroji Orffova instrumentáře), - hra a tvorba jednoduchých instrumentálních kompozic (hudební věta, malá písňová forma, rondo), - vytvoření rytmického doprovodu k lidové, příp. umělé písni (předehra, mezihra), - improvizace, stylizace, - hudebně pohybové činnosti (pohyb hudby a gesto, pohybové etudy, tanec jako způsob komunikace, - taneční hudba. <p>Orientace v notovém a grafickém zápise instrumentálních kompozic.</p> <p>Orientace v notovém (grafickém) zápise vokálních kompozic.</p> <p>Nauka o hudebních nástrojích (moderní hudební nástroje a počítač, partitura).</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Člověk a životní prostředí</p>	

RECEPCE A REFLEXE

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyděluje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, rozpoznává hudebně výrazové prostředky užitě ve skladbě, uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku, - popíše a na vybraných hudebních dílech (částech hudebního díla) ukáže důležité znaky tvorby a interpretace, - vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta, - možná poselství sdělovaná prostřednictvím hudby na základě svých schopností, znalostí i získaných zkušeností dešifruje a interpretuje, - interpretuje hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností; vytváří vlastní soudy a preference, které dokáže v diskusi obhájit, - orientuje se ve vývoji hudebního umění; 	<p>Hudba jako organizovaný zvuk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hudební dílo – hudební objekt, - hudebně výrazové prostředky, hudební formy a druhy (sonáta, symfonie, koncert, symfonická báseň, programní symfonie, romantická opera a její proměny v 19. a 20. stol. atd.), - formální struktura a sémantika skladby, - hudební znak. <p>Hudební myšlení ve slohu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - melodicko-harmonickém (romantismus, impresionismus), - sónickém, - na poč. 20. stol. - syntéza (expresionismus, neofolklorismus, neoklasicismus atd.). <p>Hudební skladatel a interpret, interpretace v hudbě, umělecký provoz.</p> <p>Romantický fenomén virtuóza.</p> <p>Hudba 20. století umělejší a nonumělejší:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hudba elektronická, aleatorní, počítačová (J. M. Jarre), happening atd., - britský rock – Beatles, - folk music (autor-písničkář Bob Dylan, Vladimír Vysockij, Karel Kryl atd.), - folkrock - Simon&Garfunkel, - underground – Frank Zappa, - populární hudba v Čechách: Divadla malých forem, big beat, folk atd. <p>Interpretace hudebního díla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popis hudebního díla v rovině významu, výrazu a výstavby, - zařazení díla do historického a sociálního kontextu, - hudební dílo jako možné poselství (např. Mahler), - vlastní hodnocení. <p>Vznik a vývoj hudby:</p>

<p>uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách, rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků,</p> <ul style="list-style-type: none"> - na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla, 	<ul style="list-style-type: none"> - periodizace hudebního vývoje (hledisko obecně historické, kulturně historické, hudebně imanentní, romantismus, impresionismus, expresionismus, neofolklorismus, neoklasicismus, dodekafonie a seriální hudba, elektronická hudba a další směry 20. století), - charakteristické hudební znaky jednotlivých slohů, průniky, syntézy, hledání nových cest (sloh melodicko-harmonický, syntéza melodicko-harmonického slohu, sónický sloh), - hudba vokální a instrumentální, - hudba světová a česká.
<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů i idejí, pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit, či ji odmítnout, 	<p>Rozmanitost stylů ve 20. století:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tonální a atonální hudba, - expresionismu, - dodekafonie a seriální hudba, - neoklasicismus, - neofolklorismus, - témbrová hudba, - aleatorní hudba, - elektroakustická a elektronická hudba, - mikrointervaly A. Háby, - minimalismus, - stylové syntézy a průniky, „nezařaditelní“.
	<p>Nonarteficiální – populární hudba 2. pol. 20. století:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 50. léta – rythm and blues, country and western, zpěvácké hvězdy, rock-and-roll, - 60. léta – britský rock, folk music, underground, - 70. a 80. léta – hard rock, heavy metal, art rock, disco, rap a hip hop, střední proud atd., - 90. léta – house music, hudební festivaly.
<ul style="list-style-type: none"> - odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce, rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích, - uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě, - popíše možnosti využití hudby v „mimohudební“ oblasti a je schopen poukázat na příklady jejího zneužívání, - upozorní na ty znaky hudební tvorby, 	<p>Hudební styly a žánry, funkce hudby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hudba a její využití v běžném životě, hudba jako kulturní statek a jako zboží (muzikály, festivaly, divadla), - estetická a umělecká hodnota hudebního díla, - hudební průmysl (nahrávací studia, CD, DVD), - hudba na objednávku a možnosti jejího zneužití (např. R. Wagner – Židovství

<p>kteře s sebou nesou netoleranci, rasismus a xenofobii, a dokáže se od takové hudby distancovat.</p>	<p>v hudbě, budovatelská píseň, neonacistická metalová hudba).</p> <p>Hudba artifičiální a nonartifičiální – průniky a převádění stylu, úpravy, transkripce ve 20. stol. (Jiří Stivín, Michal Kocáb, skupina ERA atd.).</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Žijeme v Evropě Uživatelé</p>	

3. A 4. ROČNÍK

UMĚLECKÁ TVORBA A KOMUNIKACE

společné výstupy pro 3. a 4. ročník	společné učivo pro 3. a 4. ročník
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti; dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě, - vysvětlí umělecký znakový systém jako systém vnitřně diferencovaný a dokáže v něm rozpoznat a nalézt umělecké znaky od objevných až po konvenční, - na příkladech vysvětlí umělecký výraz jako neukončený a nedefinitivní ve svém významu; uvědomuje si vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci, - uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku; snaží se odhalit vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí, - vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a zejména k porozumění uměleckým dílům současnosti, - objasní podstatné rysy magického, mytického, univerzalistického, modernistického přístupu k uměleckému procesu, dokáže je rozpoznat v současném umění a na příkladech vysvětlí posun v jejich obsahu, - dokáže vystihnout nejpodstatnější rysy 	<p>Umělecký proces a jeho vývoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vliv uměleckého procesu na způsob chápání reality, - dynamika chápání uměleckého procesu – její osobnostní a sociální rozměr, - znaková podmíněnost chápání světa – znakové systémy jednotlivých druhů umění, - historické proměny pojetí uměleckého procesu (magický, mytický, univerzalistický, modernistický a postmodernistický, pluralitní model umění), - prezentace uměleckého díla. <p>Role subjektu v uměleckém procesu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - smyslové vnímání a jeho rozvoj, - předpoklady tvorby, interpretace a recepce uměleckého díla, - mimovědomá a uvědomělá recepce uměleckého díla, - tvořivá osobnost v roli tvůrce, interpreta a recipienta. <p>Úloha komunikace v uměleckém procesu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postavení umění ve společnosti, jeho historické proměny, - umělecká a mimoumělecká znakovost, - umění jako proces tvorby nových, sociálně dosud nezakotvených znaků, - role umělce v societě,

dnešních proměn a na příkladech uvést jejich vliv na proměnu komunikace v uměleckém procesu.	<ul style="list-style-type: none"> - publikum a jeho účast v uměleckém procesu, - sociální a technologické proměny dneška (nové technologie, nové umělecké disciplíny a jejich obsahy) a jejich vliv na úlohu komunikace v uměleckém procesu, - subjektivní chápání uměleckých hodnot ve vztahu k hodnotám považovaným za společensky uznávané.
Pokrytí průřezových témat: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Sociální komunikace Spolupráce a soutěž Média a mediální produkce	
Komentář: Společný vzdělávací obsah integrujícího tématu Umělecká tvorba a komunikace (prostupuje celým vzdělávacím obsahem předmětu hudební výchova).	

5. 13 Vyučovací předmět – Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu

V průběhu vzdělávání na nižším stupni gymnázia jsou žáci vzdělávání jak v předmětu hudební výchova, tak v předmětu výtvarná výchova, které obsahují příslušnou část vzdělávacího obsahu předmětných oborů z RVP ZV.

Na vyšším stupni gymnázia si žáci volí jeden z uvedených předmětů; tato volba je závazná i pro čtvrtý ročník. Na předmět navazuje v 6. ročníku volitelný předmět estetický seminář, kde je poskytnut prostor nadstandardní látce, prohloubení a rozšíření dosud probrané látky a přípravě pro další studium.

Při naplňování vzdělávacího obsahu jsou zároveň realizovány vybrané tematické okruhy průřezových témat RVP G (konkrétně viz učební osnovy).

Časová dotace:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Výtvarná výchova	1	1	2	2	0	0

Výtvarná výchova je výrazně zaměřená na estetickou kultivaci žáka. Žáci se učí najít cestu k výtvarnému umění různou formou komunikace s výtvarným dílem na základě experimentování. Výtvarná výchova klade důraz na tvůrčí činnosti: tvorba, vnímání a interpretace. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, fantazii, představivost, intuici a kreativitu. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v nových médiích. Vedeme žáka k hledání souvislostí, vytváření osobního postoje k obsahu vizuálně obrazných vyjádření a hledání vhodného způsobu prezentace

vlastní tvorby. Zajímavou formou poznání je spolupráce s galeriemi (výukové animační programy pro žáky SŠ), výtvarné projekty (přesah do předmětů), studentské projekty (např. Malé granty), výtvarné soutěže ve spolupráci s jinými školami, semináře, výtvarné exkurze (spolupráce s Informačním centrem Ostrava) apod.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Výtvarná výchova je zaměřená na kreativní experimentální činnost. Žák je veden k samostatné a tvůrčí činnosti. Získává znalosti o novodobých technologiích, materiálech, poznává osobnosti výtvarné kultury. Učí se získávat klíčové informace, poznatky z dostupných zdrojů (tiskoviny, internet), ale i přímým kontaktem např. návštěvou galerie, muzea, výukových animačních programů. Podporujeme jeho fantazii, myšlení, technické dovednosti. Vhodnou motivací probouzíme v žákovi zájem o výtvarnou kulturu.

Kompetence k řešení problémů:

Žák je veden k myšlení v evropských souvislostech, získává multikulturní rozsah. Učí se samostatné projektové činnosti, učí se využívat vhodných metod při vlastní tvorbě, zkouší a hledá nové kreativní možnosti řešení. Propojují se vazby na další umělecké obory (hudba, architektura).

Kompetence komunikativní:

Žák se učí používat a osvojit si výtvarný jazyk, odborné znalosti. Na základě znalostí volí při své vlastní práci vhodnou formu zpracování, učí se správně rozhodovat, argumentovat, vede dialog s výtvarným dílem. Žák se učí prezentovat vhodným způsobem nejen svou práci, své myšlení, ale i sám sebe před publikem známým, neznámým.

Kompetence sociální a personální:

Žák je veden k sebereflexi, dosažené poznatky a zkušenosti mu pomohou stanovit si priority, cíle. V tvůrčím procesu a při vnímání uměleckého díla získává žák prostor pro samostatnou i týmovou práci. Učí se uplatnit svou roli ve skupině, je veden k zodpovědnosti, učí se respektovat pravidla.

Kompetence občanská:

Žák je veden k vnímání a uvědomování si kulturních a duchovních hodnot, tradic. Učí se respektovat různorodost názorů, postojů, má možnost kriticky se vyjadřovat k názorům druhých. Žák je veden k toleranci, učí se respektovat každého člověka jako individualitu.

Výtvarná výchova – učební osnovy

1. ROČNÍK

POČÁTKY VÝTVARNÉHO PROJEVU ČLOVĚKA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných VOV, - porovnává jejich uplatnění u uměleckého díla (pracuje s reprodukcí), - získává znalosti základních pojmů VK 	<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu, - vyjádření vztahů a proměn uvnitř a mezi objekty ve statickém i dynamickém vyjádření, - animace, záznamy pohybu, - inspirace filmem, osobnosti v umění,

- učí se zvládat rozvržení linie, skvrny, objemu v ploše a v prostoru, kombinuje a seskupuje prvky obrazu.	- reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly, - reflexe ostatních uměleckých druhů.
--	---

KOMUNIKACE V UMĚNÍ

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace VOV, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů, - dokáže vystihnout nejpodstatnější rysy dnešních proměn a na příkladech uvést jejich vliv na proměnu komunikace v uměleckém procesu, - učí se hledat a používat zdroje informací, - hodnotí a zdůvodňuje vlastní výpověď, vlastní vnímání. 	<p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osobní postoj v komunikaci, - úloha komunikace v uměleckém díle, - základy dějin umění, - schopnost porozumět uměleckému dílu, autoru uměleckého díla, - komunikační obsah VOV, - plošné a prostorové vyjádření, návaznost na probíranou látku, - parafráze, - významní představitelé v oboru malířství, sochařství, architektury.

PO STOPÁCH STARÝCH MISTRŮ

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje působení VOV v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu, - pojmenuje účinky VOV na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání, - porovnává vlastní interpretaci se skupinou, sebereflexe, - interpretuje umělecké dílo, - získává zkušenosti z oblasti hmatového cvičení. 	<p>UPLATNĚNÍ SUBJEKTIVITY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností, - uplatnění VOV v rovině smyslové, subjektivní a komunikační, - záznamy emocí, prožitků, představ, vjemů a snů, nálad, prožitků z hudby, pohyb těla, akční tvar malby a kresby, - hmatové cvičení, keramika.

STVOŘENÍ SVĚTA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených VOV v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci, - pojmenovává různé prvky VOV, pracuje 	<p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Typy VOV - hračky, objekty, ilustrace, volná malba, sochařství, plastika, - prostorová tvorba, modelování, experimenty s materiály, prezentace, - návštěva galerie, interpretace slavných

<p>s nimi a vhodně volí společenský kontext</p> <ul style="list-style-type: none"> - hledá vztah ke kulturním hodnotám, - hodnotí, zdůvodňuje vlastní výpověď a snaží se chápat a tolerovat tvorbu. 	<p>výtvarných děl, debaty a diskuze nad vlastní tvorbou i tvorbou ostatních.</p>
---	--

KAPITOLY Z DĚJIN VÝTAVRNÉ KULTURY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace, - samostatně experimentuje s různými VOP, při vlastní tvorbě uplatňuje také UVP současného výtvarného umění, - vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů, experimentuje, - charakterizuje obsahové souvislosti vlastních VOV, začlení je do spol. kontextu. 	<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI: Smyslové účinky VOZ.</p> <p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Typy vizuálně obrazných vyjádření, - výtvarné umění jako experimentální praxe z hlediska inovace prostředků, obsahů a účinků, - kreativní forma myšlení, - výchova ke vztahu ke kulturně historickému dědictví.

2. ROČNÍK

BARVA, LINIE A TVAR

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků VOV a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků, - užívá VOV k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie, - porovnává jejich uplatnění u uměleckého díla (pracuje s reprodukcí), - získává znalosti základních pojmů DVK, - učí se zvládat rozvržení linie, skvrny, objemu v ploše a v prostoru, kombinuje a seskupuje prvky obrazu. 	<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prvky VOV, - linie, tvary, objemy, - malba: světlostní a barevné kvality, textury, - uspořádání objektů do celků v ploše, prostoru a časovém průběhu, - rovina vlastní tvorby, vnímání a interpretace, - nauka o barvách, základní dělení, - seskupování, řazení prvků, - uplatnění kompozičního řádu, plastické zobrazení, - otisky, grafické techniky.

PO STOPÁCH STARÝCH MISTRŮ

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace VOV, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů, - dokáže vystihnout nejpodstatnější rysy dnešních proměn v umění a na příkladech uvést jejich vliv na proměnu komunikace v uměleckém procesu, - učí se hledat a používat zdroje informací, - interpretuje umělecká VOV současnosti i minulosti, vychází přitom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků, - vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání, - porovnává vlastní interpretaci se skupinou, sebereflexe, - interpretuje umělecké dílo, - získává zkušenosti z oblasti hmatového cvičení, modelování, kašírování, pracuje se sádrou (odlitky). 	<p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osobní postoj v komunikaci - úloha komunikace v uměleckém díle, - základy dějin umění, - komunikační obsah VOV, - plošné a prostorové vyjádření, - vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora, - významní představitelé v oboru malířství, sochařství, architektury. <p>UPLATNĚNÍ SUBJEKTIVITY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností, - uplatnění VOV v rovině smyslové, subjektivní a komunikační, - záznamy emocí, prožitků, představ, vjemů a snů, nálad, prožitků z hudby, - pohyb těla, akční tvar malby a kresby, - hmatové cvičení, keramika.

CESTA K „UMĚNÍ“

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených VOV v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci, - pojmenovává různé prvky VOV, pracuje s nimi a vhodně volí společenský kontext, - hledá vztah ke kulturním hodnotám (dramatické cvičení), - hodnotí, zdůvodňuje vlastní výpověď a snaží se chápat a tolerovat tvorbu ostatních. 	<p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Přístup k VOV, - prostorová tvorba, experimenty s materiály, nová média, prezentace, - návštěva galerie, interpretace slavných výtvarných děl, debaty a diskuze nad vlastní tvorbou i tvorbou ostatních.

KAPITOLY Z DĚJIN VÝTVARNÉ KULTURY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, 	<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Smyslové účinky VOV, - umělecká výtvarná tvorba, fotografie,

<p>k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích (počítačová grafika, fotografie, video, animace),</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostatně experimentuje s různými materiály a prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje techniky současného výtvarného umění, - vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů, experimentuje, - charakterizuje obsahové souvislosti vlastních VOV, začlení je do spol. kontextu, - sleduje, dokumentuje a prezentuje proměny. 	<p>film.</p> <p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Typy vizuálně obrazných vyjádření, - výtvarné umění jako experimentální praxe z hlediska inovace prostředků, obsahů a účinků, - kreativní forma myšlení, - výchova ke vztahu ke kulturně historickému dědictví.
---	--

Použité zkratky:

VOZS – vizuálně obrazné znakové systémy

VOP – vizuálně obrazné prostředky

UVP – umělecké vyjadřovací prostředky

VOV – vizuálně obrazné vyjádření

VK – výtvarná kultura

3. ROČNÍK

BARVA, LINIE A TVAR JAKO PROSTŘEDEK K VYJÁDRĚNÍ

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovnává různé znakové systémy, - v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky, - kombinuje a porovnává jejich uplatnění s uměleckým dílem (práce s reprodukcí), - učí se zvládat rozvržení linie, skvrny, objemu v ploše, seskupuje prvky v ploše a v prostoru, - získává znalosti základních pojmů z oblasti výtvarné kultury, - rozpoznává specifčnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci. 	<p>Vizuálně obrazné znakové systémy z hlediska poznání a komunikace:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rovina vlastní tvorby, vnímání a interpretace, - nauka o barvách, uspořádání celku v ploše a prostoru, seskupování, řazení prvků, - uplatnění kompozičního řádu, plastické zobrazení, typologie, - otisky, grafické techniky.

Pokrytí průřezových témat:
Člověk a životní prostředí (Jak ovlivňuje člověk životní prostředí od počátku své existence po současnost ...)

Komentář: Počátky výtvarného projevu – přírodní materiály, stopy, otisky.

OD POČÁTKU AŽ DO KONCE...

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku, snaží se odhalit vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí, - seznamuje se s technikou, modelování, tvoří sádrové odlitky, - hodnotí a zdůvodňuje vlastní výpověď, vlastní vnímání, - učí se hledat a používat zdroje informací. 	<p>Úloha komunikace v uměleckém procesu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postavení umění ve společnosti, jeho historické proměny, - základy dějin umění, - plošné a prostorové vyjádření, návaznost na probíranou látku, - jeskynní malby, starověká malba, - hmatové cvičení, keramika.

Pokrytí průřezových témat: Žijeme v Evropě

Komentář: Člověk ve starověku

"POSTAVENÍ UMĚLCE VE STŘEDOVĚKU A DNES"

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje umělecké slohy a umělecké směry (s důrazem na umění od konce 19. století do současnosti), z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádření, - učí se porozumět novým formám komunikace, - porovnává vlastní interpretaci se skupinou, sebereflexe, - interpretuje umělecké dílo (pracuje s reprodukcí). 	<p>Vývoj uměleckých vyjadřovacích prostředků podstatných pro porozumění aktuální obrazové komunikace:</p> <ul style="list-style-type: none"> - významní představitelé dějin umění v oboru malířství, sochařství, architektury, - komunikace s uměleckým dílem, - proměnlivost obrazu v čase (umění současnosti).

Pokrytí průřezových témat.
Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
Sociální komunikace
Spolupráce a soutěž

Komentář: Výtvarný projev člověka ve středověku a dnes (odívání, myšlení ...)

"ČLOVĚK V UMĚNÍ"

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže vystihnout nejpodstatnější rysy dnešních proměn a na příkladech uvést jejich vliv na proměnu komunikace v uměleckém procesu, - pojmenovává různé prvky vizuálně obrazných vyjádření, pracuje s nimi a vhodně volí společenský kontext, - hledá vztah ke kulturním hodnotám, - hodnotí, zdůvodňuje vlastní výpověď a snaží se chápat a tolerovat tvorbu ostatních.	<p>Umělecký proces a jeho vývoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vliv uměleckého procesu na způsob chápání reality, - prostorová tvorba, experimenty s materiály, nová média (prezentace, počítačová grafika). <p>Úloha komunikace v uměleckém procesu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretace slavných výtvarných děl a jejich osobností.
Pokrytí průřezových témat: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	
Komentář: Významné osobnosti v umění, interpretace významných výtvarných děl.	

"MŮJ SVĚT"

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostatně experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění, - vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů, experimentuje, - sleduje, dokumentuje a prezentuje proměny.	<p>Výtvarné umění jako experimentální praxe z hlediska inovace prostředků, obsahů a účinků:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projektová tvorba, samostatná forma myšlení.
Pokrytí průřezových témat: Mediální produkty a jejich významy Účinky mediální produkce a vliv médií Uživatelé	

4. ROČNÍK

OD STUDIE K ABSTRAKCI

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovnává různé znakové systémy, - v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně	<p>Vizuálně obrazné znakové systémy z hlediska poznání a komunikace:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rovina vlastní tvorby, vnímání a interpretace,

<p>charakteristické prostředky,</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládá rozvržení linie, objemu v ploše, kombinuje a seskupuje prvky v ploše a v prostoru, - vědomě uplatňuje znalosti základních pojmů výtvarné kultury, - uplatňuje výrazové možnosti barev k osobitému výtvarnému vyjádření. 	<ul style="list-style-type: none"> - uspořádání celku v ploše a prostoru, seskupování, řazení a kombinování prvků, - studie předmětu, - abstraktní malba, - uplatnění kompozičního řádu, plastické zobrazení, typologie, - hudební variace (Orfismus).
<p>Pokrytí průřezových témat: Člověk a životní prostředí (Jak ovlivňuje člověk životní prostředí od počátku své existence po současnost ...)</p>	
<p>Komentář: Počátky výtvarného projevu – přírodní materiály, stopy, otisky.</p>	

OD GOTIKY K MODERNĚ

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření, - práce s uměleckým dílem - uplatňuje plošné a prostorové vyjádření na probíranou látku, - učí se hledat a používat zdroje informací, - učí se pojmenovávat různé typy zobrazení a volí vhodné prostředky či média. 	<p>Interakce s vizuálně obrazným vyjádřením v roli autora, příjemce, interpreta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - klíčové pojmy - námět, obsah, forma, - přehled dějin umění, znalost podstaty tradičních a moderních směrů, - reprodukce obrazu, kresba a parafráze, - začlenění výtvarné etudy, kviz.
<p>Pokrytí průřezových témat: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Sociální komunikace</p>	

OSOBNOSTI VE VÝTVARNÉM UMĚNÍ

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje umělecké slohy a umělecké směry (s důrazem na umění od konce 19. století do současnosti), z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádření, - porovnává vlastní interpretaci se skupinou, sebereflexe, - interpretuje umělecké dílo, - učí se porozumět novým formám komunikace, 	<p>Světónáborové, náboženské, filosofické a vědeckotechnické zázemí historických slohů evropského kulturního okruhu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - proměnlivost obrazu v čase, proměnlivost tvaru, princip náhody, - reprodukce obrazu, parafráze, koláž - fantazijní vyjadřování a expresivní vyjadřování, - záznamy prožitků, emocí, snů, nálad, prožitků z hudby.

- získá přehled vizuálně obrazných vyjádření podle zvolených kritérií.	
Pokrytí průřezových témat: Psychosociální aspekty interkulturality Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí	

OD IMPRESIONISMU K POSTMODERNĚ

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vědomě uplatní tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti, dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě, - žák experimentuje, uplatňuje nové prostředky a kreativní myšlení, - pojmenovává různé prvky vizuálně obrazných vyjádření, pracuje s nimi a vhodně volí společenský kontext, - na konkrétních příkladech vysvětlí jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní a sociální, - hodnotí, zdůvodňuje vlastní výpověď a snaží se chápat a tolerovat tvorbu ostatních. 	<p>Umělecký proces a jeho vývoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - inspirace uměleckým dílem, návštěva galerie, interpretace slavných výtvarných děl, - prostorová tvorba, experimenty s materiály, nová média (prezentace, počítačová grafika), - proměnlivost obrazu v čase, principy náhody, zrušení hranic umění a neumění, akční tvorba.
Pokrytí průřezových témat: Žijeme v Evropě	

VLASTNÍ KONCEPCE A PROJEKTY STUDENTŮ

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostatně experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění, - nalézá, vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů, experimentuje, - charakterizuje obsahové souvislosti vlastních vizuálně obrazných vyjádření, začlení je do spol. kontextu, - sleduje, dokumentuje a prezentuje proměny. - 	<p>Výtvarné umění jako experimentální praxe z hlediska inovace prostředků, obsahů a účinků:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projektová tvorba, kreativní forma myšlení (fotografie, počítačová tvorba), - různé formy prezentace vizuálně obrazných vyjádření.

Pokrytí průřezových témat:
 Mediální produkty a jejich významy
 Účinky mediální produkce a vliv médií
 Uživatelé

Komentář: Mezipředmětové vztahy – informatika.

5. 14 Vyučovací předmět – Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět zahrnuje příslušnou část vzdělávacího obsahu oboru Tělesná výchova z RVP ZV a vzdělávací obsah oboru Tělesná výchova z RVP G, vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, která zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Při naplňování vzdělávacího obsahu jsou zároveň realizovány vybrané tematické okruhy průřezových témat RVP G (konkrétně viz učební osnovy).

Časová dotace:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	2

Vzdělávací obsah vede žáky k upevňování hygienických a zdravotně preventivních návyků, předcházení úrazům a rozvíjí dovednost odmítat škodlivé látky. Tělesná výchova usiluje o optimální rozvoj tělesné, duševní a sociální zdatnosti. Vychází z motivující atmosféry, zájmu žáků a jejich individuálních předpokladů.

Vyučovací předmět tělesná výchova je zaměřen na osvojení a rozvoj nových pohybových schopností a dovedností potřebných k využívání různého sportovního náčiní a náradí, k seznámení s návody na korekci jednostranného zatížení nebo zdravotního oslabení. Cílem výuky je na základě radosti z pohybu rozvíjet pohybové schopnosti a osvojovat si pohybové dovednosti, uvědomovat si význam zdraví, rozvíjet schopnosti komunikace, navazovat dobré vztahy a vytvořit trvalý vztah k pohybovým činnostem.

Výuka se realizuje ve skupinách - odděleně pro dívky a chlapce. Žáci se zdravotním omezením navštěvují na základě doporučení příslušného lékaře zdravotní tělesnou výchovu, kterou vede plně kvalifikovaný pedagog. Doplněním výuky tělesné výchovy je lyžařský kurz (3. roč.) a sportovně - turistický kurz (5. roč.); účast žáků v těchto kurzech je dobrovolná.

Pro výuku tělesné výchovy jsou využívány jednak prostory v areálu školy (velká a malá tělocvična, školní hřiště), jednak prostory v majetku jiných subjektů, které se nacházejí v blízkosti školy, jako např.:

- posilovna,
- krytý bazén,
- atletický stadion,
- zimní stadion.

Realizace vzdělávacího procesu předmětu probíhá různými formami výuky, které vyžadují aktivní přístup ze strany žáků (ukázka, samostatná a skupinová práce, soutěže, turnaje, testy zdatnosti, psychomotorické hry, diskuse, sportovní kurzy, mimoškolní aktivity apod.).

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: :

- umožňuje žákům rozvoj vlastních pohybových schopností a dovedností,
- vede žáky k samostatnému získávání poznatků o tělesné fyziologii na základě ověřování účinnosti kondičních programů pro rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, □
- zapojuje žáky do obsahové a organizační přípravy pohybových činností ve výuce i na akcích školy,
- hodnotí žáky důsledně podle individuálního zlepšení,
- usměrňuje žáky ke kladné reakci na kritiku, hodnocení a dobře míněné rady,
- předkládá žákům dostatek zpětných informací o jejich činnosti a výkonech, umožňuje vzájemné hodnocení žáků i sebehodnocení,
- vytváří dostatek příležitostí pro osvojení a praktické využití vyrovnávacích cvičení.

Kompetence k řešení problému

Učitel:

- podporuje žáky v kreativě při sestavování pohybových skladeb, volných gymnastických sestav, při organizaci turnajů a soutěží,
- zapojuje žáky do soutěží, turnajů a organizace sportovních akcí,
- vede žáky k získávání informací o vhodné sportovní výzbroji a výstroji, o zásadách hygieny při sportování,
- rozvíjí schopnost odhalovat vlastní chyby, používat odborné názvosloví, gesta, signály apod.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- zapojuje žáky do prezentace poznatků, zážitků a výsledků získaných při sledování sportovních utkání v médiích, při školních soutěžích a při vyhodnocování svých výkonů,
- vede žáky k využívání dostupných prostředků komunikace (internet, televize, knihy, časopisy), k vyhledávání novinek v různých sportovních odvětvích,
- okamžitě řeší otázky šikany a nevhodného zacházení s majetkem školy,
- vede žáky k používání jasného a stručného vyjadřování zvláště v herních situacích, ke vhodné komunikaci mezi sebou, s rozhodčím apod.

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- podporuje u žáků chování v duchu tolerance a hru fair play, vede je k respektování pravidel soutěží a her, informuje o negativech sportu,
- zařazuje do hodnotového žebříčku žáků snahu o zdravý životní styl,
- vede je ke spolupráci při dosahování společných cílů ve prospěch skupiny či družstva,
- staví žáky při sportu do zodpovědných rolí (kapitán, rozhodčí, organizátor, časoměřič),
- vyzvedává přednosti každého žáka

Kompetence občanská:

Učitel:

- vede žáky ke stanovení krátkodobých a dlouhodobých cílů v rámci získávání pohybových dovedností a rozvíjení pohybových schopností ve volném čase,
- podporuje aktivní zapojení žáků do dění v místě svého bydliště (pomoc při organizaci turnajů, soutěží pro děti, budování sportovišť apod.),

- rozvíjí dovednost poskytnout první pomoc a zachovat se zodpovědně při mimořádné události.

Tělesná výchova – učební osnovy

1. ROČNÍK

ATLETIKA

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - provádí osvojování pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů. 	Pohybové dovednosti a pohybový výkon Zdravotně orientovaná zdatnost - kondiční testy Běh na dráze a v terénu (sprinty, vytrvalý běh), skok daleký, skok vysoký, hody a vrhy

GYMNASTIKA

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů, - usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti, - užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky). 	Organismus a pohybová zátěž Akrobacie, přeskoky a cvičení na nářadí, cvičení s náčiním

SPORTOVNÍ HRY

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů, - respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících. 	Basketbal - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce Volejbal - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce Florbal - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce Softbal - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce Fotbal - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce

ÚPOLY

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - provádí osvojování pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů. 	Sebeobrana

2. ROČNÍK

ATLETIKA

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - provádí osvojování pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů.	Pohybové dovednosti a pohybový výkon Zdravotně orientovaná zdatnost - kondiční testy Běh na dráze a v terénu (sprinty, vytrvalý běh), skok daleký, skok vysoký, hody a vrhy

GYMNASTIKA

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů, - usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti, - užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky).	Organismus a pohybová zátěž Akrobacie, přeskoky a cvičení na náradí, cvičení s náčiním

SPORTOVNÍ HRY

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů, - respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících.	Basketbal - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce Volejbal - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce Florbal - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce Softbal - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce Fotbal - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce

KONDIČNÍ A ESTETICKÉ FORMY CVIČENÍ

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti, - užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky).	Zdravotně zaměřená cvičení - jóga Průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá a estetická cvičení Aerobic

3. ROČNÍK

ATLETIKA

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy, - připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení, - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů. 	Pohybové dovednosti a pohybový výkon Zdravotně orientovaná zdatnost - kondiční testy Běh na dráze a v terénu (sprinty, vytrvalý běh), skok daleký, skok vysoký, hody a vrhy
Pokrytí průřezových témat: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů	

SPORTOVNÍ HRY

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení, - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů, - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení, - respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících, - užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží. 	Basketbal - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce Volejbal - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce Florbal - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce Softbal - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce Fotbal - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce

GYMNASTIKA

výstupy	učivo
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - vybere z nabídky vhodné soubory vyrovnávacích cvičení zaměřených 	Svalová nerovnováha

<p>na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy a samostatně je upraví pro vlastní použití,</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci, - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů. 	<p>Akrobacie, přeskoky a cvičení na nářadí, cvičení s náčiním</p>
---	---

ÚPOLY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení. 	<p>Sebeobrana</p>

LYŽOVÁNÍ

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity, - uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí, - volí a používá pro osvojované pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj a správně ji ošetřuje. 	<p>Individuální pohybový režim</p> <p>Sportovní výzbroj a výstroj</p> <p>Sjezdové lyžování, snowboarding</p>
<p>Komentář: Doplněním vzdělávacího obsahu tělesní výchovy je lyžařský kurz - účast žáků v tomto kurzu je dobrovolná.</p>	

4. ROČNÍK

ATLETIKA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy, - připraví organismus na pohybovou 	<p>Běh na dráze a v terénu (sprinty, vytrvalý běh), skok daleký, skok vysoký, hody a vrhy</p> <p>Měřitelné a hodnotitelné údaje související</p>

<p>činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení,</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů, - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení, - sleduje podle pokynů (i dlouhodobě) pohybové výkony, sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje. 	s tělesnou výchovou a sportem
Pokrytí průřezových témat: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	

SPORTOVNÍ HRY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity, - připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení, - uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí, - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů, - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení, - respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících, - užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží, - respektuje pravidla osvojovaných 	<p>Pohybové odlišnosti a handicap</p> <p>Basketbal - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce</p> <p>Volejbal - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce</p> <p>Florbal - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce</p> <p>Softbal - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce</p> <p>Fotbal - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce</p>

<p>sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech,</p> <ul style="list-style-type: none"> - respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva. 	
<p>Pokrytí průřezových témat: Sociální komunikace Morálka všedního dne Spolupráce a soutěž</p>	

GYMNASTIKA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybere z nabídky vhodné soubory vyrovnávacích cvičení zaměřených na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy a samostatně je upraví pro vlastní použití, - využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci, - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů. 	<p>Organismus a pohybová zátěž Akrobacie, přeskoky a cvičení na nářadí, cvičení s náčiním</p>

KONDIČNÍ A ESTETICKÉ FORMY CVIČENÍ S HUDBOU

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití, - užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží. 	<p>Zdravotně zaměřená cvičení – jóga Průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá a estetická cvičení Aerobic</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Globální problémy, jejich příčiny a důsledky</p>	

5. ROČNÍK

ATLETIKA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení, - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů, - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení. 	<p>Běh na dráze a v terénu (sprinty, vytrvalý běh), skok daleký, skok vysoký, hody a vrhy</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p>	

SPORTOVNÍ HRY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity, - připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení, - uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí, - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů, - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení, - respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících, - užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží, 	<p>Individuální pohybový režim</p> <p>Vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech</p> <p>Pravidla osvojovaných pohybových činností</p> <p>Sportovní role</p> <p>Basketbal - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce</p> <p>Volejbal - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce</p> <p>Florbal - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce</p> <p>Softbal - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce</p> <p>Fotbal - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce</p>

<ul style="list-style-type: none"> - připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci, - respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech, - respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva, - aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti. 	
<p>Pokrytí průřezových témat: Sociální komunikace Morálka všedního dne Spolupráce a soutěž</p>	

TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí, - respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících, - volí a používá pro osvojované pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj a správně ji ošetřuje, - připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci, - aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti. 	<p>Individuální pohybový režim Plavání Sportovní výzbroj a výstroj Pohybové činnosti, sportovní a turistické akce Olympismus v současném světě: jednání fair play Úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších historických sportovních událostí</p>
<p>Pokrytí průřezových témat: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p>	
<p>Komentář: Doplněním vzdělávacího obsahu tělesné výchovy je sportovně-turistický kurz - účast žáků v tomto kurzu je dobrovolná.</p>	

6. ROČNÍK

ATLETIKA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy, - připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení, - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů, - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení. 	<p>Pohybové odlišnosti a handicapy</p> <p>Běh na dráze a v terénu (sprinty, vytrvalý běh), skok daleký, skok vysoký, hody a vrhy</p>

SPORTOVNÍ HRY

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení, - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů, - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení, - posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně, - respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících, - užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží, - respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, 	<p>Basketbal - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce</p> <p>Volejbal - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce</p> <p>Florbal - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce</p> <p>Fotbal - herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce</p>

soutěže v osvojovaných sportech, - respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva.	
--	--

NETRADIČNÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI

výstupy	učivo
Žák: - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů, - posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatku a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně, - volí a používá pro osvojované pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj a správně ji ošetřuje.	Pohybové hry různého zaměření Moderní a netradiční pohybové činnosti

5. 15 Vyučovací předmět - Člověk a svět práce

Charakteristika vyučovacího předmětu

Na nižším stupni gymnázia je příslušná část vzdělávací obsahu předmětu Člověk a svět práce z RVP ZV (tematický okruh Svět práce) integrována do předmětu Občanská nauka. Na vyšším stupni gymnázia je výuka realizována v 6. ročníku. Vyučovací předmět zahrnuje část vzdělávacího obsahu oboru Člověk a svět práce z RVP G.. Zbývající část vzdělávacího obsahu tohoto oboru je integrována do předmětu základy společenských věd a kurzu, který je zařazen do 6. ročníku. Při naplňování vzdělávacího obsahu jsou zároveň realizovány vybrané tematické okruhy průřezových témat RVP G (konkrétně viz učební osnovy).

Časová dotace:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Člověk a svět práce	0	0	0	0	0	1

Předmět člověk a svět práce má žáky vybavit potřebnými znalostmi, dovednostmi a návyky, které jim umožní vyznat se ve světě ekonomiky, porozumět ekonomickým procesům a správně se rozhodovat ve svých ekonomických aktivitách. Patří k nim zejména orientace na trhu práce, zodpovědný výběr budoucí profese, řešení pracovněprávních otázek a problémů, zodpovědné a promyšlené nakládání s vlastními finančními prostředky a posouzení možnosti a rizika investování finančních prostředků za účelem jejich zhodnocení. Dále pak orientace se na trhu bankovních produktů a schopnost výběru s ohledem na vlastní potřeby. Žák by se měl vyznat v ekonomice státu a porozumět problémům ekonomické

politiky, úloze státu v ekonomickém životě a nástrojům ekonomické politiky státu; porozumět globálním ekonomickým procesům, znát hlavní globální instituce a jejich roli v globální ekonomice, dokázat objasnit podstatu globálních ekonomických problémů.

Předmět se vyučuje v 6. ročníku formou běžné výuky a také formou odborných přednášek, praktických činností a exkurzí.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

vedeme žáky k samostatnosti při plánování denního pracovního režimu, vytváříme v nich povědomí o důležitosti celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů:

učíme žáky řešit problémy spojené s nakládáním s vlastními finančními prostředky, vedeme je k osvojení základních pracovních dovedností a návyků v různých pracovních oblastech, k organizaci a plánování práce, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku.

Kompetence komunikativní:

pomocí různých forem týmové práce pomáháme žákům osvojovat si potřebné dovednosti a schopnosti komunikovat při řešení problémů a plánování postupů vedoucích k dosažení cíle.

Kompetence sociální a personální:

snažíme se přivést žáky k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci.

Kompetence k podnikavosti:

vedeme žáky k zodpovědnému přístupu při výběru budoucí profese, vytváříme u nich povědomí o důležitosti celoživotního vzdělávání a zvyšování kvalifikace; rozvíjíme u žáků dovednost aktivně vyhledávat příležitosti k uplatnění v různých sférách ekonomického života, snažíme se v nich pěstovat podnikatelský duch, uvědomit si výhody samostatné podnikatelské činnosti a příležitosti, které nabízí podnikání k realizaci jejich životních cílů, k uplatnění a rozvíjení jejich schopností a dovedností.

Člověk a svět práce – učební osnovy

6. ROČNÍK

TRŽNÍ EKONOMIKA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí na základě konkrétní, reálné a aktuální situace ve společnosti mechanismy fungování trhu, - stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH, vysvětlí, jak se cena liší podle typu zákazníků, místa či období, objasní důvody kolísání cen zboží či pracovní síly na trhu podle vývoje nabídky a poptávky. 	<p>Základní ekonomické pojmy – typy ekonomik, ekonomický cyklus, tržní mechanismus, nabídka, poptávka, tvorba ceny, globální ekonomické otázky.</p>

NÁRODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ A ÚLOHA STÁTU V EKONOMICE

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní základní principy fungování systému příjmů a výdajů státu, - rozlišuje základní typy daní, rozlišuje, na které jeho činnosti se zdaňovací povinnost vztahuje, - uvede, jakým způsobem podá daňové přiznání především k dani z příjmu, jak provede základní výpočty daní a zjistí výši sociálního a zdravotního pojištění, - na základě aktuálních mediálních informací posoudí vliv nejdůležitějších ekonomických ukazatelů (inflace, úroveň HDP, míra nezaměstnanosti) na změny v životní úrovni občanů, - vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na příjmy obyvatelstva, vklady a úvěry, dlouhodobé finanční plánování a uvede příklady, jak se důsledkům inflace bránit, - uvede postup, jak vypočítá životní minimum své domácnosti a zažádá o sociální dávku, na niž má nárok, - objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, funkci úřadů práce a personálních agentur, vyhledá informace o zaměstnání a rekvalifikaci v různých typech médií.	<p>Fiskální politika – státní rozpočet, daňová soustava.</p> <p>Monetární politika ČNB – inflace, kurs měny, zahraniční platební bilance, HDP.</p> <p>Sociální politika – důchodový systém, systém sociálních dávek, životní minimum, nezaměstnanost, státní politika zaměstnanosti.</p>

TRH PRÁCE

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posuzuje profesní a vzdělávací nabídku vztahující se k jeho profesní volbě a kariéře, - posoudí profesní poptávku na českém i evropském trhu práce a pružně na ni reaguje dalším vzděláváním.	<p>Mezinárodní trh práce – nabídka a poptávka po pracovních místech, informační, poradenské a zprostředkovatelské služby, pracovní trh v EU, globalizace pracovního trhu, profesní mobilita, rekvalifikace, celoživotní vzdělávání.</p>

FINANCE

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní funkci ČNB a její vliv na činnost komerčních bank, - používá nejběžnější platební nástroje,	<p>Peníze – funkce peněz, formy platebního styku v tuzemské i zahraniční měně, cenné papíry, akcie; burza.</p>

<p>smění peníze za použití kursovního lístku,</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede principy vývoje ceny akcií a možnosti forem investic do cenných papírů, - rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti, - navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti, - navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky (spoření, produkty se státním příspěvkem, cenné papíry, nemovitosti aj.), vybere nejvýhodnější produkt pro investování volných finančních prostředků a vysvětlí proč, - vybere nejvýhodnější úvěrový produkt s ohledem na své potřeby a zdůvodní svou volbu, posoudí způsoby zajištění úvěru a vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení, - vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN, - vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby, - využívá moderní formy bankovních služeb, včetně moderních informačních a telekomunikačních technologií, ovládá způsoby bezhotovostního platebního styku. 	<p>Hospodaření domácnosti – rozpočet domácnosti, typy rozpočtu a jejich rozdíly, tok peněz v domácnosti, spotřební výdaje.</p> <p>Finanční produkty – způsoby využití přebytku finančních prostředků, spořicí a investiční produkty, další způsoby investování peněz; řešení nedostatku finančních prostředků, úvěrové produkty, leasing; úrokové sazby, RPSN; pojištění.</p> <p>Bankovní soustava – ČNB a komerční banky, specializované finanční instituce, moderní formy bankovnictví.</p>
---	---

GLOBÁLNÍ EKONOMIKA

výstupy	učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje dnešní podobu globální ekonomické spolupráce, - uvede hlavní globální ekonomické instituce a určí jejich funkce, - stanoví příčiny ekonomických rozdílů mezi jednotlivými zeměmi, - zhodnotí dopad globalizace ekonomiky na země třetího světa, - uvede nástroje uplatňované k řešení globálních ekonomických problémů, - vysvětlí pojem chudoba a objasní jeho podmíněnost úrovní kultury 	<p>Principy globální ekonomiky Globální ekonomické instituce</p> <p>Nerovnoměrný vývoj světa: hospodářské, etnické, náboženské, ideologické, politické a kulturní konflikty, hlavní světová ohniska napětí, terorismus.</p> <p>Chudoba a bohatství: rozdílné aspekty a kritéria hodnocení.</p> <p>Nerovnost v ekonomickém a společenském</p>

a ekonomického rozvoje.	rozvoji: tzv. rozdělený svět; mezinárodní dluh. Světový obchod: mezinárodně organizovaný spravedlivý obchod (Fair Trade) a problémy jeho naplňování.
Pokrytí průřezových témat: Globalizační a rozvojové procesy Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce	

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1 Hodnocení žáků

Pro hodnocení výsledků vzdělávání v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem je na vysvědčení využívána klasifikační stupnice popsaná v § 3 vyhlášky č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři (ve znění pozdějších předpisů): 1 – výborný, 2 – chvalitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatečný, 5 – nedostatečný). V denní formě vzdělávání se chování žáka hodnotí stupni hodnocení: 1 – velmi dobré, 2 – uspokojivé, 3 – neuspokojivé. Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni: prospěl(a) s vyznamenáním, prospěl(a), neprospěl(a), nehodnocen(a).

Hodnocení žáků a jeho pravidla jsou součástí vlastního hodnocení školy a blíže jsou rozpracovány ve Školním řádu Jazykového gymnázia Pavla Tigrida, Ostrava-Poruba a jeho příloze Hodnocení výsledků vzdělávání a chování žáků.

Pro vlastní hodnocení školy a hodnocení žáků jsou na gymnáziu využívány následující evaluační metody a nástroje:

- Formy externího a interního testování žáků,
- forma analýz prospěchu žáků (minimálně čtyřikrát ročně v návaznosti na hodnotící období),
- forma samostatných prací žáků (ročníkové a seminární práce včetně ústní obhajoby, prezentace, referáty apd.),
- hodnocení výkonů žáků v jiných než vědomostních oblastech (práce na projektech – školních i mezinárodních, výsledky soutěží, profesní testy atd.),
- dotazníková šetření.

6.2 Hodnocení pedagogických pracovníků a vedení školy

Hodnocení pedagogických pracovníků a vedení školy bude prováděno pomocí těchto nástrojů:

- Hospitační činnost ředitelky školy, zástupců ředitelky školy a vedoucích předmětových sekcí,
- sebehodnocení ředitelky školy a zástupců ředitelky, a to v souladu s vnitřním kontrolním systémem,
- portfolio učitele,
- analýza kvality práce jednotlivých učitelů,
- pracovní rozhovory.

6.3 Autoevaluace školy

Autoevaluace školy slouží k systematickému posuzování činnosti školy plánované ve školním vzdělávacím programu; výsledky autoevaluace slouží rovněž jako zpětná vazba ke korekci vlastní činnosti, jako východisko pro další práci školy. Autoevaluace zahrnuje oblasti autoevaluace, cíle, kritéria a nástroje k jednotlivým oblastem autoevaluace a časové rozvržení autoevaluačních činností.

Oblasti autoevaluace (v souladu s vyhláškou č. 15/2005 Sb.):

- a) podmínky ke vzdělávání
  - prostorové a materiální podmínky
  - podmínky pro hygienické a bezpečné vzdělávání
  - personální podmínky
  - organizační podmínky
  - podmínky spolupráce školy a rodičů
- b) průběh vzdělávání (vlastní vyučování, metody a náročnost výuky, projektové vyučování, rozvíjení klíčových kompetencí, kvalita práce jednotlivých učitelů)
- c) výsledky vzdělávání žáků a studentů
- d) řízení školy
  - kvalita personální práce
  - kvalita DVPP

Podmínky ke vzdělávání:

- Škola bude nadále usilovat o zajištění optimálních podmínek pro úspěšnou realizaci vzdělávání na gymnáziu v návaznosti na ŠVP, který je uplatňován ve výuce s počátkem šk. roku 2009/2010 včetně ekonomických podmínek školy, nakládání s rozpočtem, stanovení priorit, investiční výdaje apd.
- **Prostorové a materiální podmínky:** učebny vybavené funkčním, estetickým a hygienickým normám odpovídajícím nábytkem a multimediálním zařízením pro vzdělávání nespécializovaných činností; učebny umožňující využití variabilních forem a metod – učebny pro výuku jazyků, ICT, esteticko-výchovných předmětů (v letech 2009-2011 pořídit dalších 4-5 dataprojektorů včetně nových PC),
- dovybavit učebny přírodovědných předmětů vhodným didaktickým materiálem, přístroji, názornými pomůckami umožňujícími efektivní vyučování a učení s cílem stimulovat aktivitu a tvořivost žáků,
- vyřešit sportoviště (školní hřiště) v areálu gymnázia; postupně obnovovat zařízení pro tělovýchovné aktivity žáků školy,
- obnovovat, a tím vylepšovat pracovní podmínky učitelů v jejich pracovnách – postupně vybavovat novými PC a jiným zařízením usnadňujícím práci učitelů,
- pokusit se o vybudování prostoru pro sebevzdělávání žáků (ve formě knihovny, popř. studovny) s ohledem na omezené prostorové možnosti.
- **Podmínky pro hygienické a bezpečné vzdělávání:**
- Nadále dbát na bezpečnost a ochranu zdraví žáků, učitelů i nepedagogických pracovníků školy při činnostech, které souvisejí se vzděláváním, zaměřit se více na prevenci – pravidelné, důsledné, účinné a prokazatelné poučení žáků o možném ohrožení bezpečnosti a zdraví při všech činnostech, kterých se účastní nejenom ve škole, ale i na akcích konaných mimo vyučování; pokračovat ve zkvalitňování pracovního prostředí žáků a učitelů v souladu s požadavky hygienických norem

a předpisů, pravidelně obnovovat označení nebezpečných předmětů, odstraňovat ihned technické nedostatky a vzniklé závady.

- ***Psychosociální podmínky – hygiena duševní a fyzické práce:***
- Záměrně ovlivňovat příznivé sociální klima – otevřenost, tolerance, úcta, kooperace, pomoc potřebným, empatie, partnerství v komunikaci s cílem pěstovat v žácích pocit sounáležitosti se třídou,
- nadále účinně chránit žáky před násilím, šikanou, drogami a jinými společensky nebezpečnými jevy – připravit v rámci prevence sociálně patologických jevů zajímavý a smysluplný program,
- více zapojovat žáky do života celé školy (princip demokratické společnosti, svobody, ale i odpovědnosti a respektování společných pravidel a potřeb jedince),
- výchovu a vzdělávání propojit se skutečným životem, osvojovat si klíčové kompetence vedoucí k rozvoji celé osobnosti.
- ***Personální podmínky:***
- Snažit se udržet personální stabilitu kvalifikovanými pedagogy s ohledem na profesionalitu a plnou aprobovanost (pracovní smlouvy na dobu neurčitou),
- pokračovat v rovnoměrném zastoupení učitelů s různou délkou pedagogické praxe,
- stabilizovat počet učitelů z řad rodilých mluvčích,
- zlepšit komunikaci vedení školy s jednotlivými pedagogickými pracovníky i s učitelským sborem jako celkem.
- ***Podmínky spolupráce školy s rodiči – vliv vzájemných vztahů školy, žáků a rodičů na vzdělávání:***
- Udržet četnost konzultací rodičů a zákonných zástupců školy s učiteli i vedením školy, v kontaktu s rodiči a zákonnými zástupci využívat v max. možné míře elektronické třídní knihy,
- pokračovat v dobré spolupráci se Sdružením rodičů a přátel gymnázia,
- zjistit spokojenost všech zainteresovaných stran s kvalitou poskytovaného vzdělávání a prostředím školy – nástrojem mohou být dotazníková šetření, řízený rozhovor na třídních schůzkách, popř. konzultacích apd.

Průběh vzdělávání:

- Cíl – posoudit, zda žáci dosahují výsledků odpovídajících jejich individuálním možnostem, analyzovat učební plán a jeho vhodnost s ohledem na požadavky studentů, analyzovat dostatečnost nabídky volitelných předmětů, analyzovat používané metody výuky a kvalitu práce jednotlivých učitelů,
- průběh vzdělávání hodnotit průběžně,
- nástrojem pro hodnocení průběhu vzdělávání jsou především hospitace vedení školy, předsedů předmětových akcí, vzájemná hospitační činnost učitelů oborové sekce, diskuse v rámci sekcí, popř. dotazník jako jeden z nástrojů k hodnocení průběhu vzdělávání,
- kritériem pro hodnocení průběhu vzdělávání je zpětná vazba vyučujících, zpětná vazba absolventů (maturantů) a procento úspěšnosti v přijímání na vysoké školy.

Výsledky vzdělávání žáků a studentů:

- Cílem hodnocení výsledků vzdělávání je posouzení toho, jakých výsledků žáci školy dosahují, a to jak v oblasti vědomostní, tak i v oblasti rozvíjení klíčových kompetencí,
- kritériem hodnocení výsledků je pololetní klasifikace - vyhodnocení dosažených studijních výsledků, maturitních zkoušek, testování žáků 1. a 3. ročníků v rámci projektu KVALITA (měření přidané hodnoty), úspěšnost přijetí na zvolenou vysokou školu, úspěchy žáků na soutěžích, olympiádách, středoškolské odborné činnosti na všech úrovních, reprezentace školy na akcích konaných v zemích Evropské unie,
- nástrojem k zjišťování výsledků vzdělávání jsou pololetní statistiky (možnost srovnání), statistiky maturitních zkoušek, výsledkové listiny ze soutěží, olympiád apd.

Řízení školy:

- Cílem je především analýza účinnosti řídicího systému, personální situace ve škole, analýza profesního a odborného rozvoje učitelů včetně systému odměňování,
- nadále uplatňovat participativní řízení (některé pravomoci delegovány na zástupce ředitelky školy, na jednotlivé týmy lidí),
- personální práce je předem plánována a promyšlena,
- pokračovat v komunikaci vedení školy s pedagogickým sborem i s jednotlivci (řešit aktuálně vzniklý problém, individuálně přistupovat k řešení problémů),
- nadále hospodařit racionálně a smysluplně s přidělenými finančními prostředky a hospodaření vždy konzultovat s ekonomem školy,

Další vzdělávání pedagogických pracovníků:

- Pokračovat v podpoře DVPP – odborné semináře v rámci celoživotního vzdělávání, odborné semináře spojené s přípravou a realizací ŠVP a přípravou nového pojetí maturitní zkoušky (předpokladem je zajištění organizačních podmínek na základě plánu DVPP pro daný školní rok, informace o nabídce akcí, finanční zajištění DVPP, DVPP versus osobní hodnocení atd.),
- cílem DVPP – posoudit odborný růst pedagogických pracovníků školy,
- nástrojem DVPP může být individuální hodnocení úrovně kurzů,
- kritériem DVPP– kvalita vzdělávacích kurzů.

Časové rozvržení evaluační činnosti pro školní rok:

Měsíc	Evaluační činnost
září	<ul style="list-style-type: none"> - Přehled úspěšnosti absolventů gymnázia při přijímání na VŠ, - plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, - hospitační činnost, - založení portfolia učitele i žáků.
říjen	<ul style="list-style-type: none"> - Testování žáků s cílem sledovat rozvoj klíčových kompetencí.
listopad	<ul style="list-style-type: none"> - Analýza prospěchu žáků formou přehledu prospěchu tříd v souvislosti s hodnocením žáků za 1. hodnotící období školního roku.

prosinec	- Kontrola plnění ŠVP (učební osnovy jednotlivých vzdělávacích oborů).
leden	- Analýza prospěchu žáků, výsledky vzdělávání žáků za 1. klasifikační období školního roku.
únor	- Hospitační činnost, - pracovní rozhovory.
březen	- Dotazníková šetření, - pracovní pohovory, hospitační činnost.
duben	- Externí testy sledující kompetence žáků (1. roč.), - analýza prospěchu žáků v souvislosti s hodnocením žáků za 3. hodnotící období.
květen	- Vyhodnocení seminárních prací, vědomostních i dovednostních soutěží žáků 4. ročníků, - analýza maturitních zkoušek.
červen	- Analýza prospěchu žáků, výsledky vzdělávání žáků za 2. klasifikační období školního roku, - vyhodnocení hospitační činnosti, - dotazníková šetření, - vyhodnocení seminárních prací, vědomostních i dovednostních soutěží žáků 1. – 3. ročníků.

Přílohy:

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Osnovy volitelných předmětů

Náplň vzdělávacích kurzů